VERSCHIJNT MAANDELIJKS

MAART APRIL NUMMER 75|76

EXTRA DIK PRIJS F.4,25

STRIPSCHRIFT

WORDT NU WAKKER -- WEES EEN BRAAF MEISJE...

UHHH...

EH...

O MIJN, WAT HEB JE NOU GEDAAN ?

STRIPSCHRIFT

Maart 1975 - nummer 75

uitgegeven door Thespa Uitgeverij, Koninginneweg 164, Amsterdam, tel. 020-79 13 19 voor **Het Stripschap** Nederlands Centrum voor belangstellenden in strips, goedgekeurd bij KB 30 september 1968.
Doel: de waardering bevorderen voor strips in het algemeen en Nederlandse strips in het bijzonder.

Abonnementen op stripschrift die in de loop van het abonnementsjaar worden opgegeven, kunnen slechts voor een gehele jaargang worden afgesloten.

Opgave via giro 20 99 48 t.n.v. Stripschrift, Koninginneweg 164, Amsterdam.

Stripschrift is verkrijgbaar: via een abonnement (jan t/m dec.) à **f 28,50**; giro 20 99 48 t.n.v. Stripschrift, Koninginneweg 164, Amsterdam; of via een lidmaatschap/abonnement van het Stripschap à **f 35,–**; giro no. 15 13 000 t.n.v. de penningmeester van het Stripschap te Amsterdam; in de losse verkoop à **f 2,95**. Houders van een CJP-paspoort kunnen zich bij hun CJP-buro opgeven en betalen de gereduceerde abonnementsprijs van **f 25,50** voor een kalenderjaar. Lopende (bestaande) abonnementen kunnen niet omgezet worden!

Redactie: Sandra Boes, Kees de Bree, Rob van Eijck, Ton Koninckx, Martin Wassington
Redactieadres: postbus 1167, Rijswijk ZH
Nieuwsredactie: Kees de Bree, Martin Wassington, Kinkerstraat 59''', Amsterdam 020-16 98 33
Vormgeving: Ger van Wulften
Vaste medewerkers: Hans van den Boom, Reinolt Duerings, Evert Geradts, Nico Noordermeer.

NIETS UIT DEZE UITGAVE MAG WORDEN VERVEELVOUDIGD EN/OF OPENBAAR GEMAAKT, DOOR MIDDEL VAN DRUK, FOTOKOPIE, MICROFILM OF OP WELKE ANDERE WIJZE OOK, ZONDER VOORAFGAANDE, SCHRIFTELIJKE TOESTEMMING VAN STRIPSCHRIFT EN AUTEURS.

DE VERANTWOORDELIJKHEID VOOR DE GEPLAATSTE ARTIKELEN BERUST BIJ DE AUTEURS.

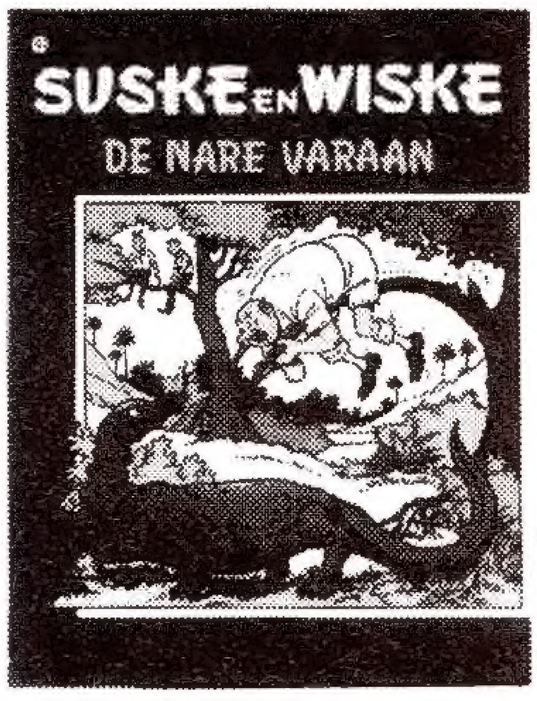

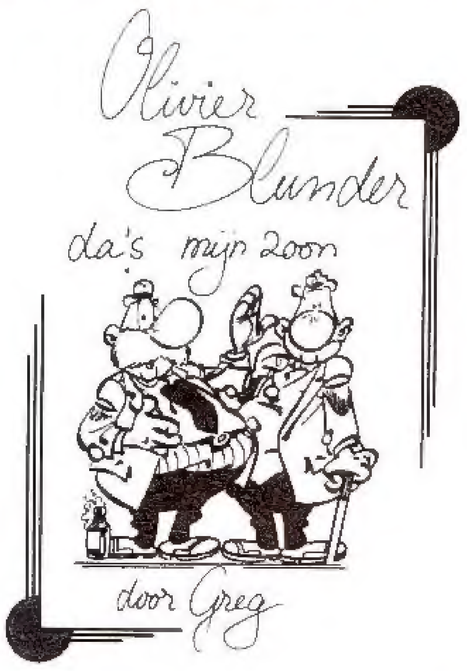

DE LOMBARD UITGAVEN

Striptoptien 2
Stripdoorsnede 3
Postriptum 4
Encyclopedie: Ton Beek/Auke A.Tadema 7
Bestuursmededelingen 9
Peter O'Donnell 10
Strip Modesty Blaise 17
Nieuws 42
Fanzines/Magazines 44
Willy Lohman 45

STRIP TOP TIEN

Kort nadat deze top-tien was afgesloten kwamen de nieuwe legale bommels uit, ze bleken direct bestsellers te zijn, zodat volgende maand een hoge notering verwacht kan worden.

1. SUSKE EN WISKE
De Nare Varaan
VANDER STEEN-STUDIO'S
Standaard Uitgeverij
2. OLIVIER BLUNDER
Olivier Blunder da's mijn zoon
GREG
Uitgeverij Semic
3. LUCKY LUKE
De Grootvorst
MORRIS-GOSCINNY
Uitgeverij Amsterdam Boek
4. JAN, JANS en de KINDEREN
Jan, Jans en de kinderen deel 4
KRUIS
Uitgeverij De Vrijbuiter
5. GUUST
De Flaterbende
FRANQUIN
Uitgeverij Dupuis
6. CISO
Onder de Vlag van de Compagnie
DE MOOR
Uitgeverij Brabantia Nostra
7. LITTLE NEMO
-1907
McCAY
Uitgeverij Landshoff
8. ERIC DE NOORMAN
De Romeinse Helm
KRESSE
Uitgeverij Tango
9. KRAAIENHOVE
Kraaienhove deel 1.
LOHMAN
Uitgeverij Semic
10. ROBBEDOES EN KWABBERNOOT
De Amulet van Niokolo-Koba
FOURNIER
Uitgeverij Dupuis.

Gegevens voor deze top-tien werden verstrekt door De Blauwe Lotus, Drukwerk, Henkes en 10, Lambiek, Nero, Old Comic House, Panda, Richard, Wammes en Wammes Waggel terwijl dit keer ook gegevens binnen kwamen van De Leeswinkel, Amstelveenseweg 27, Amsterdam.
MWMGW.

SUMMARY

In this issue we publish a complete story of 'Modesty Blaise' called 'The long lever'. Furthermore there is an interview with the late Peter O'Donnell, who invented Modesty Blaise. The last pages of this issue contain a comic-strip specially made for Stripschrift by Willy Lohman

professor pi

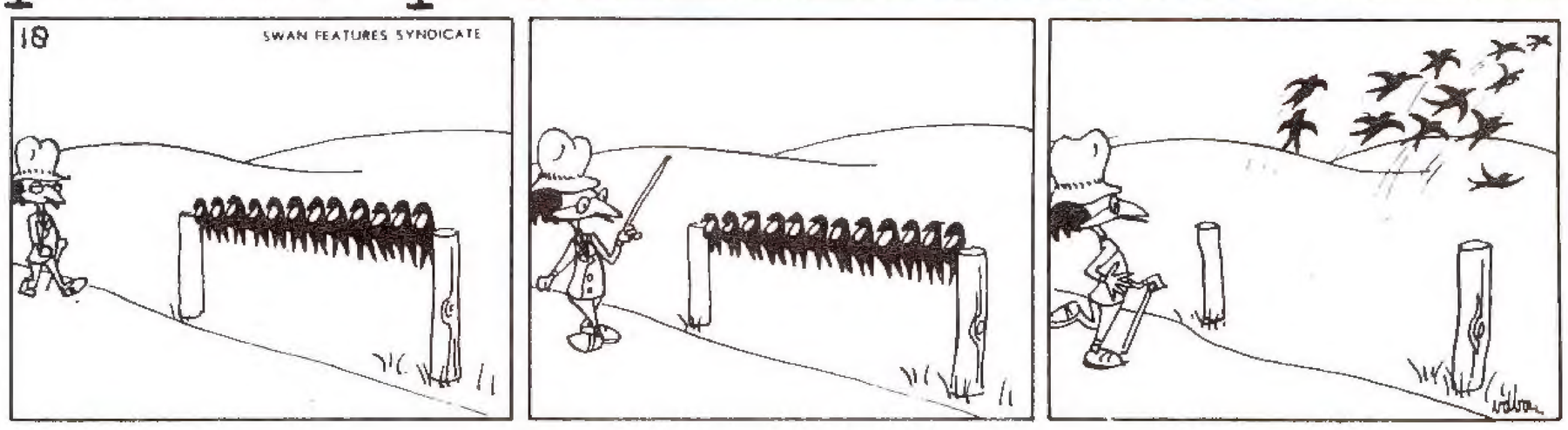

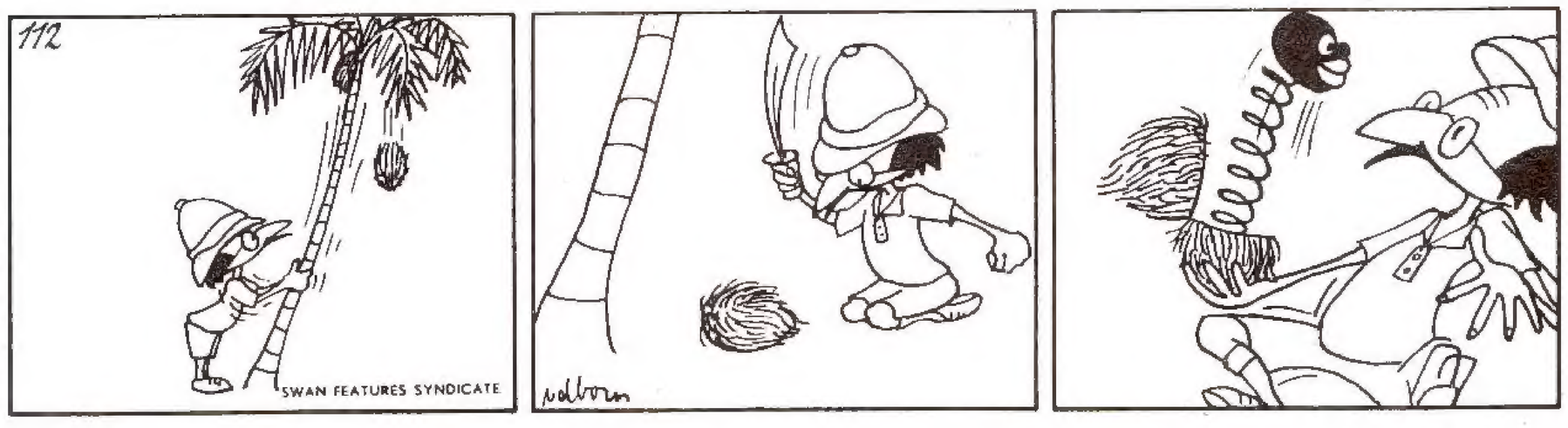

STRIP SNEDE DOOR

een vergelijkend onderzoekje van Albert Tol en Herman ten Kate m.m.v. het Stripdocumentatiecentrum.

Op gezette tijden wordt een stripdoorsnede gemaakt van de Nederlandse dagbladen. De laatste keer dat Stripschrift daar verslag van deed was alweer in 1969. Er werden toen 56 kranten doorgelicht en 'toppers' bleken te zijn: **Suske en Wiske, Panda, Rechter Tie, Brammetje Fok, Carol Day, Kappie, Batman, Piloot Storm. Biggles en Nero**. In totaal verschenen in die dagen 70 verschillende strips, waaronder zo'n veertig procent van Nederlandse tekenaars. Hoe die situatie nu ligt zal uit het onderstaande duidelijk worden. Een onderzoek van 67 dagbladen op 4 januari 1975 toonde aan dat de strips **Rechter Tie, Piloot Storm, Brammetje Fok, Carol Day, Kappie, Batman, Nero, Biggles en Tekko Taks**, die in 1969 nog sterk vertegenwoordigd waren, nu vrijwel verdwenen zijn.
Strips, die het er beter afbrachten, worden hieronder weergegeven in twee lijsten; één naar oplage en één naar het aantal kranten, waarin de betreffende strips worden gepubliceerd, terwijl het cijfer tussen haakjes de stand bij een soortgelijk onderzoek op 29 juli 1974 weergeeft en de stip een nog steeds stijgende oplage aanduidt.

naar oplage:

1.	(1).	Suske en Wiske (1.392.000)
2.	(2).	Panda (1.005.000)
3.	(4).	Appie Happie (910.000)
4.	(3).	Paulus (847.000)
5. t/m 11.		Telegraafstrips (650.000)
12.	(11).	Floris (600.000)
13.	(-)	Asterix (575.000)
14.	(16)	Lucky Luke (568.000)
15.	(5)	Ferdinand (535.000)
16.	(14)	Tom Poes (531.000)
17.	(-)	Polle, Pelle, Pingo (398.000)
18.	(-)	Fred Basset (398.000)
19.t/m 24		Alg. Dagbl.strips (395.000)

1.	(1).	Suske en Wiske (28bl)
2.	(2).	Panda (18bl)
3.	(3).	Paulus (16bl)
4.	(5).	Lucky Luke (14bl)
5.	(-).	Asterix (12bl)
6.t/m 8	(5)	Polle etc. (11bl)
	(5)	Ferdinand (11bl)
	(10)	Appie Happie (11bl)
9.	(10)	Tom Poes (9bl)
10.	(4)	Arman en Ilva (7bl)
11.	(5)	Miss Peach (6bl)
12.t/m 20		Robert en Bertrand (5bl)
	(2).	Daantje Doorsnee (5bl)
	(16).	Miranda (5bl)
	(16).	De Tintels (5bl)
	(16).	Mandrake (5bl)
	(16).	Oerm (5bl)
	(9).	Beestenboel (5bl)
	(16).	Smidje Verholen (5bl)
	(13).	Fred Basset (5bl)

Het aantal verschillende strips is sinds 1969 wat teruggelopen (van 70 naar 62). Van deze strips is 30% van Nederlandse tekenaars, 13% van Belgische en 20% werd geleverd door syndicate PIB (Kopenhagen). Het aantal Nederlandse dagbladstrips loopt dus in verhouding harder terug dan het totaal aantal dagbladstrips (!).
Opvallende ontwikkelingen sinds 1969 waren: de tuimeling van **Arman en Ilva**, de opmars van **Asterix**, en **Appie Happie** en de verdere stijging van **Suske en Wiske**. Oude bekenden als **Eric** (Dedemsvaartse Courant en Nieuwe Zeister Courant), **Kapitein Rob** (De Winschoter Courant en De Noordooster), **Kappie** (De Gecombineerde en De Nieuwe Tielsche Courant), **Huon** (Het Nieuwsblad van het Noorden) en **Professor Pi** die zich ten koste van **Alfredo** een plaatsje veroverde (Dagblad voor Noordlimburg) doen het nog goed.
Hoewel geprobeerd is een zo volledig mogelijk overzicht te geven, kunnen lacunes in dit overzicht voorkomen (vooral bij de opgave van weekbladen) wanneer u eventueel ontbrekende gegevens kunt en wilt leveren, gaarne een berichtje naar het Stripdocumentatiecentrum, Singel 425, Amsterdam.

STRIPDOORSNEDE VAN 4 JANUARI 1975

1. Algemeen Dagblad 280.000
Robert en Bertrand (B)
Daantje Doorsnee (N)
Miranda (E)
De Tintels (E)
Mandrake (A)
Oerm (A)

2. Alkmaarsche Courant 23.500
Simpkins (A) PIB
Buldo (E)
Tiffany Jones (E)
Beestenboel (E) PIB
Polle, Pelli en Pingo (Deens) PIB

3. Amersfoortsche Courant 34.000
Suske en Wiske (B)
Lucky Luke (B)
Panda (N) c Toonder
Buldo (E)
Asterix (B) c Dargaud

4. Arnhemsche Courant 46.000
Panda (N)
Arman en Ilva (N)
Lucky Luke
Alfredo (door: Moco) PIB

5. Brabant Dagblad 85.000
Tom Poes (N) c Toonder
Sukse en Wiske
Paulus de Boskabouter (N)
Ferdinand (Deens) PIB
Appie Happie (N)

6. Het Binnenhof 30.000
Paulus de Boskabouter
Suske en Wiske
Lukcy Luke

7. Brabants Nieuwsblad 39.000
Asterix
Nero (B)
Panda

8. Dedemsvaartsche Courant 4.000
Eric de Noorman (N)
Karl May (B)

9. Dagblad De Stem 91.000
Suske en Wiske
Lucky Luke

10. Dagblad voor Noord-Limburg 42.000
Suske en Wiske
Appie Happie
Professor Pi (N)

11. Dagblad voor Noord-Oost Brabant 74.000
Suske en Wiske
Polle Pelle en Pingo

12. Dagblad voor Rijn en Gouwe 25.000
zie 1

13. Delftse Courant 20.000
Carol Day (E)
Polle (Polle Pelle en Pingo)
Karl May

14. Deventer Dagblad 29.000
Lucky Luke
Suske en Wiske

15. De Dordtenaar 31.000
zie 1

16. Dordts Dagblad 6.000
Smidje Verholen (N) Studio Avan
Pelli, Pingo en hun vrienden (Polle etc.)
Ferdinand

17. Eindhovens Dagblad 83.000
Tom Poes
Suske en Wiske
Paulus de Boskabouter
Ferdinand
Appie Happie

18. Emmer Courant 24.500
zie 1

19. Friesch Dagblad 20.000
Paulus de Boskabouter
Kari Lente
Polle, Pelle en Pingo

20. De Gecombineerde 14.500
Kappie (N) Toonder
strip van Olmo PIB
Bim en Bam (door: Iber) PIB
Adamson (Zweeds) PIB

21. De Gelderlander 74.000
Suske en Wiske
Polle Pelle en Pingo

22. Gooi- en Eemlander 56.000
Panda
Suske en Wiske
Ferdinand
cowboystrip van onbekende oorsprong

23. Goudsche Courant 18.000
Panda
Bij de beesten af (Beestenboel)
Mama (A) PIB
Appie Happie
Suske en Wiske
Miss Peach (A) PIB
Fred Basset (E)

24. Graafschapbode 26.000
Paulus de Boskabouter
Tom Poes

25. Haagsche Courant 174.000
Panda
Bij de beesten af (Beestenboel)
Appie Happie
Miss Peach
Fred Basset
Mama

26. Haarlems Dagblad 62.000
Asterix
Arman en Ilva Cartoonder?
Paulus de Boskabouter
Panda

27. Helmonds Dagblad 23.500
Tom Poes
Suske en Wiske
Paulus de Boskabouter
Ferdinand
Appie Happie

28. Hengelo's dagblad 14.000
Suske en Wiske
Asterix
Panda
Arman en Ilva

29. Leidsch Dagblad 38.000
Panda
Jommeke (B)
Fred Basset
Miss Peach
Appie Happie

30. Leidsche Courant 14.500
Paulus de Boskabouter

Suske en Wiske
Lucky Luke

31. De Limburger 106.000
Suske en Wiske
Lucky Luke
Appie Happie

32. Leeuwarder Courant
100.000

33. Limburgs Dagblad 70.000
Fred Basset
Dierenleed (Beestenboel)
Tom Poes
Suske en Wiske

34. Nederlands Dagblad 18.500
Bim en Bam

35. Nieuwe Apeldoornse Courant 50.000
Tom Poes
Paulus de Boskabouter

36. Nieuwe Haagsche Courant
20.000
Smidje Verholen
Pelli, Pingo en hun vrienden
(Polle Pelle etc.)
Ferdinand

37. De Nieuwe Krant 69.000
Suske en Wiske
Polle, Pelle en Pingo

38. Nieuwe Leidse Courant
15.500
Smidje Verholen
Pelli, Pingo en hun vrienden
(Polle etc.)
Ferdinand

39. N.R.C.-Handelsblad
108.000
Tom Poes

40. Nieuwe Tielsche Courant
5.000
Adamson
Bim en Bam
Kappie
strip van Olmo

41. Nieuwe Zeister Courant
12.500
Eric de Noorman

42. Nieuwsblad van het Noorden 120.000
Asterix
Paulus de Boskabouter
Ferdinand
Huon de Neveling (N)
Arman en Ilva
Panda
In de wolken (door: Nike)
(oorspr. onbekend)
Appie Happie

43. Nieuwsblad van het Zuiden
50.000
Tom Poes
Suske en Wiske
Paulus de Boskabouter
Ferdinand
Appie Happie

44. Nieuws van de Dag
180.000
Kroniek van Grondel (N)
Dr.Kildare (A) Opera Mundi
Rakker (A) c Walt Disney
Flintstones (A) c (Hanna-Barbara)
Kleine Pom (E)
De Goeroe (N)
Buytelaers (= The Gambols)
(E) Bulls
Fed en Vetertje in Priktolland
(N) / Floris (N)

45. Nieuw Utrechts Dagblad
14.000
Rip Kirby (A) King Features
Julia (A) King Features
Brommy en Tommy (N)
Klein Grut (Peanuts) (A)
(United Features)

46. Noordhollands Dagblad
27.500
Suske en Wiske
Lucky Luke
Paulus de Boskabouter

47. De Noord Ooster 6.000
Lucky Luke
Mams
Arnold (Miss Peach)
Kapitein Rob (N)

48. Het Parool 170.000
Vader en Zoon (N)
Rip Kirby
Julia
Brommy en Tommy
Klein Grut (Peanuts)
Appie Happie

49. Provinciale Zeeuwse Courant 53.000
Panda
Asterix

50. Reformatorisch Dagblad
25.000
In de Soete Suikerbol (N)

51. De Rotterdammer 36.000
Smidje Verholen
Pelli, Pingo en hun vrienden
(polle etc)
Ferdinand

52. Rotterdams Nieuwsblad
2.000
96.000
Panda
Bij de beesten af (Beestenboel)
Mama
Suske en Wiske
Miss Peach
Fred Basset

53. Steenwijker Dagblad 2.500
Asterix
Panda
Suske en Wiske

54. De Telegraaf 470.000
Kroniek van Grondel
Dr.Kildare
Rakker
Flintstones
Kleine Pom
De Goeroe
De Buytelaers
Floris

55. Trouw 39.500
Smidje Verholen
Pelli, Pingo en hun vrienden
(polle etc.)
Ferdinand

56. Tubantia 66.500
Josephine (Doortje Dartel)
PIB (oorspr.onb.)
Suske en Wiske
Asterix
Panda
Arman en Ilva

57. Twentsche Courant 48.000
Suske en Wiske
Lucky Luke
Nero
Paulus de Boskabouter

58. De Typhoon 26.500
Asterix
Arman en Ilva
Paulus de Boskabouter
Panda

59. Utrechts Nieuwsblad
96.000
Suske en Wiske
Lucky Luke
Panda
Asterix
Buldo

60. Het Vaderland 35.000
Tom Poes
zie 1

61. Volkskrant 230.000
Moem (Zweeds)
Jippie (A)
Linke Loetje (E)

62. Het Vrije Volk 170.000
Biets (?)
Julia
Alf (?)
Rip Kirby
Klaas en Klaartje PIB
Peanuts
Paulus de Boskabouter

63. De Vrije Zeeuw 2.000
Suske en Wiske
Lucky Luke

64. Winschoter Courant 28.000
Lucky Luke
Suske en Wiske
Arnold (Miss Peach)
Kapitein Rob

65. IJmuider Courant 11.000
Asterix
Arman en Ilva
Paulus de Boskabouter
Panda

66. Zutphens Dagblad 10.000
Lucky Luke
Suske en Wiske

67. Zwolsche Courant 50.000
Asterix
Panda
Suske en Wiske

Weekbladen

Libelle 560.000
Jan, Jans en de kinderen (N)

Margriet 760.000
De Familie Achterop (A)

NCRV Omroepgids 475.000
Froets (N)

Nieuwe Revue 16.000
NN (N)
Joris PK (N)

Televizier 560.000
Paulus (foto's met ondertekst)
De Krakers (N)

De Tijd 100.000
Jaap Vegter (N)
Tom Poes (N)

VARA Radio- en TV-gids
525.000
Blondje (A) King Features

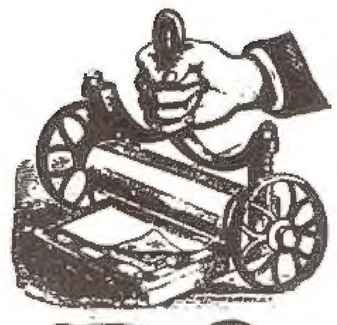

PO STRIP TUM

Stripschrift is begonnen met een rubriek 'Wantoestand van de maand'. Al sinds jaar en dag hebben Henk R. en Heer Panda verlangend naar deze rubriek uitgekeken. En hoera, nu kan het dan. Mogen wij een poging doen een wantoestand te beschrijven?

Na alle gelul over ironie, die niet door anderen begrepen wordt (Ten Berge, Matena, Godthelp en nu Frankfurther), is het onze beurt de fijnzinnige en commerciële inzichten van de heer Frankfurther aan de kaak te stellen. Zo hoort dat tenminste in Stripschrift. Geen gewone kritiek, neen, meteen maar recht voor zijn raap en ongedocumenteerd. (Kun je van Domien ten Berge tenminste niet zeggen. Die is pas gedocumenteerd. Hij is waarschijnlijk de enige die de Bommelbijbel helemaal heeft gelezen, zoals zijn artikel alleen voor Henk R. Pruimbaar moet zijn geweest. Maar daarover straks. Eerst weer verder over P. Hans en de commercie en de functie van de ironie.)
Het is jammer dat we de beweringen van P. Hans hier zullen moeten herhalen, omdat noch Stripschrift, noch P. Hans de gewoonte schijnt te hebben een beschuldigde direct gelegenheid te geven tot repliek. En we mogen toch niet verwachten dat iedereen volledig gedocumenteerd gaat zitten lezen. Dat doet alleen Domien.
Beste P. Hans, kijk eens verder dan je neus lang is! Haal dat bord voor je hoofd weg en ga zitten nadenken over het soort lezertjes dat de Bommelbijbel koopt. Laat het niet bij denken alleen en verzamel féiten. Want aantijgingen als de jouwe moeten geboekstaafd zijn met FEITEN.
Hieronder volgen P. Hans' beweringen en de werkelijke feiten:
Bewering 1: De Bommelbibliografie was nog niet uitverkocht, toen de derde druk verscheen.
Feit: De tweede druk van de Bommelbibliografie was in één maand uitverkocht en de vraag droogde niet op. Inderdaad uitverkocht bij de uitgever. Zo

zit dat namelijk altijd als een boek is uitverkocht. Dat de kiosk van Heer Pas op de Hoogvlakte van Kaligaar nog met een voorraadje zit, omdat Pas er meer heeft ingeslagen dan er bewoners op de hoogvlakte zijn - aangetrokken door de aantrekkelijke kwantumkortingen (zie Consumentengids van januari 1975) -, doet niet ter zake.
Bewering 2: 'Fatsoenlijke' uitgevers halen zo'n tweede druk bij de boekhandel terug.
Feit: Van slechts één boekhandel (Lambiek te Amsterdam) is het verzoek gekomen oude exemplaren in te ruilen voor nieuwe. Een verzoek dat uiteraard is ingewilligd.
Bewering 3: De boekhandel had, vertrouwend op de belofte van de Heer Panda de eerste paar jaar nog niet met een derde druk te komen, een extra grote voorraad afgenomen.
Feit: Een belofte aan de boekhandel om met een volgende druk te wachten, is nimmer gedaan.
Bewering 4: Kopers nemen alleen genoegen met de vermeerderde en dus aantrekkelijker derde druk.
Feit: Diverse boekhandels en grossiers willen zowel de tweede als de derde druk in voorraad hebben. Steekproeven bij gewone Bommellezers wijzen uit (we hebben het dus niet over de fanaten), dat ze geen voorkeur voor een bepaalde druk hebben.
Bewering 5: Heer Panda moet een brochure drukken met volledige opgave van alle in de derde druk verwerkte wijzigingen en aanvullingen voor de domoren die de tweede druk bezitten en voor de onverkochte voorraden bij de boekhandel. Deze handreiking aan de boekhandel is dan wel het minste wat we van de Heer Panda mogen verwachten.
Feit: Voor een brochure zoals door P. Hans voorgesteld, bestaat geen belangstelling. De wijzigingen, aangebracht in de derde druk zijn niet essentiëel voor het gemiddelde publiek.
Dacht P. Hans werkelijk dat iemand die Bommel wel leuk vindt en zo'n Bommelbijbel wel een interessante grap, dat zo een iemand valt over een toegevoegd stripje, veranderingen in citaten en het wegwerken van druk- en zetfouten? Kom, kom, zelfs voor diegenen die de Bommelbijbel als aanstreepboekje gebruiken, valt er met de tweede druk prima te leven.
Samenvattend moet het Heer Panda en Henk R. van het hart, dat de wantoestand van de maand de 'wantoestand van de maand' zelf is. We hopen dat deze moeilijke formulering bij P. Hans en de redaktie overkomt. Maar misschien zijn wij fout. Je weet dat immers nooit. Opmerkingen als van P. Hans kunnen ironisch bedoeld zijn, en daarom voor ons te hoog gegrepen zijn geweest. Zo zal dat ook wel hebben gezeten met het doodzwijgen van de Bommelbijbel door Stripschrift. Geen bespreking; niets van dat alles. En dat voor een tijdschrift dat pretendeert de lezer op de hoogte te houden van de ontwikkelingen op het gebied van het beeldverhaal. De redactie, hierop attent gemaakt door de uitgever, reageerde slechts met ironisch(?) op te merken dat de eerste oplage van de tweede druk geheel is uitverkocht. (Januarinummer, blz. 27). Niets vermoedend kwam Domien ten Berge in het februarinummer als vanzelf op de behandeling van de Bommelbijbel.
Nu weten de lezertjes eindelijk tot in de kleinste details wat er aan een overigens als nuttig gekwalificeerd boek wel niet mankeert. En dat is nogal wat. Jammer voor P. Hans dat we bij een volgende herdruk de kritiek van Domien echt wel ter harte zullen nemen, zodat wéér wijzigingen en aanvullingen worden aangebracht. Niet om P. Hans (een stroming in stripland?) te pesten, maar om een wezenlijke bijdrage te leveren aan research en promotie van stripkunst en wetenschap. Dat laatste staat P. Hans zelf ook voor.

Heer Panda en Henk R.

Aan de redaktie van Stripschrift en aan de heer
P. Hans Frankfurther
P/a Thespa Uitgeverij
Koninginneweg 164
A M S T E R D A M

Mijne heren,
In het februari-nummer van Stripschrift l.l. is in de rubriek 'Wantoestand van de maand' een brief opgenomen van de heer P. Hans Frankfurther, die wordt onderschreven door de redaktie van Stripschrift.
Ik voel mij door de stellingen en uitlatingen in deze brief in mijn goede eer en naam aangetast. Tevens voel ik mij gekrenkt omdat het geheel werd geplaatst in het kader van andere belastende beweringen.
1. Ik eis dat in het Stripschrift van maart/april 1975 deze stelling duidelijk
pen, zowel door de heer P. Hans Frankfurther als door de redaktie van Stripschrift.
2. Ik eis dat het door de heer H.R. Mondria en mij opgestelde repliek, welke u reeds heeft ontvangen - dit werd door u bevestigd - in dit genoemde Stripschrift onverkort wordt afgedrukt.
Bij in gebreke blijven van voldoen aan bovengenoemde eisen zal ik mij vervoegen bij een Rechtbank h.t.l. om een schadevergoeding te bedingen, wegens laster en aantasting van eer en goede naam, welk bedrag ik mij voorlopig zal stellen op f 10.000,—.
Inmiddels verblijvend,

H.J. Matla

De redactie van Stripschrift
p/a Thespa Uitgeverij
Koninginneweg 164
Amsterdam

Mijne Heren,
In het februarinummer van Stripschrift j.l. kondigt u het beschrijven van een aantal wantoestanden in stripland aan.
Buiten het door u in genoemd nummer reeds aan de orde gestelde - ik reageerde hier reeds op - meent u het zich te kunnen permitteren enige oud-bestuursleden van het Stripschap en oud-redactieleden van Stripschrift zonder ze bij name te noemen te belasteren.
Daar ik zowel oud-bestuurslid als oud-redactielid ben, voel ik mij in mijn goede naam en eer aangetast.
Ik verwacht dan ook van u, dat u in het volgende nummer man en paard gaat noemen.
Zo niet, dan zal ik mij genoodzaakt zien, middels juridische stappen genoegdoening te eisen, tenzij u uzelf uitdrukkelijk distanciëert van eerder gedane bedoelde uitlating in het volgende nummer van Stripschrift.
Gelieve daartoe bovenstaande tekst op te nemen in Stripschrift en overigens aan duidelijkheid niets te wensen over te laten!
Met gevoelens van hoogachting,

Henk R. Mondria
Amstelveen

Rectificatie

Door een aantal gebrekkige formuleringen in het inleidend stukje bij de brief van de heer P.H. Frankfurther, afgedrukt onder de titel 'Wantoestand van de Maand', is het mogelijk een aantal op feiten gebaseerde uitlatingen verkeerd te combineren en te interpreteren. Tevens komen inhoud en strekking hierdoor niet meer overeen met de oorspronkelijke intentie waarbij inleidend artikel en opgenomen brief geheel onafhankelijk van elkaar dienen te staan. De redactie van Stripschrift betreurt dit alles en distanciëert zich derhalve nadrukkelijk van genoemde inleiding zoals die nu geformuleerd is.

Red.

Over de fijnzinnige en commerciële inzichten van heer Panda en Henk R.
Het siert Henk R. (Goedbloed?) dat hij helpt bij het opvangen van de handschoen die ik zijn trawant, heer Panda heb toegeworpen. Eerlijk gezegd had ik niet anders van hem verwacht. Maar terzake.
Feit 1: Heer Pas op de Hoogvlakte van Kaligaar is lang niet de enige kiosk die - al dan niet vanwege de aantrekkelijke kwantumkortingen - met onverkoopbare tweede drukken in z'n maag zit. Weet heer Panda dat nu écht niet, of doet hij alleen alsòf?
Feit 2: Waarom biedt die 'fatsoenlijke' uitgever alle overige boekhandelaren niet eigener beweging aan, de oude exemplaren in te ruilen voor nieuwe? Tenslotte is *hij* degene die de oude exemplaren liet verouderen - daar kan de boekhandel niets aan doen.
Feit 3: Bij het aanbieden van zijn tweede druk gebruikte heer Panda als verkoopargument letterlijk: 'De prijzen die erin staan blijven zeker 5 jaar van kracht'. Kan men het de argeloze heer Pas onder die omstandigheid euvel duiden dat hij daaruit begreep dat een eventuele volgende druk vooreerst niet zou verschijnen?
Feit 4: Gewone Bommellezers wéten niet eens welk verschil er bestaat tussen de 2de en de 3de druk. Geen wonder dat ze geen voorkeur hebben. Maar dat neemt niet weg dat nergens wordt ontkend dat de 3de druk aantrekkelijker is dan de 2de.
En daar heb ik het over.
Feit 5: Dat heer Panda en Henk R. geen belangstelling hebben voor het produceren van een supplement wil ik graag geloven: door dit kosteloos te verstrekken bij ieder exemplaar van de 2de druk verlenen zij immers service aan boekhandel en Bommelfanaat en lopen zij inderdaad gerede kans minder exemplaren te slijten van de 3de druk. Tja, en dáár is de commercie niet mee gediend, hè?
Of bedoelen heer Panda en Henk R. soms dat bij boekhandel en Bommelfanaat voor dat supplement geen belangstelling zou bestaan? Jammer, maar dan zijn zij niet volledig gedocumenteerd.
Ik had verwacht dat mijn brief aan de redactie van Stripschrift opgenomen zou worden in de rubriek *Postriptum*. In plaats daarvan is hij gebruikt als eerste bijdrage voor de zwarte rubriek *Wantoestand van de maand*. Na lezing van het wellicht ironisch bedoelde, maar daarom niet minder magere verweer van heer Panda en Henk R. kan ik slechts betreuren dat mijn brief niet is opgenomen als *Wantoestand van het jaar*.

P. Hans

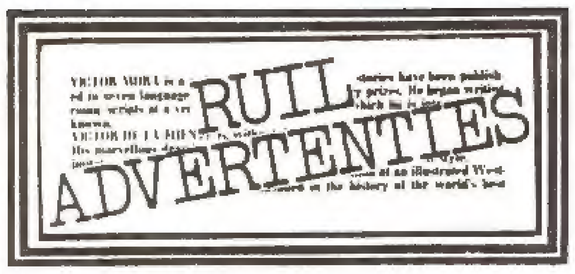

AANGEBODEN
Donald Duck 1953 en 1954 compleet

GEVRAAGD
Tom Poes: D45a, B16, B24, I8, K24, K25, K26, R15, R16, BK1, S2
Marcel, tel. 020-736443

GEVRAAGD
Vakant Viva 38, 40, 45, 47, 50, 54. Revue 1958 en Pinkie Pienter tricolore albums. Kari Lente.
Chick Bill I. Europa.

AANGEBODEN
Baard en Kale, Arretje Nof, Kapoentjes, Jef Nijs.
Joep Cryno, H. Cleyndertweg 133, Amsterdam, tel. 271269.

Stripofiele doe-het-zelver vraagt informatie over vorm, inhoud en spelregels van het Tom Poesspel.
Tevens ruilaanbod/vraag: Knipsels Tekko Taks, Eric, Smidje Verholen en Panda.
B.E. de Haas, Pr. Clausplantsoen 24, Driebergen, tel. 03438-7296.

AANGEBODEN
Losse jaargangen Robbedoes en Kuifje 1967 tot 1975; PEP 1969 tot 1975; niet kompleet PEP 1965 tot 1969.
Jan Huizenga, Landstraat 18A, Groningen, 050-776763.

GEVRAAGD
Tom poes: losse Revue-afleveringen, dagstripknipsels: 145, 146 en 147 (liefst uit NRC), B3.1 t/m B5.4, B6.4, B6.5, B6.9, B10.3, B10.5.

AANGEBODEN
Tom poes: losse Revue-afleveringen, dagstripknipsels: 115, 121, 125, 126, 127, 128, 130, 131 en 132, B4.1.
P.J. Sjouw, Gentiaanstraat 16, Assen. tel.: 05920-10409 ('s avonds).

(advertentie)

CAFÉ THEO RUITER

ROZENGRACHT 160 - AMSTERDAM - TELEFOON 248153

Ekspositie

Henk Albers

en zijn

Kobus de Kat

tot 2 mei 1975

CAFÉ THEO RUITER

ROZENGRACHT 160 - AMSTERDAM - TELEFOON 248153

(advertentie)

STRIPANTIKWARIAAT 'RICHARD'
Rombout Hogerbeetsstraat 78 A'dam (020-842923).
geopend van 9 tot 6 uur, donderdagavond tot 21.00 uur.

Een greep uit onze kollektie:

Dupuis:

Vrijwel alle Timoers en Blauwe Sperwers; Jan Kordaat I; Super Gammastraal; Alle Red Ryders; Surcouf II en III; e.a.

Lombard:

B & M: Pyramide I en II, Zwaardvis I e.a.; Chloropyl tegen zwarte ratten; Alex de onversaagde; Chick Bill, e.a.

Suske en Wiske:

alle titels; inklusief spaans spook; Tijl Uilespiegel I en II; Leeuw van Vlaanderen (Bob de Moor) plus vele andere uitgaven. Dan Cooper (harde en zachte kaft); Dick Bos; De Witte Ruiter; De raadselachtige Mr. Barelli (harde kaft); Harold de Viking (harde kaft); Ouwe Niek's.
Uitgebreide kollektie Kuifje-banden, eveneens Robbedoes o.a. nummer 2, 6, 7, 14 en 37 en alle andere nummers; Robbedoes en Kwabbernoot; Jef; Dolke en Rob, van dupuis; Alle Blauwe Sperwers; Harde kaft Judit-albums; Vica I; Uitgebreide kollektie jong Europa; Ons Volkske; Zozo; Kim Devil's; Veel Tom Poes en Donald Duck's; etc. etc. etc.

10% korting op alle strips.

Alles wat niet vermeld is, is te bestellen.
Ook in voorraad vele franse strips en amerikaanse underground strips.

Het is vrijblijvend bij mij een kijkje te nemen.

'RICHARD'

ENCYCLOPEDIE

TON BEEK

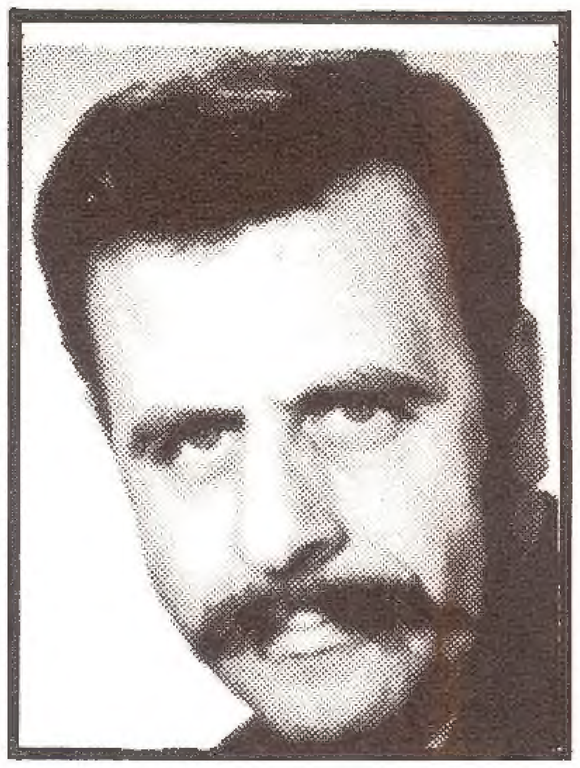

Ton Beek is geboren op 18-8-1926 te Amsterdam (Oud West). Na de lagere school en enkele jaren mulo volgde hij tot 1943 lessen (illustratie) aan de Grafische School te Amsterdam. Via Henk Albers kwam hij bij Toonder waar hij echter wegens ziekte slechts een half jaar bleef en nauwelijks aan het tekenen toe kwam. Hij kuurde tot bijna het einde van de oorlog in het Gooi. Na de oorlog was hij ongeveer een jaar in de BS en in 1946 kwam hij weer in dienst bij de Toonder Studio's waar hij aan tal van Toonder produkten en kreaties van Marten Toonder gewerkt heeft. Hij tekende aan de eerste stroken van Koning Hollewijn, hij inkte Kappie en Panda en tekende deze ook enige jaren.
Vanaf 1957 tot 1959 heeft hij een eigen strip gemaakt, Birre Beer, naar een idee van Phiny Dick. De teksten werden in de eerste verhalen door haar verzorgd, daarna door Eiso Toonder en later heeft Andries Brandt het schrijven over genomen.
Van 1959 tot 1967 was Ton Beek in dienst bij verschillende reklamebureau's en hij was nauwelijks meer werkzaam in het stripgebeuren. Maar in 1967 kwam hij in dienst bij Geesink en hij werkte mee aan diverse Geesink produkten, o.a. Rik de Kikker. Hij proefde weer de smaak van het strip-tekenen en langzamerhand werd hij weer betrokken in de produktie van strips. Hij maakte, evenals Carl Voges, in licentie H. Hound en Yogi Beer voor de Geillustreerde Pers.
Hij ging free-lance werken en kreeg opdrachten. Zijn voornaamste opdrachtgever is tot heden Uitgeverij Malmberg, de uitgever van de jeugdbladen Okki, Taptoe en Jippi. Hij ontwierp het figuurtje Okki. Van dit figuurtje verschenen en verschijnen geregeld platen (strips). Voor Jippi tekent hij Flip en Flossie, de teksten van deze strip worden verzorgd door Patty Klein. Ton Beek heeft gemaakt en maakt nog steeds veel illustraties, o.a. leermiddelen van Malmberg en reklamefolders.
Tot 1969 heeft hij in Amsterdam gewoond en sinds 1974 woont hij in Zwolle. Hij is getrouwd en heeft kinderen.
Andere strips van Ton Beek zijn:
de avonturen van Goudrekeltje, tekststrip (boekuitgave) in opdracht van Maggi
Hendrik Hamster's hachelijke avonturen, tekststrip (boekuitgave) voor AssuMij
De wondere werken van Prof. S.Have, een cartoonachtig stripje (boekuitgave) voor Philips.

ENCYCLOPEDIE

ANNE AUKE TADEMA

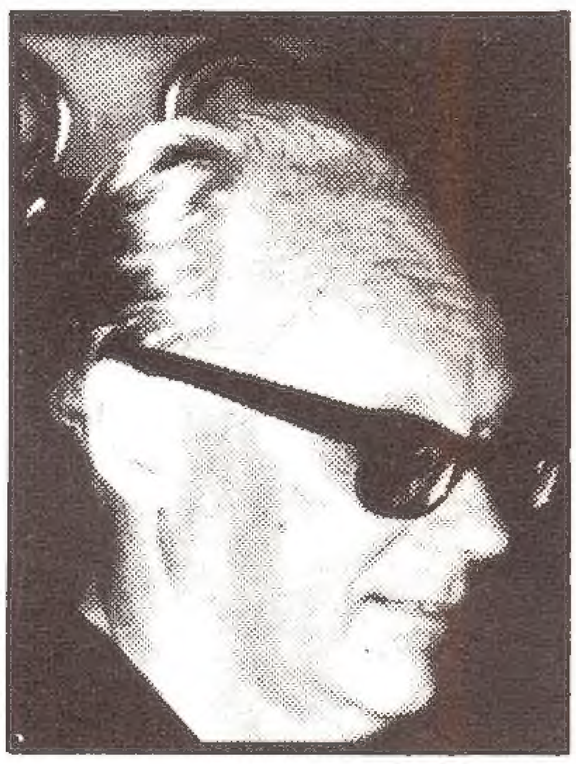

Tot de pioniers van het Nederlandse beeldverhaal, met o.a. Frans Piet en Marten, behoort de tekenaar Auke Anne Tadema. Tadema kreëerde van 1936 tot 1949 enige stripverhalen, die zich kenmerken door oude mytische gegevens die hij gebruikt met een SF-achtige sfeer. Ze onderscheiden zich tevens door enigszins 'rommelig' lijkende platen. Daar hij geen 'leermeester' heeft gehad en dus niet kon putten uit voorbeelden moest hij het stripmateriaal zelf uitproberen, de plot, de opbouw, en de indeling van het verhaal.
Tadema werd op 11 april 1913 in Leeuwarden geboren. Zijn vader verhuisde vaak binnen Nederland waardoor Auke vóór zijn twintigste in tal van plaatsen heeft gewoond. Van Leeuwarden verhuisde hij naar Breda, vandaar naar Den Haag. Op zijn derde ging hij naar Driebergen en vandaar naar Zutphen. In 1921 vertrok hij naar Den Haag, in 1924 naar Amsterdam, in 1926 naar Heemstede. Na zijn huwelijk vestigde hij zich in 1938 te Bentveld (gemeente Zandvoort) en in 1941 in Haarlem. Toen volgde een jaar in Brazilië van 1948-1949. Hij woont sinds die tijd in Heemstede.
Na de lagere school volgde hij met weinig sukses achtereenvolgens gymnasium, hbs en mulo en van zijn zestiende tot zijn achttiende het Rijksinstituut voor Tekenleraren te Amsterdam. Daar hij echter in hoofdzaak wilde leren tekenen en schilderen en deze leraaropleiding daartoe niet geschikt was, liep hij op een dag weg van het instituut om aan te kloppen bij de Rijksakademie voor Beeldende Kunsten te Amsterdam, waar hij tot en met zijn eenentwintigste de lessen volgde.
In 1936 verscheen hij met een strip, die hij naast zijn reklame- en illustratiewerk, gemaakt had bij drukkerij en uitgeverij Rotagravure te Leiden die o.a. Unicum en Bravo uitgaf. In Bravo verscheen toen zijn eerste strip: 25 km onder de aarde.
Daar dit een sukses werd ging hij meerdere strips tekenen die hij overal ging verkopen. In tal van bladen, waarvan een groot gedeelte een kort leven beschoren was, publiceerde hij. In bladen met een langer leven zoals de Avro-bode, de Groene Amsterdammer en Doe Mee (de kinderbijlage van het Handelsblad) publiceerde hij illustraties. Voor Doe Mee schreef zijn vrouw verhalen die hij dan illustreerde. Na de oorlog publiceerde hij vanaf 1948 in de Prins en Vizier nog een paar stripverhalen maar zijn belangstelling voor dit medium verflauwde, daar hij niet gedwongen wenste te zijn tot deze vrij strakke bindingen. Bovendien wilde hij reizen en daarmee een inkomen verwerven.
Auke A. Tadema en zijn vrouw Bob Tadema-Sporry genieten grote bekendheid door hun publikaties in boeken en pers over de door hen bezochte landen. De tekst is altijd van zijn vrouw, de illustraties, tekeningen of foto's van hem. Om meer tijd te verkrijgen en ook door de tendens in de publikaties is Tadema meer en meer op foto's over gegaan en alleen voor uitgezochte zaken en enkele boeken worden er nog tekeningen gemaakt. Het echtpaar bezocht (en bezoekt nog steeds) talloze malen Egypte (hun specialiteit), Noord-Afrika, het Midden-

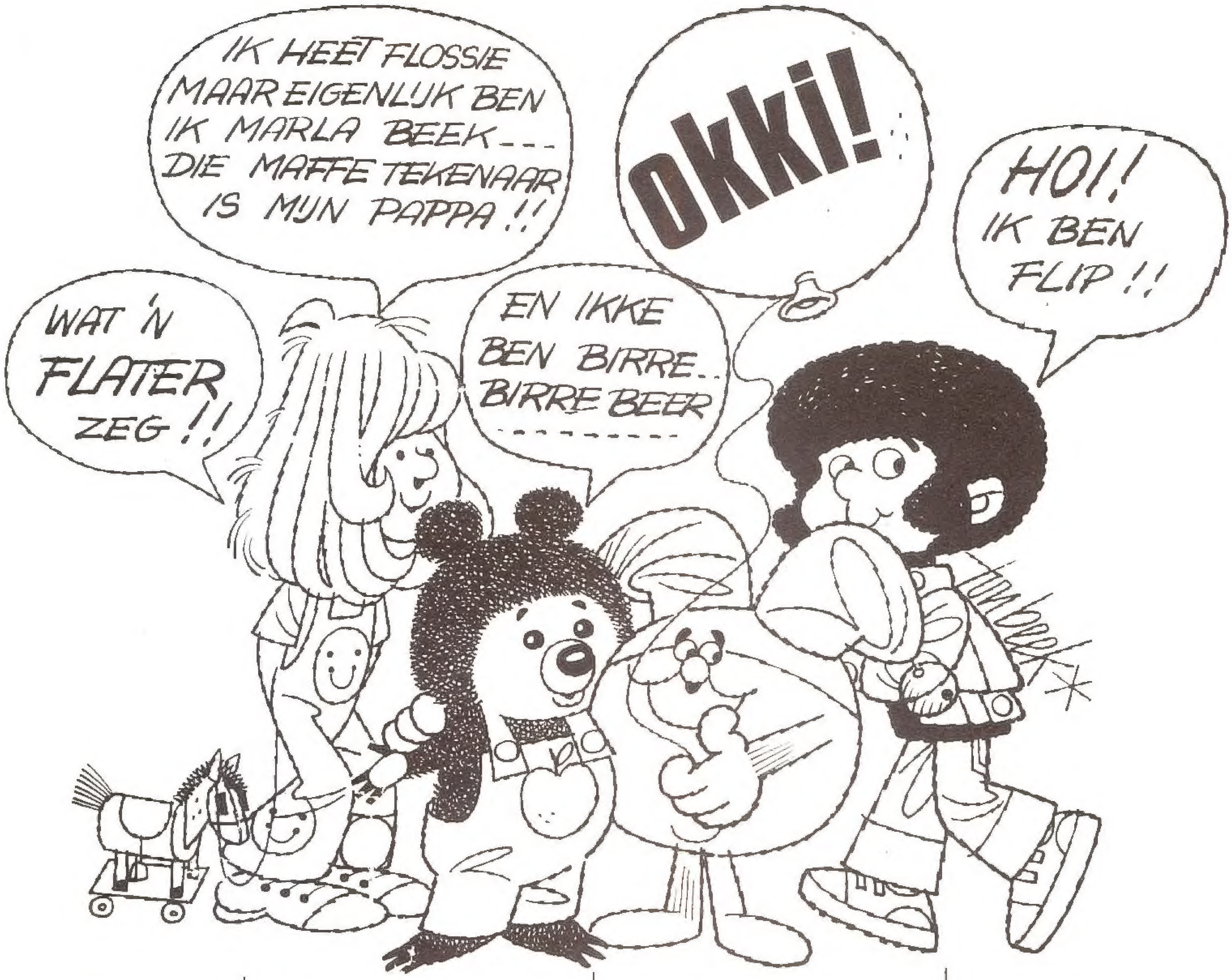
IK HEET FLOSSIE MAAR EIGENLIJK BEN IK MARLA BEEK... DIE MAFFE TEKENAAR IS MIJN PAPPA!!
OKKI!
HOI! IK BEN FLIP!!
WAT 'N FLATER ZEG!!
EN IKKE BEN BIRRE.. BIRRE BEER

Oosten en de grote landen van Azië, o.a. Indonesië, China, India, Japan. Hun artikelen verschenen en verschijnen in Elsevier, de bladen van het VNU-concern en in Taptoe (Malmberg).
Auke Tadema tekende honderden stofomslagen en illustraties voor boeken. Zijn grote tekeningen verschenen in onder andere Elegance, Libelle, Margriet, Vizier en Pep. Voor internationale koncerns als Philips, KLM, Chemische Naarden en Organon tekende hij grote affiches, kalenders en talloze advertenties voor het buitenland. De avonduren gebruikt hij tegenwoordig om te schilderen (zijn oude liefde) en heeft er nu tijd voor nu er geen kinderen op te voeden zijn Auke Tadema trouwde in 1938 en heeft twee dochters en een zoon.
De tot nu toe achterhaalde stripverhalen zijn:
25 km onder de aarde, verschenen in 1936 in Bravo
Robinson Crusoë, verschenen in Bravo
Mechanisch continent, eveneens in Bravo, in 1948 in De Prins in 1972 in Ciso 1972.
Hel over Atlantis, in BAC?
Chipekwe, in Vizier 1950.

BESTUURS MEDEDELINGEN

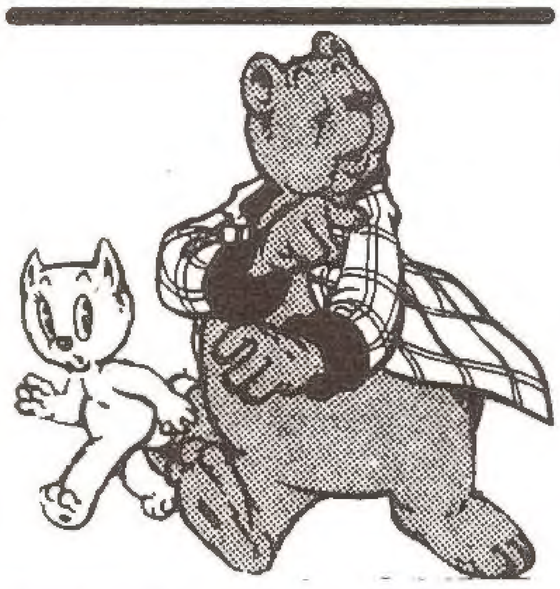

BOMMEL-UITGAVEN

De legale Bommelreeks, uitgave van De Bezige Bij in samenwerking met Het Stripschap. Een uitgave, goedgekeurd door het Simplistisch Verbond en de Nederlandse Vereniging van Huisvrouwen.
De 1e set van 2 boekjes (set A) verscheen 10 maart en bestaat uit:
MV-5 De Drakenburcht
MV-16 De Bergmensen
Op 18 april verschijnt de 2e set van 2 boekjes (set B) bestaande uit:
MV 6 Het Verdwijneiland
MV 17 Het geheim van het Noorderlicht
Eind juni volgt de 3e set van 2 boekjes (set C) en wel:
MV 7 De reuzenvogel
MV 22 De Meester-Schilder
Het Verdwijneiland, waarin professor Sickbock, Kapitein Walrus en niet te vergeten De Albatros, voor het eerst voorkomen. Dit verhaal is nog nimmer in boekvorm verschenen.
Het geheim van het Noorderlicht, waarin Heer Bommel niet meedoet, eerder verschenen in de **David** serie, maar nu kompleet met de destijds ontbrekende 5 afleveringen.
De reuzenvogel, destijds verschenen bij De Muinck, nu met de originele tekeningen.
De Meester-Schilder met de introduktie van Terpen Tijn. Ook dit verhaal werd eerder bij **David** uitgegeven echter met 5 manko's. De uitgave van nu is kompleet.
De winkelprijs is f 7,50 per set van 2 boekjes.
Houders van een CJP-paspoort kunnen zich bij hun CJP-buro opgeven en betalen de gereduceerde prijs van f 6,50 per set.
Abonnees van Stripschrift betalen bij voorintekening f 5,50 per set.
De voorintekening sloot 1 februari.

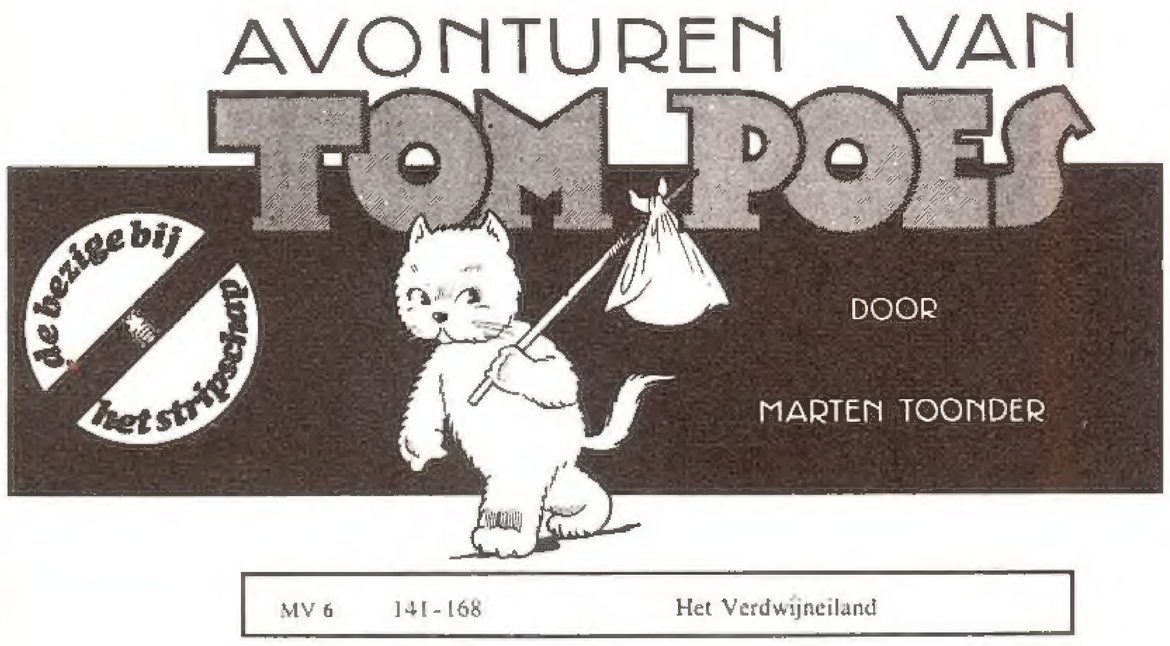

MV 6 141-168 Het Verdwijneiland

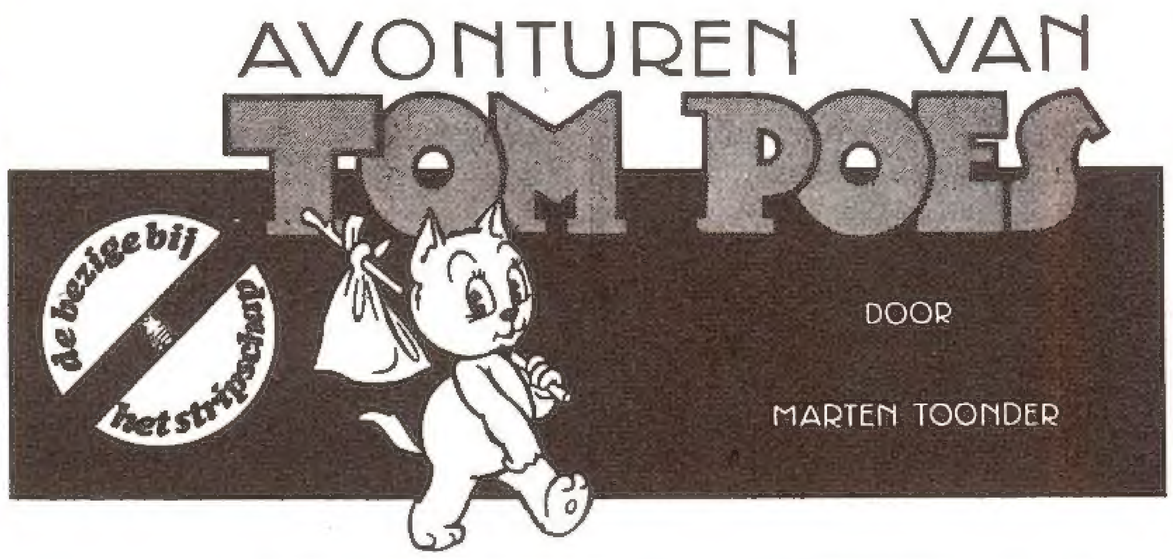

MV 17 605-672 Het geheim van het Noorderlicht

In verband met de hoge posttarieven is het slechts mogelijk de boekjes in partijen aan de abonnees te verzenden. De volgende partijenverzending zal na 18 april zijn.
Spijtoptantenabonnees en Nieuwe Abonnees kunnen zolang de voorraad strekt nog inschrijven door het overmaken van f 16,50 voor 1 serie van set A-B-C op postgiro 3291121 t.n.v. Penn. Het Stripschap Speciale Uitgaven, Postbus 104, Uithoorn.
Hans Stoovelaar

TANTE LENY PRESENTEERT

Terwijl naties wankelen en de aarde op haar grondvesten schudt, weet een handvol vastberaden tekenaars een bijna ongemogelijk opgave te volbrengen:
Tante Leny presenteert!
– een meesterlijk tijdschrift voor meesterlijke mensen
– een absolute must voor alle stripfanaten.
Normale abonnementsprijs f 9,50 voor 7 nummers.
Leden van Het Stripschap en abonnees van Stripschrift betalen de gereduceerde prijs van slechts f 7,50 voor 7 nummers.
Betaling over giro 3291121 Penn. Het Stripschap Speciale Uitgaven, Postbus 104, Uithoorn met vermelding T.L.P.
Hans Stoovelaar

FILMOTEEK

Ch. Wauters,
Linnaeusstraat 13''',
Amsterdam, 020-35 51 82

AGENDA

Jaarplanning 1975 van Het Stripschap.
22 maart Ruilbeurs Trefcentrum Delft Phoenixstraat 66 500 m. v.a. station Delft
10 mei Algemene Ledenvergadering, ruilbeurs in Leiden.
27 september Stripdag (incl. ruilbeurs en andere manifestaties in Dordrecht.
8 november Ruilbeurs in Groningen.
13 december Algemene Ledenvergadering, ruilbeurs en veiling te Amsterdam.

LEDENKORTINGEN

Het Stripschap stelt zich ten doel de waardering te bevorderen van de strips. Ook de Stripantikwariaten werken aan dit doel mee en naast een zakelijke instelling is bijna overal een ideële doelstelling aanwezig. Gewaardeerde publikaties als *Strip voor Strip, Professor Pi en Bommelbibliografie* zouden anders nooit het daglicht hebben gezien.

Het zou erg fijn zijn, als alle stripliefhebbers niet alleen hun oude strips, maar ook hun nieuwe strips bij de Stripantikwariaten kopen. Bovendien ontvangen *Leden van het Stripschap*, (behalve bij Lambiek en Wammes), op vertoon van hun Stripmaatschapskaart *10% korting.*
Hans Stoovelaar

KENT U DE STRIPANTIKWARIATEN?

Amsterdam:
Drukwerk
Mauritskade 113
Lambiek
Kerkstraat 104
Plaatjes-Boekjes
Joos Banckersweg 27
Richard
Rombout Hogerbeetsstraat 78
Wout's Ruilboekenbeurs
Oostenburgergracht 69

Den Haag:
De Blauwe Lotus
Klimophof 3
De Blauwe Lotus
Leyweg 1244
Panda
Frederikstraat 151

Rotterdam:
Nero
Zwaanshals 215
Old Comic House
Frits Ruysstraat 28
Wammes Waggel
St. Mariastraat 3

Bussum:
Wammes
Laarderweg 10

Haarlem:
De Jacobijn
Jacobijnestraat 10

Groningen:
Henkus en 10
Oude Ebbingestraat 47

SPECIALE AANBIEDINGEN

Simpelman, door Wim van Wieringen opnieuw uitverkocht

	ledenprijs	niet-ledenprijs
Stempels van Toonder's stripfiguren, 2 series (A en B) in dozen van 12. Niet los verkrijgbaar, prijs 1 serie	17,50	20,–
Bommelpoppen (afgehaald)	20,–	25,–
NIEUW ! ! ! Met dank aan Het Parool (léés die krant) kunnen we U nu aanbieden:		
Het Parool Sportkwartet, getekend door Dick Bruynesteyn	3,25	4,25
Het Parool politieke kwartet van Frits Behrendt.	3,25	4,25
Map met 12 grote (21 x 29 cm) tekeningen van Peter van Straaten.	4,80	6,–
Plakboekjes Tijdelijk uitverkocht		

Deze aanbiedingen zijn te bestellen via giro 151 3000 ten name van de penningmeester van Het Stripschap te Amsterdam.

COMIC MEDIA SPREEKT met peter o'donnell

CM: Kun je iets vertellen over de tijd vóór je strips ging schrijven?
PO: Ik zat toen nog op school. Mijn eerste verhaal kon ik verkopen toen ik zestien was, aan een weekblad dat 'The Scout' heette. Gedurende de twee, drie jaar daarna verkocht ik een aantal verhalen aan 'The Scout' en aan andere jeugdbladen. Ik verkocht ook een paar korte verhalen - de markt voor korte verhalen was toen nogal groot - aan maandbladen, zoals 'Argosy', 'Twenty stories', 'The Strand Magazine', 'The Grand Magazine'. Ik heb toen aardig wat verhalen aan dat soort bladen verkocht. Toen ik zeventien was ging ik voor Amalgamated Press werken. Dat zat toen in Fleetway House en ik werkte daar als redakteur van jeugdbladen.
Maar ik was daar pas een paar jaar toen de oorlog uitbrak en aangezien ik het leger in moest vlak voor de oorlog begon, was ik de komende zes en half jaar weg. Al die tijd heb ik helemaal niet geschreven, behalve toen we vlak na Duinkerken een tijdje in Noord-Ierland zaten. Ik kocht toen een tweedehands portable typemachine en omdat ik telefonist was met wisselende werktijden had ik vaak dienst van een uur of twaalf 's nachts tot acht uur 's morgens. Als er druk verkeer was zat ik natuurlijk te werken, maar soms had ik uren niets te doen en dan schreef ik meestal voor de pulpbladen, zoals 'Glamour' en 'Silver Star'. Dat waren van die hartverscheurende verhaaltjes. En wat deed ik nog meer? O ja, ik schreef Odd Odes voor Cyril Fletcher.

CM: In welke publikaties van Fleetway House heb je voor de oorlog geschreven?
PO: Voor de oorlog hadden ze een aantal stripbladen, je had blaadjes in zwart/wit en in kleur. Die zwart/wit-blaadjes waren 'Comic Cuts', 'Chips', 'Jester', 'Joker', 'Butterfly'. . . ze hadden er acht. En dan had je de gekleurde bladen als 'Rainbow', 'Tiny Tim' en 'Bubbles', geloof ik. Die waren voor kleine kinderen.

CM: Werkte je toen aan humoristische strips, of aan het ernstiger werk?
PO: Ik zat in een groep. Elke redakteur had de leiding over drie of vier bladen, en ik werkte meestal aan humoristische strips en vervolgverhalen. Dat kon 'Weary Willie and Tired Tim' zijn, die als jarenlang als klassieker op de voorkant van 'Comic Cuts' gelopen heeft. Of het kon 'The adventures of Captain Moonlight, the Highwayman' zijn, van alles eigenlijk. Dat is veel moeilijker dan het lijkt. Toen ik er voor het eerst naar toe ging, vond ik dat dit soort werk eigenlijk beneden mijn waardigheid was, maar ik werd al gauw weer met mijn beide benen op de grond gezet. Daar was ik blij om, want ik merkte dat het heel moeilijk was, omdat je binnen beperkte grenzen moet werken wat betreft taalgebruik en de duidelijkheid van je zinnen. Het leert je om eenvoudig te schrijven.

CM: Hoe groot was je produktie toen?
PO: Dat zou ik niet precies meer weten. Ik weet nog wel dat elke groep op zich - ik weet niet meer hoeveel mensen er in die groep, die voor vier of vijf bladen werkte, zaten - alle ideeën voor de strips moest leveren, wat ze nu plotten noemen. Dat is veranderd, de meeste strips worden nu onafhankelijk van bladen gemaakt en ze worden apart betaald, maar vroeger werden ze door de redakteuren gemaakt en moesten we alle plots bedenken voor de verhalen die we publiceerden. Hoeveel dat er waren weet ik niet precies meer, maar het is ook al vijfendertig jaar geleden.

CM: Hoe kwam je voor het eerst in kontakt met de krantestrip?
PO: Toen de oorlog eindigde was er een enorm tekort aan papier en het was ontzettend moeilijk om free-lance te werken omdat er een heleboel uitgaven gestaakt waren. Degene die er nog waren, waren vreselijk slecht.
Ik werkte een tijdje als uitgever, een jaar of twee, en toen alles weer wat soepeler liep ging ik free-lance werken, in 1951, als scenarioschrijver voor Amalgamated Press. In 1953 kreeg een van de redakteurs daar een telefoontje van de stripredakteur van de Daily Mirror, die dringend om een scenarist vroeg voor 'Belinda', dat was een van de bekendste strips in de Mirror. De schrijver van die strip was midden in een verhaal ziek geworden en ze hadden geen idee hoe het verhaal verder moest. Ze wilden eigenlijk iemand hebben die het verhaal een week of zes zou kunnen voortzetten met een soort nevenintrige die het eigenlijke verhaal niet aantastte, voor het geval dat de eigenlijke schrijver daar zo zijn eigen ideeën over had. Hij was namelijk zo ziek dat hij niet meer kon praten.
Dat werd dus mijn eerste bemoeienis met de dagstrip en terwijl ik nog met 'Belinda' bezig was, vroegen ze me of ik 'Garth' wilde overnemen. Ze overwogen nl. om met die strip te stoppen, die liep al vanaf 1942 en ze waren niet zo gelukkig met de vorm ervan.

DE VERSCHRIKKINGEN DIE ZIJ HAD DOORGEMAAKT, HADDEN HAAR HERINNERINGSVERMOGEN AANGETAST. ZIJ WIST NIET MEER WIE ZIJ WAS. HET ENIGE DAT ZE WIST, WAS DAT ZE MOEST VLUCHTEN, VAN DE ENE DAG NAAR DE ANDERE . . .

CM: Wie hadden aan die strip gewerkt?
PO: Steve Dowling tekende hem tot hij zich een jaar of vijf geleden terugtrok. Frank Bellamy nam hem toen over.

CM: Hoe maakte je die 'Garth'-strip?
PO: Heel anders dan ik nu Modesty Blaise maak. 'Belinda' werd geschreven door Don Freeman en toen ik de strip overnam merkte ik dat hij het verhaal globaal in tekst en geschetste tekeningen op papier zette. Maar ik kan absoluut niet tekenen en toen de stripredakteur zei dat dat de manier was waarop hij het script wilde hebben, dacht ik: 'Jezus Christus, dat zal ik dan toch ook moeten proberen' en ik zei tegen hem: 'Ik kan alleen maar ontzettend simpele poppetjes tekenen', en dat is ook zo. Maar hij zei dat dat voldoende was, het was er alleen maar om te doen de schrijver binnen bepaalde grenzen te houden, wat betreft balloons en de mogelijkheden van het tekenen. Ik heb van meerdere tekenaars gehoord dat er scenarioschrijvers zijn die hen met het onmogelijke opschepen. Om een voorbeeld te geven: als je een gang inkijkt zie je van de ene kant dit en van de andere kant dat; die schrijvers verwachten dan van een tekenaar dat ze een tekening kunnen maken waarop je van twee kanten tegelijk die gang inkijkt en dat is natuurlijk niet te doen. Dus, hoewel ik eerst nogal schrok van deze manier van schrijven, vind ik dat het een enorme hulp is voor de tekenaar omdat deze manier de tekstschrijver beperkingen oplegt. Als de schrijver zijn ballontekst maakt, kan hij op deze manier merken dat die tekst zo lang is dat er geen plaats meer is voor de tekening, en dat houdt hem dus binnen de perken. Op deze manier heb ik toen 'Garth' en later ook 'Romeo Brown' geschreven. 'Garth' schreef ik van 1953 tot ongeveer '68.

CM: Moest je je persé aan de bestaande karakters in die strip houden?
PO: Nee, toen ik de strip overnam waren er Garth, Professor Lumiere en dan nog Karen en Dawn, twee meisjes zonder een bepaalde funktie. Ze moesten een bepaalde symboliek voorstellen. Ik geloof dat Karen donker was en Dawn blond. Ik heb nooit geweten wat Garth met die twee meisjes aan moest en ik heb ze dan ook in mijn eerste verhaal al laten verdwijnen. Ik heb ze nooit meer terug laten komen, ik was blij dat ik van ze af was. Ik liet meestal in elke strip een nieuw meisje opdraven omdat Garth vroeger altijd als een soort eunuch op me was overgekomen. Ik heb hem wel zijn grote liefde voor de godin Venus meegegeven, die hij regelmatig ontmoette als hij in de tijd reisde.

CM: Dat was in de vorm van Astra?
PO: Ja, dat was Astra.

CM: Na 'Garth' ben je 'Tug Transom' gaan doen.
PO: Nou, ik heb aan die twee strips tegelijk gewerkt, want ik ben met 'Garth' in '53 begonnen en met 'Transom' in '55. Die laatste strip schreef ik voor de 'Sketch', ik heb dat elf jaar gedaan met Alfred Sydall als tekenaar. Ik heb hem in die elf jaar maar twee keer ontmoet, op feestjes van de zaak. Veel te melden had hij niet.

CM: Wat was Tug Transom voor een figuur?
PO: Hij was de kapitein/eigenaar van een klein stoomschip op de wilde vaart met als bemanning een nogal bijeengeraapt zootje mensen. Je had McQuade, de eerste machinist en verder de eerste en tweede stuurman. Dat waren dus de basisfiguren en dan had je nog die kleine stoomboot, de Dulcie May, die over de hele wereld vracht vervoerde. Weet je, je kon de Dulcie May bijvoorbeeld de haven van Valparaiso in laten varen en daar je verhaal laten beginnen, maar je kon hem ook naar de poolzeeën sturen en in moeilijkheden laten komen met een ijsberg of een orkaan. Ik probeerde het schip altijd in twee van elke drie verhalen te gebruiken. Soms liet ik de Dulcie May de haven van bijvoorbeeld New York binnenvaren en dan speelde mijn verhaal zich verder op het land af. Maar toch probeerde ik de zee altijd wel zoveel mogelijk in mijn verhalen te betrekken. Die Sindall was trouwens een erg knappe tekenaar.

CM: Hoe lang deed je er over om een verhaal van Tug Transom te schrijven?
PO: Ik besprak het verhaal altijd met Julian Phipps die art director van de Sketch was. Ik geloof niet dat ik er lang over deed, omdat het vrij eenvoudige verhalen waren, het ging alleen maar over een stoomschip met kapitein en bemanning. Ik geloof dat ik het plot er in drie, vier dagen uit wist te persen en daarna kon ik de dialoog gaan schrijven. Ik was toen met drie strips tegelijk bezig. Ik besteedde laten we zeggen maandag en dinsdag aan het schrijven van een paar weken 'Garth', dinsdag en woensdag aan een paar weken 'Transom' en dan de vrijdag en weer de maandag aan 'Romeo Brown'.

CM: Je hebt ook nog aan de strip gewerkt die vóór 'Jack and Jill' in de Mirror liep.
PO: Dat was voor de Herald. Toen de Mirror de Herald overnam wilden ze een simpele familiestrip. Ik geloof dat ze het 'For Better or Worse' noemden en dat ging over het getrouwde stel Jack en Jill. Dat werd erg leuk getekend door Leslie Caswell. Het was de eerste gag-strip die ik schreef, dat was erg interessant en behoorlijk veeleisend werk. Maar ik heb dat maar zes of zeven maanden gedaan.

CM: En 'Eve'?
PO: O ja. Die maakte ik geloof ik vóór ik met 'Tug Transom' begon. De Sketch wilde een strip over een meisje en ze wisten daarvoor Arthur Ferrier als tekenaar te krijgen. Dat meisje noemden ze Eve, maar het was net zoiets als 'Jane'. Voor het script namen ze een paar suksesvolle hoorspelschrijvers in dienst, maar dat lukte niet zo best en dat is ook logisch, omdat een hoorspelschrijver met ontzettend veel woorden kan werken. Hij kan lange dialogen maken, maar hij is natuurlijk niet gewend aan het medium strip, aan het vertellen van een verhaal in hele korte afleveringen, met vierentwintig uur tussen elke twee afleveringen. Ik heb voor die strip drie, vier, misschien vijf verhalen geschreven, en ik geloof dat die strip een aantal jaren gelopen heeft. Toen werd Arthur Ferrier zo ernstig ziek dat betwijfeld werd of hij ooit nog wel een dagstrip zou kunnen volhouden, dus stopten we met de serie. Maar feit is dat Arthur Ferrier nog steeds leeft, hij maakt het goed en brengt een groot deel van zijn tijd door op Malta, waar hij een huis heeft.

ZIJ NAM OP ZICH VOOR DE OUDE MAN TE ZORGEN. DAT KON OOK GEMAKKELIJK, WANT ZE WAS ZEKER AL WEL TWAALF JAAR...
EN DAT WAS HET BEGIN VAN EEN VREEMDE VRIENDSCHAP. HIJ WERD VROEGER PROFESSOR GENOEMD EN HIJ WIST ALLES...

CM: Wanneer ontmoette je Jim Holdaway voor het eerst?
PO: In de Daily Mirror liep een strip die 'Romeo Brown' heette en geschreven en getekend werd door Maz (Alfred Mazure). Niet lang nadat Julian Phipps naar de Sketch was overgestapt deed hij Mazure een aanbod dat deze niet kon weigeren - het moet een erg aantrekkelijk voorstel geweest zijn -, maar hoe dan ook, Maz ging over naar de Sketch om daar de strip 'Carmen & Co' te maken. De Mirror zat toen met 'Romeo Brown', want van die strip hadden ze de rechten, maar ze hadden niemand om hem te schrijven of te tekenen. Ze vroegen mij toen of ik die strip kon schrijven en ze vonden ook iemand om hem te tekenen. Ze verzochten me om met de tekenaar te komen kennismaken, en zo ontmoette ik Jim Holdaway voor het eerst.

CM: Hoe zou je 'Romeo Brown' willen karakteriseren?
PO: Romeo Brown was een soort komische detective, in de trent van P.G. Wodehouse, maar het belangrijkste doel van die strip was om meisjes uit de kleren te krijgen, op de prettigst mogelijke manier! Ik heb een ontelbaar aantal manieren bedacht om het zover te krijgen ! ! Als je naar de wat oudere afleveringen kijkt zul je zien dat het vaak met grote vindingrijkheid gepaard ging. Ik voerde twee of drie bijfiguren in een verhaal op en als zo'n figuur dan echt tot leven kwam en de leiding ging overnemen, dan liet je hem of haar in volgende verhalen weer terugkomen.
Het enige uitgangspunt was dat het een meisjesstrip moest zijn en het eerste verhaal van Romeo Brown dat ik in elkaar flanste ging over een vliegtuigongeluk, waardoor Romeo en twaalf meisjes van een zangkoortje, die onderweg waren naar Las Vegas of zoiets, samen op een verlaten eilandje terechtkwamen, met natuurlijk een schurk er bij; ergens in het verhaal moest er toch een schurk zitten. Het was werkelijk een onmogelijke opgave voor welke tekenaar dan ook, twaalf meisjes in één strip, hoewel hij ze natuurlijk niet altijd allemaal tegelijk hoefde te laten opdraven. Van mijn kant was dat een slecht stukje werk. Maar toch, Jim klaagde nooit ergens over - en hij tekende het fantastisch goed. Ik ontdekte pas veel later, en daar was ik stomverbaasd over, dat hij, toen hij voor deze strip gevraagd was, thuis volkomen in de put tegen zijn vrouw zei: 'Ik kan deze strip helemaal niet tekenen, ik kan geen vrouwen tekenen'. Hij had heel lang westerns getekend en hij dacht dat hij alleen maar cowboys en paarden kon tekenen, daarom reageerde hij op die manier op Romeo Brown. Maar hij heeft werkelijk prachtige meiden getekend.

CM: Waar had Jim nog meer aan gewerkt, behalve aan westerns?
PO: Aan een paar Hulton jeugdbladen, misschien bij Fleetway, en hij had wat reklamewerk gedaan. Hij had nog nooit een dagstrip getekend. Hij was toen ongeveer dertig jaar, dat was in 1956.

ZE BEZAT DE KWALITEITEN EN HET DOORZETTINGS-VERMOGEN OM HET GROOT AAN TE PAKKEN. BINNEN TWEE JAAR HAD HAAR "NETWORK" VERTAKKINGEN IN VELE STEDEN EN LANDEN...

CM: Hoe is Modesty Blaise begonnen?
PO: Ik had al jaren over kleurrijke figuren geschreven, als Garth en Tug Transom, echte superhelden, en ik had ook een aantal romantische vervolgverhalen geschreven voor damesbladen. Ik geloof niet dat ik me het moment precies bewust was waarop deze twee uiteenlopende stijlen zich in mijn hoofd door elkaar mengden, maar ik kwam er plotseling achter dat ik al een tijdje liep te denken over een supervrouw die het soort avonturen beleefde dat altijd alleen voor de supermannelijke helden was weggelegd. En dat was het begin.
Ik kan je onmogelijk precies vertellen hoe zoiets zich ontwikkelt. Je laat dat soort ideeën sluimeren, je denkt er niet bewust aan. Maar langzamerhand stoomt het zaakje gaar en komt er een figuur naar boven. Maar in mijn geval komt zo'n figuur nog niet tot leven, dat komt pas als je het karakter gaat beschrijven door hem of haar woorden in de mond te geven. Als ik een karakter bedenk kan ik alleen maar tot dát punt gaan en daarna moet ik met uitwerken beginnen. Dan beginnen ze een eigen leven, zodat ik soms verbaasd sta over wat ze zeggen en doen.

CM: Toen je Modesty had bedacht, heb je haar aan de Standard aangeboden.
PO: Ja, strikt genomen wel, maar laten we eerst nog een stukje teruggaan. Omstreeks 1960 vroeg Kennedy Aitken, die toen stripredakteur was bij Beaverbrook Newspapers, of ik eens langs wilde komen. Hij vroeg me toen een strip voor hem te maken, maar ik zei dat ik er geen tijd voor had. Ik had toen al drie strips lopen en daarnaast had ik nog ander werk; dat was m.i. het maximum dat ik aankon, als ik tenminste verantwoord werk wilde leveren. Aitken zei toen: 'Goed, okay, als je nog eens tijd hebt zou ik het erg fijn vinden als je een strip voor ons ging schrijven'.
In 1961 besloot Cecil King, die bij de Mirror toen zo ongeveer god zelf was, de strip Romeo Brown, waar hij nooit veel aan had gevonden, af te stoten, tegelijk met Buck Ryan en nog een andere strip. Dus toen wilde ik iets voor de Express gaan bedenken en dat was juist in de tijd dat het idee van een heldin, liever dan een superheld, zich begon uit te kristalliseren. Ik belde Aitkins op en zei: 'Ik kan nu een strip voor je gaan maken, maar ik heb nog negen maanden voorbereidingstijd nodig. Maar wat voor soort strip wil je hebben, want ik heb ideeën over. . .' en daar viel hij me in de rede en zei: 'Dat hoef ik nog helemaal niet te weten, ik wil elke strip hebben die jij wilt maken.' Dat was nogal vreemd, maar goed, ik begon er aan te werken. Ik besteedde er niet al mijn tijd aan, maar gedurende negen maanden was ik aan het ontwerpen en probeerde ik de karakters gestalte te geven, ik schreef pagina na pagina dialoog en aktie om de goede stijl te pakken te krijgen. Toen ontwierp ik het eerste verhaal en schreef ik de tekst voor de eerste acht weken en ging er mee naar Aitken. Hij zei dat, laten we zeggen, meneer X de goede tekenaar voor mijn verhaal zou zijn, en ik vond het best. Daarna gingen er weken voorbij, maar ik had nog steeds niets gezien en ik wilde wel weten wanneer er iets af zou zijn. Eindelijk, weer een paar weken later, kreeg ik een aantal tekeningen te zien, waaruit bleek dat de tekenaar niets van de karakters begrepen had. Het was een ramp en ik vroeg Aitken of hij kontakt wilde opnemen met Jim Holdaway en hem de strip wilde laten tekenen. Jim was daar erg blij mee, want hij vond het prettig met mij samen te werken, en ik met hem. Binnen de kortste keren had hij de strips voor de eerste vier weken getekend, die je hier op de drukproeven kunt zien. Je kunt ook zien hoeveel soepeler hij met de karakters omsprong. Als je een of twee verhalen verder kijkt, zie je dat het meer driedimensionaal en nogal veranderd is. Maar hoe dan ook, hij was duidelijk de juiste man voor de strip, en ook erg goed in het tekenen van aktie. Toen hij eenmaal de strips voor de eerste maand getekend had, gingen die naar de Daily Express, waar de eerste reakties laaiend enthousiast waren, en wel in die mate dat ik (het was vlak voor Pasen 1963) door een van de redakteuren van de Express verzocht werd een verhaal in tekst te schrijven dat de vijf dagen vóór Modesty Blaise voor het eerst zou gaan verschijnen, gepubliceerd moest worden. Ik zei dat ik het zou doen en vroeg of het absoluut zeker was dat de strip ging verschijnen. Blijkbaar was er van hogerhand nog een goedkeuring nodig, en twee dagen later kreeg ik een beleefd briefje waarin stond dat ze besloten hadden niet met de strip door te gaan. Later hoorde ik dat het kwam doordat iemand in de hogere regionen had vastgesteld dat Modesty Blaise een soort gevallen vrouw was. Ik geloof niet dat ze de strip erg nauwkeurig bekeken hebben, maar ze waren van oordeel dat Modesty een slechte vrouw was en daarom niet in een blad voor het hele gezin thuishoorde. Dus ik zei tegen Aitken: 'Geef me de strip maar terug, dan ga ik het wel ergens anders proberen:, maar hij zei: 'Nee, ik wil het eerst nog bij de Standard proberen' en daar reageerden ze ogenblikkelijk. Charles Wintour nam de strip direkt aan en begon direkt te publiceren. Hij gaf Modesty Blaise de eerste stoot en het sukses volgde onmiddellijk. De mensen vragen wel eens hoe ik dat kan beoordelen, en dan kan ik alleen maar zeggen, dat in verkoopcijfers, de strip direkt verder verkocht werd, niet alleen aan provinciale bladen, maar over de hele wereld. Op het moment loopt de strip in 76 kranten en tijdschriften in 35 landen, inklusief Costa Rica, zes kranten in Frankrijk, El Salvador, Hong Kong, Maleisië, acht kranten in India, Puerto Rico, de Philippijnen, vijf kranten in Zuid-Afrika, Thailand. . . Ik sta er soms van versteld, omdat ik me afvraag of de strip wel goed te vertalen is. Zoals het cockney dat Willie Garvin spreekt. De Fransen bijvoorbeeld hebben hun eigen 'argot', zij kunnen het cockney in hun eigen plat-Frans vertalen, het taaltje van de apaches in Parijs, maar hoe moet dat in het Thais of Turks? Ik heb er geen idee van, maar het schijnt toch op de een of andere manier te kunnen, en mijns inziens is het ook ongebruikelijk dat ik helemaal geen rekening houd met de syndikaatseisen als ik de strip aan het schrijven ben; ik geloof dat dat ook niet goed zou zijn. Ik ben in dienst van de Evening Standard om een strip te schrijven voor de Evening Standard dus moet ik de strip schrijven voor de lezers van de Evening Standard, en dat doe ik dan ook. En de strip is toch nogal sophisticated, dus ik sta er van te kijken dat hij zo goed aanslaat in landen die je eigenlijk onderontwikkeld zou kunnen noemen.

CM: Ik zie op mijn lijst dat je maar één publikatie hebt in de Verenigde Staten, terwijl je zou denken dat het juist een strip zou zijn die goed in het straatje van de Amerikanen ligt. Aan de andere kant is 'Andy Capp', wat toch een typisch Britse strip is, daar ingeslagen als een bom.
PO: Dat is ook erg vreemd, niemand had gedacht dat dat zou gebeuren. Het Hall Syndicate, hetzelfde dat Andy Capp verspreidt, probeerde het met Modesty Blaise in dezelfde

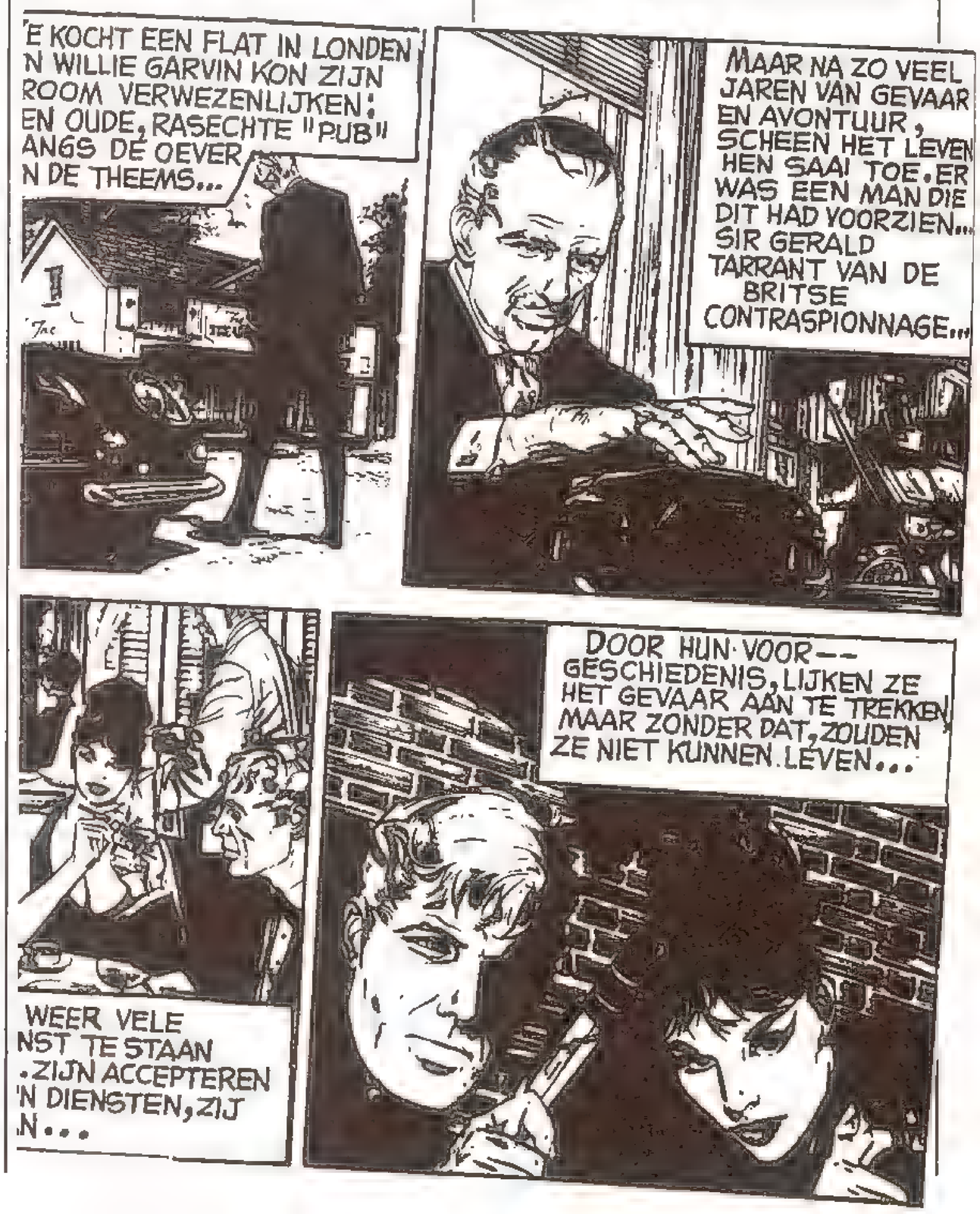
'E KOCHT EEN FLAT IN LONDEN
N WILLIE GARVIN KON ZIJN ROOM VERWEZENLIJKEN:
EN OUDE, RASECHTE "PUB"
ANGS DE OEVER
N DE THEEMS...
MAAR NA ZO VEEL JAREN VAN GEVAAR EN AVONTUUR, SCHEEN HET LEVEN HEN SAAI TOE. ER WAS EEN MAN DIE DIT HAD VOORZIEN... SIR GERALD TARRANT VAN DE BRITSE CONTRASPIONNAGE...
WEER VELE
NST TE STAAN
. ZIJN ACCEPTEREN
'N DIENSTEN, ZIJ
N...
DOOR HUN VOOR-- GESCHIEDENIS, LIJKEN ZE HET GEVAAR AAN TE TREKKEN MAAR ZONDER DAT, ZOUDEN ZE NIET KUNNEN LEVEN...

tijd dat de film uitkwam. Ze beginnen in dertig of veertig kranten, maar de strip sloeg niet aan en na een jaar stopten ze ermee omdat ze teveel opzeggingen kregen. Volgens hen was de strip te lang, ze willen verhalen die een week of twaalf lopen. Daar heb ik niet veel zin in, want dan kom je onvermijdelijk te zitten met gebrek aan karakterdiepte, zonder humor en dat is een van de naar mijn mening noodzakelijke ingrediënten voor het sukses van de Modesty Blaise/ Willie Garvin-formule. Dus mijn verhalen duren zo'n zestien, zeventien weken en dat is de goede lengte voor Modesty en Willie. Ik wilde dat niet veranderen en daarom vroegen ze me of ze de strip mochten inkorten en ik zei dat ze dat mochten doen als ze het konden. Maar toen ze begonnen te snijden merkten ze dat ze niet in staat waren de strip in te korten omdat ze dan vitale delen van het verhaal moesten weglaten. Ze hadden hoogstens drie stroken uit elk verhaal weg kunnen laten, en daar hadden ze niets aan. Daarom is de strip in Amerika mislukt, en bovendien heb ik gehoord dat de strip te sophisticated was voor de Amerikaanse markt, in ieder geval toen. Maar of dat waar is weet ik niet.

CM: Wat voor respons krijg je op Modesty? Krijg je veel brieven?
PO: Ik krijg meer reakties op de boeken dan op de strips. Meestal krijg je brieven als je een fout hebt gemaakt, of wanneer iemand denkt dat je een fout hebt gemaakt. Ik heb maar één keer in die tien jaar bakzeil moeten halen, dat was toen ik in een verhaal bezig was met een onderwater-kapsule. Wat ik Modesty en Willie liet doen was blijkbaar volledig onmogelijk omdat de waterdruk zo groot was dat ze hun taak niet hadden kunnen uitvoeren. Ik kreeg een hele beleefde en plezierige brief van de een of andere wetenschappelijke bolleboos die me dat uitlegde. Soms denken mensen dat je fouten maakt, wanneer dat niet het geval is. Ik beantwoord de brieven die ik krijg altijd. De lezers schrijven niet zo erg veel, je krijgt meer brieven als je in moeilijkheden zit.

CM: Heb je voor zover je weet ooit wel eens hele eigenaardige brieven gehad?
PO: Niet over Modesty. Er was wel een vent die me dikwijls schreef toen ik nog met 'Garth' bezig was. Dat gebeurde nadat ik Astra had laten opdraven, die de reïnkarnatie was van de godin Venus. Die vent schreef dan lange brieven waarin hij me verzekerde dat Astra werkelijk leefde en in Eastbourne woonde, niet ver van de plaats waar hij woonde, en hij vroeg zich af hoe ik er achter was gekomen dat zij bestond. Hele vriendelijke brieven, maar wel

HET PHOENIX SANATORIUM, DICHT BIJ DE AMERIKAANSE GRENS, TEN ZUIDEN VAN WINNIPEG, CANADA...
KOM BINNEN EN DOE DE DEUR ACHTER U DICHT, DR. REEVE.

een beetje getikt.

CM: Ze had daar waarschijnlijk een pension. Maar laten we op Modesty terugkomen. Hoe zie jij de verhouding Modesty/ Willie?
PO: Daar moet iedereen maar zelf over oordelen. Ik heb eindeloze moeilijkheden gehad met die vraag. Iedereen stelt die vraag namelijk. In 1965, toen ik met mijn uitgever in Frankrijk was, stond ik tot mijn grote schrik, ineens in hun radio-studio's. Hoe heet dat daar ook alweer?
CM: De ORTF.
PO: Ik stond dus in die studio om geïnterviewd te worden door een of andere vent, in de Franse taal. Ik kan me redelijk goed redden in het Frans, laten we zeggen dat ik het kan verstaan, maar dat betekent helemaal niet dat ik het gelijk ook vloeiend spreek. Ik spreek geen Frans in keurig gekonstrueerde zinnen, om het bescheiden zeggen. En die vent vroeg me natuurlijk naar de verhouding tussen Modesty en Willie. Ik geloof dat die vraag een traumatische uitwerking op me had, want ik sla dicht zo gauw iemand er weer over begint. In de boeken wordt dit onderwerp natuurlijk veel uitgebreider behandeld. In een strip kun je de zaken alleen maar even aanstippen, je kunt niet vier, vijf dagen vullen met een breed uitgesponnen dialoog. Je moet daar veel meer suggereren. Die verhouding tussen Modesty en Willie kan door vrouwen beter begrepen worden dan door mannen. Dat weet ik uit de brieven die ik krijg naar aanleiding van de boeken.

CM: Hoe kwamen de boeken en de film tot stand?
PO: De strip begon in 1963 en binnen het jaar werden we benaderd voor de filmrechten. Daarna vroegen ze mij het filmscenario te schrijven. Ik heb een paar pogingen gedaan en tenslotte werd er eentje goedgekeurd. Omstreeks die tijd was er nogal wat publiciteit over de rechten van Modesty, en ik werd door twee of drie uitgevers benaderd om boeken te gaan schrijven. Ik ging met Ernst Hecht van Souvenir Press in zee en ik gebruikte het verhaal van de film voor het eerste boek over Modesty Blaise.

Natuurlijk kun je de film niet meer in het boek terugvinden omdat mijn filmscenario herschreven werd, eerst door een Engelsman, en daarna door een Italiaanse dame (in het Italiaans), waarna het door Lord Burkett weer in het Engels vertaald werd. Toen werd het nog eens herschreven door een West-Indiër en tenslotte bijgeschaafd door een Amerikaan.
Van mijn oorspronkelijke script waren drie regels overgebleven en ik begreep niets meer van het verhaal. Natuurlijk herkende ik de karakters ook helemaal niet meer. Het was een verschrikking.

CM: Waarom werd er zo gesleuteld aan het script?
PO: Het is helemaal niet ongebruikelijk dat een filmscript een aantal malen herschreven wordt. Op de titelrol van een film kun je bijvoorbeeld zien: script door John Jackson en Jack Johnson, en dan zou je je kunnen voorstellen dat die maandenlang over dat script gebogen hebben gezeten, terwijl ze elkaar in werkelijkheid waarschijnlijk nooit ontmoet hebben. Het betekent gewoon dat de ene schrijver het originele script geschreven heeft en daarna komen de filmjongens die een hoop geld in zo'n film steken en dat is een hele gok, dus die worden een beetje bang en denken: 'Dit script is niet goed genoeg, misschien dat het beter wordt als we de oude zoen-zo het nog eens een keertje laten herschrijven.' En misschien vinden ze daarna dat het herschreven script nog eens een keer herschreven moet worden. Ik geloof niet dat het erg vaak gebeurt, maar in die tijd was het wel de gewoonte. Dat is nu wel een heel stuk veranderd.

CM: En de film werd niet zo best ontvangen?
PO: Nee, hij heeft nogal merkwaardige kritieken gekregen. Mijns inziens vonden de kritici de film niet beter dan het publiek, maar dat wilden ze niet zo hard zeggen omdat Joseph Losey de film had geregisseerd en dat is toch een erg goede regisseur. Ik geloof dat de film totaal ongeschikt was voor zijn regie. Het was gewoon een verkeerd onderwerp voor hem.

CM: De film werd in de woelige periode van de zestiger jaren gemaakt, is het niet?
PO: Ja, ze waren nogal bang voor Bond. Toen ze eenmaal besloten hadden de film te maken, wilden ze nogal van de strip afwijken, maar dat is niet de manier waarop ik het had willen doen. Ze hadden de bestaande karakters moeten gebruiken en daar goede akteurs bij moeten zoeken. Ik wilde het met onbekende spelers proberen, maar dat sprak de financiers helemaal niet aan. Terence Stamp had veel sukses gehad met 'Billy Bud' en 'The Collector' en Twentieth Century Fox wilde hem in de rol van Willie. Joseph Losey heeft, zoals je weet, bijna altijd Dirk Bogarde in zijn films, en Joe Janni, de producer, koos Monica Vitti uit voor de rol van Modesty. Ik geloof dat dat fout was. Ik vind het een beetje zielig, hij heeft een heleboek films gemaakt en die waren allemaal erg goed en hadden veel sukses, behalve 'Modesty Blaise', waarmee hij miskleunde. Ik heb er nooit ruzie met hem over gemaakt. Hij is een erg vriendelijke man en hij stond een groot deel van zijn tijd af om naar me te luisteren, maar hij zei: 'Nee, je moet het op deze manier doen'. Ik geloof dat hij nogal wat problemen had, het is niet eenvoudig met een zo temperamentvolle aktrice te werken, en waarschijnlijk ook met een lastige regisseur.

CM: Ik heb gehoord dat Monica Vitti de kleur van haar haar

ook niet wilde veranderen om die in overeenstemming te brengen met de kleur van Modesty's haar.
PO: Dat gaf een hoop moeilijkheden, omdat in het kontrakt dat met Beaverbrook was opgesteld duidelijk stond dat de karakteristieke eigenschappen van Modesty en Willie niet mochten worden aangetast. Toen we het uiteindelijke script voor het eerst zagen was het direkt duidelijk dat de twee hoofdrolspelers niets van de stripkarakters weghadden en daarom werd er bij de Standard een vergadering belegd. De moeilijkheid was dat de advokaten van de filmmaatschappij bereid waren eindeloos door te diskussiëren over wat nou eigenlijk essentiële eigenschappen van de hoofdfiguren waren. Als je over zoiets gaat procederen haal je je geweldige kosten op de hals. Ik wist dat Beaverbrook niet bereid was om het tot een uitgebreid gevecht hierover te laten komen, en dat is zeer begrijpelijk. Ze dachten waarschijnlijk: 'Dit is een prima filmteam, en het mag dan niet helemaal lijken op de strip-Modesty en de strip-Willie, maar het moet zo toch wel een sukses worden.' Ik zelf was natuurlijk helemaal niet bereid om in mijn eentje tegen de filmmaatschappij te gaan procederen. Tegen zoveel geld kon ik niet op. Dus namen we genoegen met een paar kleine wijzigingen.
Je kunt je het nauwelijks voorstellen, maar in het script hadden ze een paar walgelijke scenes gepland tijdens de titelrol, zoals Modesty die met lange stalen nagels aan haar vingers een man kust en dan zijn keel openrijt! Dan verdwijnt het beeld en komt Modesty weer terug terwijl ze iemand met haar haar wurgt; weer verdwijnt het beeld waarna ze een vent neerschiet en dan de kogelwond op zijn voorhoofd kust! Beaverbrook werd er razend over en wist het er uit te krijgen - het waren gore scènes - maar meer dan de allergrofste scènes konden we er toch niet uithalen.

CM: Ging je vaak bij de opnamen kijken?
PO: Nee. Schrijvers zijn nooit zo erg welkom in filmstudio's, en dat is wel begrijpelijk. Zo gauw als de opnamen begonnen zijn moet de hele zaak verder door één man geleid worden, de regisseur. De schrijver is er niet welkom, tenzij hij een bruikbare jongen is die meestal zijn mond houdt en alleen af en toe heel rustig met de regisseur praat over dingen die heel erg storend bij hem werken. Ik geloof dat het wel goed is als de schrijver niet bij de opnamen is.

CM: Schrok je erg van de uiteindelijke filmversie of was je er al op voorbereid?
PO: Ik was er op voorbereid, omdat ik het script gelezen had. Ik had gehoopt dat het er allemaal nog een beetje anders uit zou gaan zien, ik had gehoopt dat Monica in ieder geval nog een beetje op Modesty zou lijken, maar dat was helaas niet het geval. Ze was kat-achtig, en toen ze ineens in zingen uitbarstte, wilde ik alleen nog maar naar buiten.

CM: Maar ik heb begrepen dat je de verfilmingsrechten zelf hebt.
PO: Ja, die rechten. Ik heb een stapel kontrakten van ongeveer dertig centimeter hoog, maar de rechten zijn uiteindelijk ondergebracht in een maatschappij, de 'Modesty Blaise Ltd', die opgezet was om de rechten door een aantal filmmensen te laten regelen en dat was de produktiemaatschappij die met geld van Twentieth Century Fox werkte om de film te maken. Toen de film geflopt was heb ik de hele zaak een paar jaar laten liggen tot de stank een beetje was opgetrokken en toen heb ik ze gevraagd of ik de rechten terug kon kopen. Daar wilden ze niets van weten, maar ze zeiden dat ze wel wilden praten over een bod op het aandelenpakket van de maatschappij. Na nogal wat onderhandelen kocht ik alle aandelen van de Modesty Blaise Ltd. en daardoor heb ik alle rechten - film, televisie en reklame - weer terug. De bedoeling is dat ik het nog eens wil proberen, en daar ben ik nu mee bezig.

CM: Wanneer denk je dat er iets van de grond komt?
PO: Dat kan ik nog niet zeggen. Ik wil niet dat de zaak weer zo uit de hand loopt als de eerste keer en daarom moet ik een producer vinden die dezelfde ideeën heeft als ik. Die heb ik nu gevonden en ik heb al een paar toezeggingen gehad, nu eens vaag dan weer definitief, maar deze man weet precies wat hij wil, en het komt met mijn ideeën overeen.
Hij is zowel schrijver als producer en hij wil het script zelf maken, naar een van mijn boeken, 'I Lucifer'.

CM: Hoeveel boeken heb je geschreven?
PO: Ik heb zes lange romans en een boek met korte verhalen geschreven. Het laatste van die zes is net naar de uitgever gegaan, zodat er nu nog maar vijf in druk zijn verschenen. Ik ben begonnen met het schrijven van één boek per jaar, maar om verschillende redenen, o.a. belastingtechnisch, liggen er nu 18 maanden tot twee jaar tussen elke twee boeken.

CM: En het plan was het eerste boek tegelijk met de film te laten verschijnen?
PO: Ja, omdat ze aanvankelijk allebei dezelfde inhoud zouden hebben. Het boek, dat gewoon 'Modesty Blaise' heet, zou in gebonden editie negen maanden voor de film verschijnen, waarna er tegelijk met de film een paperback-editie van zou uitkomen. Dat was voor de paperback-uitgever, Pan Books, erg belangrijk. Ik geloof dat het tweede Modesty-boek op datzelfde moment in gebonden uitgave verscheen.

CM: Bewerk je een verhaal dat je al eerder voor een strip hebt gebruikt of schrijf je nieuwe verhalen voor je boeken?
PO: Ik heb nog nooit een strip tot roman omgewerkt. Ik ben het wel altijd van plan omdat het natuurlijk veel gemakkelijker is. Het zou me het bedenken van een nieuw plot besparen, maar als het weer zover is ga ik toch altijd een nieuw plot zitten bedenken, omdat het idee van bewerken me niet erg zint. Een nieuw verhaal bedenken is toch wel de beste manier, omdat sommige plots beter voor een boek geschikt zijn, en andere weer voor strip. Ik geloof dat het beter is een apart verhaal te bedenken voor het medium waarvoor het bedoeld is.

CM: Ben je nooit op het punt beland waarop je zei: Oh, God, ik moet alweer een Modesty Blaise verhaal schrijven?
PO: Nee. Maar ik kan toch niet zeggen dat het steeds gemakkelijker gaat, omdat je iedere keer dat je aan een nieuw verhaal begint rekening moet houden met alles wat je in de afgelopen tien jaar al in je verhalen gebruikt hebt. Je moet steeds dieper graven om niet in herhalingen te vervallen.

CM: Hoe werk je met de stripredakteur bij de produktie van je strip samen? Ik bedoel met Hartley Ramsay?
PO: O, heel nauw. Hij is verantwoordelijk voor alle administratieve rompslomp en voor het vervaardigen van de originelen voor de produktie. Hij zorgt ook voor de kommunikatie met Spanje, met Romero. Ramsay laat het inletteren door iemand van zijn staf doen, dat is een hele goede. De strips komen iedere week met een aantal afleveringen tegelijk terug en dan nemen we ze gezamenlijk door. Ramsay zelf is een verdienstelijk tekenaar en vaak vinden we iets dat nog verbeterd kan worden, soms zijn scènes te lang of niet duidelijk genoeg, afijn, er kan een hoop gebeuren. En omdat de tekenaar nu in Spanje zit kun je de dingen maar niet heen en weer blijven sturen.

CM: Hoe is die toestand ontstaan?
PO: Toen Jim Holdaway stierf zaten we midden in een verhaal en we hadden maar een maand voorsprong. We moesten dus in allerijl een tekenaar zoeken die de strip kon voortzetten. Er kwam toen een aantal stripagenten en tekenaars naar de stripafdeling en ieder die het wilde proberen kreeg het script voor een week mee, om dat te gaan tekenen. Toen de resultaten binnen kwamen, hebben we ze allemaal bekeken en we vonden die van Romero de beste. Maar de uiteindelijke beslissing lag bij Charles Wintour, de uitgever van de Standard, en ook hij was zeer duidelijk voor Rome-

HIJ VOLGDE ONS AL VANAF HET VLIEGVELD. IK VERWACHTTE HEM AL.
IK DACHT DAT IK HANDIG WAS, MAAR ZE HADDEN GELIJK WAT U BETREFT.
WIE ZIJN ZE?
CANADESE CONTRA - SPIONNAGE. JULLIE BAAS GARRANT HEEFT MIJ ALS CONTACT MAN AANGESTELD. IK HEET, SAM SAM BARTH.
WIL JE WAT DRINKEN, SAM?
GRAAG...IK VOELDE ME DAARNET MET WILLIE NIET HELEMAAL OP M'N GEMAK OM EERLIJK TE ZIJN.

ro. Het was trouwens erg moeilijk, omdat je probeerde een waardig opvolger voor Holdaway te vinden en dan ben je niet zomaar met alles tevreden. Wintour vroeg me of ik dacht met deze knaap de noodzakelijke kommunikatie te kunnen onderhouden. Ik heb natuurlijk een hele andere band met Romero dan met Holdaway. Het zou gemakkelijker geweest zijn om iemand in de buurt te hebben, een vent met wie ik af en toe een borrel kon drinken of die ik op zou kunnen bellen om te zeggen: 'Kijk, ik wil dit of dat doen, maar ik weet niet of het te tekenen is:. Zoiets dergelijks.

CM: Ga je proberen om een tekenaar dichter bij huis te vinden? Blijf je met Romero werken of ben je de hele tijd bezig een tekenaar te vinden die even goed is als hij, maar die een Engelsman is?
PO: Ik kan niet zeggen dat ik daar steeds mee bezig ben, want als er zo iemand was wisten we het al. Dan zou hij of zij zo goed zijn dat we hun werk kenden. Ik weet trouwens niet of Wintour iets voor een verandering van tekenaar zou voelen, je laat een winnend paard nu eenmaal niet los. Het gaat nog steeds erg goed, er zijn geen plaatsingsmoeilijkheden of een daling in de populariteit sinds Romero het overnam. Hij tekent Modesty inderdaad erg goed. Maar toch levert het wel problemen op, voor hem natuurlijk net zo goed. Hij zal wel moeilijkheden hebben met het begrijpen van mijn vorm en stijl of iets van dien aard. Maar over het algemeen gesproken werkt het toch wel goed. We moeten heel wat dokumentatie voor hem opsnorren, en dat geeft mij behoorlijk wat meer werk. Jim had zijn eigen dokumentatie-bibliotheek.

CM: Eerder in het gesprek zei je dat je Modesty anders benaderde dan je vroegere strips. Hoe zit dat?
PO: Ja, ik benader Modesty Blaise meer vanuit het karakter. Je moet natuurlijk je aktie-scènes hebben, omdat die een van de noodzakelijke ingrediënten van de strip vormen, maar ik moet zeggen dat ik me in Modesty veel meer met driedimensionale karaktervorming bezig houd dan in andere strips. Garth bijvoorbeeld had min of meer een science-fiction formule die bijna altijd met een soort tweedimensionale opzet werkte.

CM: Hoe deel je je tijd in bij het schrijven van je verhalen, ik bedoel, hoe lang doe je er over en hoe ver werk je vooruit?
PO: Officieel moet ik acht weken vooruit werken, maar zo diep ben ik nog nooit gezonken. Ik ben meestal twaalf tot achtentwintig weken vooruit omdat ik met een nieuw verhaal begin als de tekenaar nog twaalf weken script heeft. Dan heb ik daar laten we zeggen een maand voor nodig, zodat er dan weer zeventien weken voor de tekenaar bijkomen. Ik stuur hem de verhalen in twee delen op, zodat hij tegen de tijd dat hij aan de tiende week van een verhaal zit te werken, de eerste acht of negen weken van het volgende verhaal binnenkrijgt. Dus ik ben altijd een flink stuk vooruit. In elk verhaal dat op misdaad is gebaseerd - en misdaad heb je bij Modesty absoluut nodig - is het grootste probleem te bedenken wie de schurken zijn en wat ze moeten gaan doen, want naar mijn gevoel is de misdaad beperkt in zijn variaties. Je hebt geen 57 soorten misdaad. Je kunt diefstal natuurlijk splitsen in verschillende soorten diefstal, maar fundamenteel blijft het diefstal en je kunt Modesty niet in het ene verhaal achter de juwelen van een radja aan laten zitten en in het volgende achter de parels van een prinses aan laten jagen. Het verhaal zelf moet iets hebben dat wezenlijk interessant is, en daarom begin ik altijd met de schurken, omdat Modesty in feite niets anders doet dan op schurkenstreken reageren, dus je moet weten wat de schurkenstreek is voordat je Modesty in het verhaal kunt brengen. Soms loopt ze de situatie gewoon binnen, of de situatie overvalt haar, zoals wanneer er een bankroof gepleegd wordt en ze is toevallig net in die bank aanwezig. Je moet een beetje vrijheid hebben in dat soort dingen.

CM: Wat vind je van de dagstrip, zou je Modesty niet liever in de zondagsaflevering zien verschijnen?
PO: Ik zou haar graag in beide verschijningsvormen zien. Ik heb al eens het script en de opzet gemaakt voor een verhaal van twaalf à dertien weken omdat er goede verschijningsmogelijkheden voor die vorm zijn. Het zou erg leuk zijn om Modesty in een wekelijkse uitgave onder te kunnen brengen, maar ook afgezien daarvan zitten er goede publikatie-mogelijkheden in. Ik zou Modesty graag in acht of negen stroken zien verschijnen in een zondagsblad of een magazine. Als bijvoorbeeld, zoals iedereen indertijd ook verwachtte, de Evening Standard een wekelijkse kleurenbijlage was gaan uitgeven, had ik daar graag voor willen werken. Het zat er dik in dat die bijlage er zou komen, totdat de Mirror £ 3 miljoen aan haar bijlage bleek te verliezen. Dat schrok iedereen af. Maar als iets dergelijks nog eens gebeurt dan zou Modesty daar ideaal voor zijn, en vooral in kleur.

CM: Heb je er ooit moeite mee gehad dat je een verhaal in drie dagelijkse plaatjes moest ver-

tellen, en dat gedurende een week of zestien, terwijl je toch voortdurend de aandacht van de lezer geboeid moest houden?
PO: Dat is een techniek die je je voor een vervolgstrip moet eigen maken en het legt je wel beperkingen op. Maar ik geloof dat je, als je verhaal op zich boeiend genoeg is, genoeg greep op de lezer hebt om zijn aandacht er bij te houden.

CM: Een van de dingen die me regelmatig opvallen bij krantestrips en waar Modesty gelukkig een uitzondering op vormt, is het feit dat het eerste plaatje meestal een herhaling is van het laatste plaatje van de vorige dag en dat het enige resultaat hiervan is dat het de kontinuïteit schaadt.
PO: In grote trekken geloof ik dat dat overbodig is, je moet het eigenlijk alleen maar doen wanneer je op een vitaal punt in het verhaal gekomen bent dat werkelijk herhaling behoeft, vooral als de lezer een dag gemist heeft. Je moet in elke dagaflevering iets interessants laten gebeuren om die aflevering de moeite waard te maken afgezien van het feit dat je het vorige hoogtepunt herhaalt. Ik geloof dat een dergelijke techniek zo diep in mij geworteld zit dat ik me niet bewust realiseer dat ik er mee bezig ben. Je doet het omdat je gevoel je dat ingeeft en je krijgt de feeling om op het juiste moment iets te herhalen, bijvoorbeeld wanneer je een figuur weer ten tonele voert die twee weken geleden voor het laatst in het verhaal voorkwam; dan moet je er voor zorgen dat de lezer die figuur ook weer herkent.

CM: Wat is de kortste tijd waarin je een verhaal van Modesty geschreven hebt?
PO: Ongeveer drie jaar geleden was er een personeelsstaking en gedurende zes weken werden er in de Standard geen strips of moppen gepubliceerd. Maar de strip loopt ook in de Glasgow Evening Citizen, ook een blad van Beaverbrook, en om redenen die mij niet geheel duidelijk zijn staan ze er op dat de Glasgow in de pas loopt met de Standard, zodat iedere dag dezelfde stripaflevering in deze beide bladen verschijnt. Wel, de staking sloeg niet over op de Glasgow Evening Citizen en daar liep de strip dus gewoon door. Dat betekende dat we met een half verhaal zaten dat al in de Glasgow was gepubliceerd, maar nog niet in de Standard, die krant liep dus zes weken achter. De enige manier om weer gelijk te komen was dat Jim en ik een speciaal verhaal maakten voor de Glasgow Evening Citizen, zodat zij daarmee door konden gaan, terwijl de Standard inliep. We maakten dat in een week. Dat is niet iets wat je vaak moet doen, want het verhaal had totaal geen achtergrond. Ik begon gewoon met Willie en Modesty die gekidnapt waren en ergens op een boot weer bij kennis kwamen. Dat had een oude vijand gedaan, die ze voor zo'n vijftien jaar de doos ingedraaid hadden. Hij was drugdealer en zijn wraak bestond uit het afzetten van Modesty en Willie op een eilandje, waar hij ook nog drie beroepsmoordenaars aan land zette die achter het tweetal moesten aanjagen. Het eenvoudige thema van de mensenjacht

dus, maar we konden er snel doorheenkomen, zonder veel uitleg of achtergrondinformatie te hoeven geven. Ik zou het toch niet graag nog eens doen.

CM: Hoeveel verhalen van Modesty heb je geschreven?
PO: Ongeveer vijfentwintig stripverhalen.

CM: In hoeveel jaar?
PO: Tien jaar.

CM: Wat vind je de beste hedendaagse strips?
PO: Ik veronderstel dat het een afschuwelijke bekentenis is, maar ik ben geen enthousiast striplezer. Een van de best geschreven en getekende strips vind ik 'Matt Marriot' in de Evening News. Een strip die ik altijd bewonderd heb, hoewel het al weer een aantal jaren geleden is dat die strip populair was, dat is 'The heart of Julia Jones', dat is een hele mooie romantische strip, hetgeen altijd erg moeilijk te maken is. Verder houd ik van gagstrips als 'Bristow' en 'Peanuts'.

CM: Aan welke faktoren schrijf je de teruggang van de dagbladstrips in Engeland toe?

PO: Ik kan daar niet zo goed een antwoord op geven, want hoewel er inderdaad van een teruggang sprake is geweest, wordt de strip toch meer en meer gezien als een kunstvorm met eigen bestaansrecht. De strip wordt de laatste vijftien jaar meer serieus genomen, zeker de laatste vijf jaar. Misschien is de teruggang te wijten aan ruimtegebrek. Op het moment hoef je er niet op te hopen dat er nog een strip in de Standard bij zal komen, omdat ze gewoonweg de ruimte niet hebben. De papierkosten en zo en de benodigde ruimte voor de advertenties, dat zijn wel de belangrijkste redenen.

CM: Ben je tevreden met Modesty Blaise of zou je iets anders willen doen als je er de tijd voor had? Een nieuwe strip met een nieuwe hoofdfiguur bijvoorbeeld?
PO: Nou nee. Ik heb in dit stadium nog wel een of twee andere projekten in mijn hoofd maar geen nieuwe strips. Ik heb in het verleden vrij veel andere dingen gedaan. Ik ben wel van plan meer filmscripts te gaan schrijven. Ik heb er een paar voor Hammer geschreven.

CM: Welke bijvoorbeeld?
PO: De laatste die ik gedaan heb was het vervolg op 'She'. Ze zouden het 'The return of She' noemen, maar dat vonden ze wat weinig grammatikaal verantwoord, dan zou het 'Her return' moeten worden. Tenslotte maakten ze er 'Vengeance of She' van. Ursula Andress was de oorspronkelijke She en nu hadden ze een ontzettend mooi Tsjechisch meisje gevonden voor de film waar ik het script voor schreef. Het was helemaal niet zo slecht, in zijn soort. Hammer maakt altijd erg suksesvolle films. Ik heb een tijdje geleden ook een televisieserie geschreven. Dat was 'Take a Pair of Private Eyes' en ik geloof dat die serie vier keer op de BBC-2 is uitgezonden. Mullers gaf er een boek van uit, maar ik had er geen tijd voor dus werd het door iemand anders geschreven, op basis van een filmscript dat ik had liggen omdat ik gehoopt had dat er nog eens een film van gemaakt zou kunnen worden. Het zou ook een goed stripscenario geweest zijn, maar ik had geen zin om er verder veel aan te doen. Ik heb nog wel meer ideeën in mijn hoofd, ik zou mijn krachten eigenlijk wel eens op een heel ander medium willen beproeven.

CM: Heb je nog bepaalde ideeën over het medium strip in zijn geheel?
PO: De mensen vragen me vaak wat de toekomst van de strip zal zijn en ik zie dat het allemaal erg snel verandert. Als je kijkt naar strips van een jaar of twintig geleden dan zie je dat die niet zo goed geschreven en getekend waren, en ook weinig sophisticated. De tekeningen zijn een stuk vooruit gegaan, maar alleen binnen de kontekst van de strip zoals die vroeger ook al bestond. Ik zie de komende jaren geen radikale wijziging in de striptechnieken.

CM: Peter O'Donnell, onze hartelijke dank.
PO: Jij ook bedankt.

advertentie

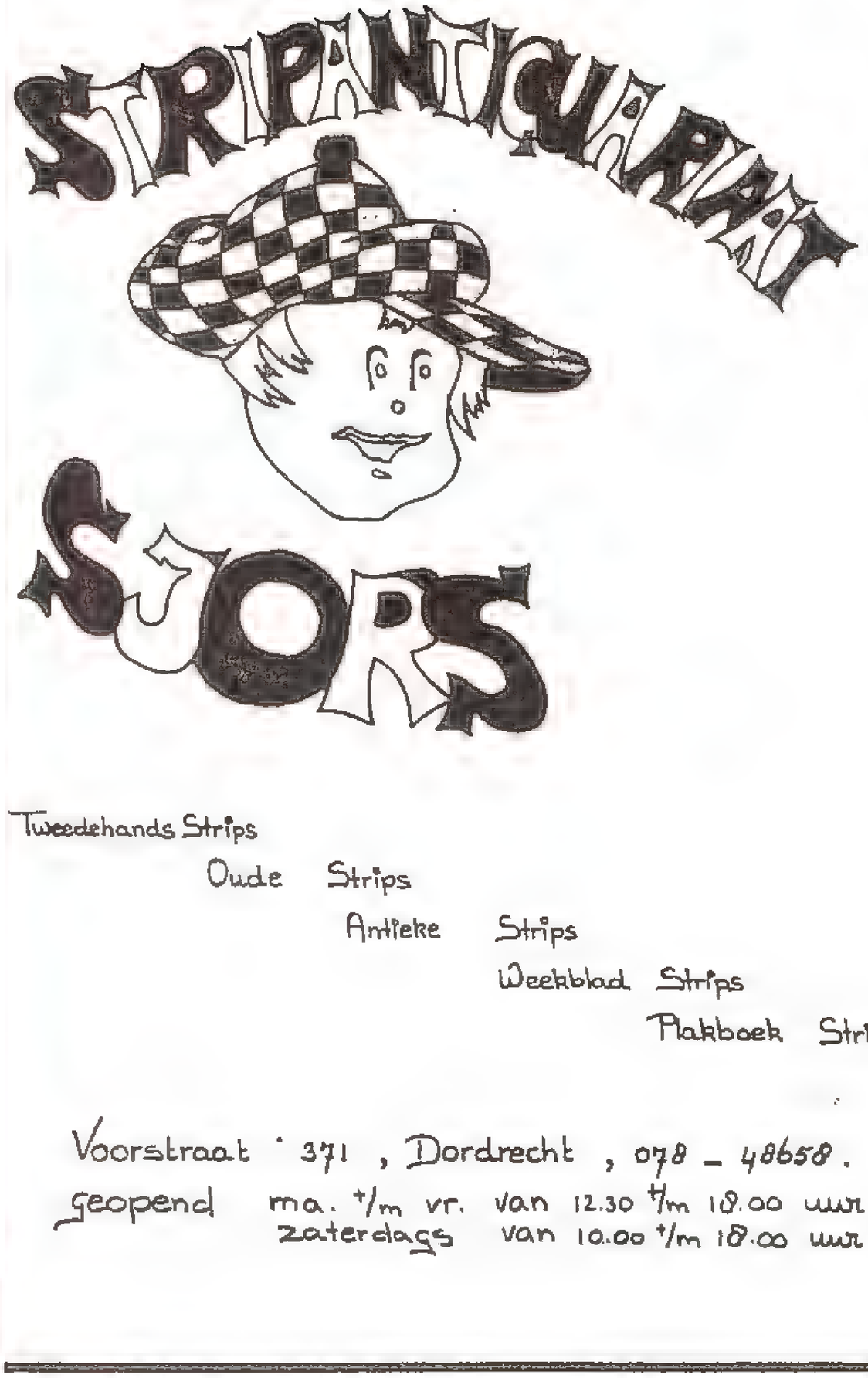

WORDT NU WAKKER -- WEES EEN BRAAF MEISJE...

UHHH...

MODESTY BLAISE

The LONG LEVER

RIO DE JANEIRO, WAAR EEN WETENSCHAPSKOMMISSIE VAN UNESCO BIJEEN IS GEKOMEN OM DE RADIO-KOMMUNIKATIE IN ZUIDAMERIKA TE BESPREKEN.

KOSSUTH VERDWENEN? WAT BEDOEL JE IN GODSNAAM?

MODESTY BLAISE

by PETER O'DONNELL

AGENTEN VAN DE AMERIKAANSE VEILIGHEIDS-DIENST...

WAT IS ER GEBEURD?

TIEN MINUTEN GELEDEN ZAG IK KOSSUTH IN DE HAL VAN HET HOTEL DE LIFT INGAAN, BRADY STOND OP DE VIERDE OM TE ZIEN OF HIJ ZIJN KAMER INGING.

. . .

TOEN DE LIFT AANKWAM WAS ER GEEN DR. KOSSUTH! IK DENK DAT ZE HEM HEBBEN GEPAKT TOEN DE LIFT STOPTE OP DE DERDE...MAAR HOE HEBBEN ZE HEM BEWUSTELOOS WEGGEKREGEN?

BEWUSTELOOS? JE KENT Z'N ACHTERGROND! EEN REVOLVER ZOU HEM NIET BELETTEN TE SCHREEUWEN - LIEVER DOOD DAN DAT HIJ ZICH LAAT TERUGBRENGEN.

116

MODESTY BLAISE

by PETER O'DONNELL

DUS ZE HEBBEN DR. KOSSUTH... MAAR ZE ZIJN VOORLOPIG NOG NIET THUIS! KOM OP, DAVE...

WAAR-HEEN?

MET ONS ERBIJ ZIJN WE MET Z'N VIEREN IN RIO DE JANEIRO - WOU JE DE PLAATS OMSINGELEN?

IK HEB EEN VERMOEDEN, LATEN WE ACHTER DE SÀ, AANGAAN; DIE MILJONAIR WAAR KOSSUTH BIJ GELOGEERD HEEFT... 117

IK HEB GEHOORD DAT DE SÀ'S JACHT VANNACHT UITVAART!

MODESTY BLAISE

by PETER O'DONNELL

VIER MENSEN OM ÉÉN MAN TE BEWAKEN. DAT HAD 'N MAKKIE MOETEN ZIJN! WASHINGTON ZAL ONS BESLIST DANKBAAR ZIJN DAT WE DR. KOSSUTH HEBBEN LATEN ONTVOEREN. .

ONGEVEER 30 UREN LATER . . . IN DE LOUNGE VAN DE RAND'S CLUB IN PALL MALL

. . .

KIES JIJ DE WIJN MAAR UIT, WILLIE - ZE HEBBEN HIER EEN GOEDE WIJNKELDER, NIET MITCHELL?

INDERDAAD, SIR GERALD...

HEEFT U SOMS EEN GEWONE RODE WIJN, EEN BEETJE WILDE?

IK LAAT MET GENOEGEN EEN FLES VOOR U HALEN, MENEER. IK WEET EEN ERG GOEIE. .

118

MODESTY BLAISE

by PETER O'DONNELL

HOE DOE JIJ DAT TOCH, WILLIE? IK BEDOEL, EEN GEWONE RODE WIJN BESTELLEN EN DAARMEE MITCHELL VOOR JE WINNEN!

IK HEB ER NOOIT OVER NAGEDACHT, SIR G. HET ZAL WEL EEN GAVE ZIJN...

MISSCHIEN DOE IK 'T NET ZO ALS MODESTY... ZIJ DRINKT GEWONE RODE WIJN, EN DE OBERS RENNEN ZICH UIT DE NAAD VOOR HAAR.

ACH JA, MODESTY

IK BEN BLIJ MET DEZE LUNCHAFSPRAAK, ER IS EEN HAASTKLUS OPGEKOMEN, WEINIG EXPLOSIEF, MAAR VOOR HETZELFDE GELD... IK WIL DAT JIJ HET IN JE EENTJE OPKNAPT WILLIE...

119

MODESTY BLAISE

by PETER O'DONNELL

WAT VOOR SOORT KLUS IS HET?

MIJN AMERIKAANSE KOLLEGA'S STAAN VOOR 'T BLOK... ZE HEBBEN MIJ GEVRAAGD TE HELPEN, AL DENKEN ZE NIET DAT IK 'T KAN . . .

IK HEB ECHTER REDENEN OM ZE JUIST IN DIT GEVAL UIT DE BRAND TE HELPEN - EN IK GELOOF DAT IK WEET HOE..

ALS ER TWEE MENSEN VOOR NODIG WAREN, ZOU IK NAAR MODESTY GAAN .. MAAR DAT HOEFT NIET, KNAP JIJ HET ALLEEN MAAR OP, WILLIE .

OKAY ALS MODESTY HET GOED VINDT...

120

MODESTY BLAISE

by PETER O'DONNELL

MAAR ALS WE HET AAN MODESTY VERTELLEN, WIL ZE MEEDOEN! VERDOMME, WILLIE, IK DACHT DAT JE HET *FIJN* ZOU VINDEN HAAR BUITEN GEVAAR TE HOUDEN...

IK ZOU ME EEN DERGELIJKE VRIJHEID NOOIT KUNNEN PERMITTEREN, SIRG! MODESTY IS HAAR EIGEN BAAS *EN* DE MIJNE, ALS HET EEN KLUS BETREFT . . .

NIET VOLGENS *HAAR*, WILLIE, DAT WEET JE-WAAROM ZOUDEN WE HAAR VOOR JOU LATEN BESLISSEN?

OMDAT HET DAN *GOEDGAAT*... HET IS GOEDGEGAAN VANAF DE EERSTE DAG, TOEN ZE MIJ VRIJKOCHT UIT DE GEVANGENIS IN SAIGON...

121

MODESTY BLAISE

by PETER O'DONNELL

IK WAS TOEN EEN ECHTE SCHURK. MODESTY WAS PAS TWINTIG, MAAR AL HELEMAAL IN DE RUNNING .. ZE HAALDE ME UIT DE GEVANGENIS, NAM ME MEE NAAR EEN BAR, EN KEEK ME AAN...

ZE ZEGGEN DAT JE EEN RAT BENT, WILLIE GARVIN - ZEI ZE - MAAR IK GELOOF DAT ER EEN MAN IN JOU SCHUILT - EEN MAN DIE IK ZOU KUNNEN GEBRUIKEN...

ZE LEEK NET EEN PRINSES, WEET JE ... EN IK WIST DAT ZE NOG DIEPER IN DE ROTZOOI HAD GEZETEN DAN IK'... BOVENDIEN, VOND IK DAT ZE DE KEIHARDE WAARHEID ZEI ..

122

MODESTY BLAISE

by PETER O'DONNELL

OM EEN LANG VERHAAL KORT TE MAKEN, MODESTY NAM ME MEE NAAR TANGER - EN BINNEN ZES MAANDEN VERTROUWDE ZE MIJ ALS HAAR RECHTERHAND

DAT ZOU JE MET DE *VROEGERE* WILLIE GARVIN NIET HEBBEN KUNNEN DOEN, GELOOF ME...

GOED DAN, WILLIE... JE NEEMT ALLEEN EEN KLUS AAN ALS MODESTY HET GOED VINDT, OMDAT HET DAN GOEDGAAT...

ZULLEN WE EVEN OPBELLEN EN VRAGEN OF ZE VANMIDDAG THUIS IS?

123

MODESTY BLAISE

by PETER O'DONNELL

WILLIE? IK BEN IN DE WERKKAMER

GOED, PRINSES...

DAG, SIR GERALD - MAG IK EERST DIT EVEN AFMAKEN, DAN KOM IK U BEGROETEN...

LIEFJE, IK HEB LIEVER EEN INFORMELE ONTVANGST...

TOEN WILLIE BELDE, ZEI HIJ DAT HET DRINGEND WAS, DUS U KUNT NU BETER MET UW VERHAAL BEGINNEN - IK LUISTER..

124

MODESTY BLAISE

by PETER O'DONNELL

DR. ALEXIUS KOSSUTH, VIERENVEERTIG JAAR OUD, HONGAAR, VOOR DE OORLOG GEVLUCHT VOOR DE NAZI'S STUDENT IN GRIEKENLAND, DAAR GEVANGEN GENOMEN TOEN DE NAZI'S IN '41 BINNENVIELEN, EN ONDERGEBRACHT IN KALYROS KONCENTRATIEKAMP

KALYROS? GOEIE GOD, DIE HEL...

BEN JIJ DAAR GEWEEST? HEB JE HEM GEKEND?

IK BEN DAAR EEN PAAR MAANDEN GEWEEST... IK WEET NIET MEER WANNEER... IK WAS ONGEVEER ZES JAAR, EN ALLEEN, ALLES WAT IK ME HERINNER IS DAT IK VOORTDUREND ETEN PROBEERDE TE PIKKEN...

125

MODESTY BLAISE

by PETER O'DONNELL

126

KOSSUTH ONTVLUCHTTE GRIEKENLAND, EN KWAM TENSLOTTE IN DE STATES... HIJ MAAKTE DAAR ZIJN STUDIE AF, EN GING NA DE OORLOG NAAR HONGARIJE TERUG - EN HAD ER GELIJK SPIJT VAN...

JA... HET RAKOSI REGIEM ...

HIJ SLAAGDE ER TIJDENS DE OPSTAND VAN '56 IN HET LAND UIT TE VLUCHTEN EN WERD TWEE JAAR LATER AMERIKAANS STAATSBURGER...

MAAR NU WILLEN ZE HEM TERUG - EN ZE HEBBEN HEM TERUG GEPAKT...

MODESTY BLAISE

by PETER O'DONNELL

KOSSUTH WERD IN RIO DE JANEIRO ONTVOERD - OP ZO'N HANDIGE MANIER DAT DE AMERIKAANSE GEHEIME DIENST NOG STEEDS NIET WEET HOE 'T IN Z'N WERK IS GEGAAN...

KOMMUNISTISCHE AGENTEN GRIJPEN MEESTAL NIET ZO VER VAN HUIS IN...

KOSSUTH MOET VAN VEEL WAARDE ZIJN ...

AMERIKA ZIET KOSSUTH LIEVER DOOD, DAN DAT ZIJN KENNIS AAN DE ANDERE KANT VAN HET GORDIJN AANGEWEND WORDT ...

NIET DAT WE HEM NU WILLEN VERMOORDEN 'T IS EEN VERGELIJKING!

EN VAN WEINIG WAARDE, JE KUNT NIET ALLES BEREKENEN...

127

MODESTY BLAISE

by PETER O'DONNELL

DIE ARME SLOEBER VAN EEN KOSSUTH. VRIJWEL Z'N HELE LEVEN VECHTEN VOOR Z'N VRIJHEID -EN NU IS HET HELEMAAL VOOR NIETS.

WAT MAAKT HEM EIGENLIJK ZO BELANGRIJK, SIR G.?

ZIJN KENNIS, VOORNAMELIJK, MAAR 'T HAD NAUWELIJKS MILITAIRE WAARDE...

...TOTDAT HIJ, ETS UITVOND OP HET GEBIED VAN *LASERSTRALEN* . . .

128

MODESTY BLAISE

by PETER O'DONNELL

IK BEN BANG DAT K SLECHTS EEN VAAG IDEE HEB...

EN WAT ZIJN *LASERSTRALEN*, SIR GERALD?

HET IS EEN LICHTSTRAAL, PRINSES... EEN LICHTBUNDEL MET EEN ZEER KRACHTIGE WERKING..

ZOU JE DAT VOOR DE HEEL DOMMEN ONDER ONS EVEN KUNNEN VERTALEN...

NOU. JE SPUIT LICHT DOOR EEN SYNTHETISCHE ROBIJN, DE STRAAL BLIJFT NAALD-DUN INPLAATS VAN DIFFUUS TE WORDEN IN EEN MILJOENSTE VAN EEN SEKONDE SLAAT-IE EEN GAT N EEN *DIAMANT*!.

129

MODESTY BLAISE

by PETER O'DONNELL

ER IS EEN KLEINE HOOP OM KOSSUTH TERUG TE KRIJGEN DE *CIA* DENKT, MAAR HET IS SLECHTS EEN VERMOEDEN, DAT-IE AAN BOORD VAN DE *FLAMENCO* GEVANGEN ZIT

HET JACHT VAN RAPHAEL DE SÀ, EEN BRAZILIAANS MILJONAIR, IS NU AL TWEE DAGEN OP WEG VAN RIO NAAR FREETOWN - DAN OVER DE MIDDELLANDSE ZEE, WELLICHT EN DOOR DE BOSPORUS NAAR 'N HAVEN ACHTER HET IJZEREN GORDIJN..

EEN KOMMUNISTISCHE MILJONAIR?

DE SÀ IS NIET VOOR OF TEGEN, MAAR ZIJN FINANCIELE RIJK STAAT OP INSTORTEN EN VOOR *GENOEG* GELD DOET HIJ ALLES..

130

MODESTY BLAISE

by PETER O'DONNELL

IK NEEM AAN DAT DE AMERIKANEN GEEN AKTIE KUNNEN ONDERNEMEN OM...

KOFFIEPAUZE, WILLIE, — HIER, GEEF DEZE MAAR AAN JE VRIENDINNETJE, MISSCHIEN HEEFT HET MEER RESULTAAT DAN HET JUISTE MERK BONBONS...

HET JACHTSEIZOEN IS NET GESLOTEN, MAAR DEZE BLIJFT WEL GOED - BEDANKT, PRINSES...

131

EEN GRANAAT... BEWERKT ALS 'N CAMEE... *FANTASTISCH*...

GOEIE HEMEL, WILLIE, ZE KAN TOCH NIET *IN ERNST* MENEN DAT JIJ DIT ZOMAAR AAN IEMAND GEEFT...

ZE GEEFT 'T ZONDER ENKELE VERPLICHTING, WEET JE! MAAR JE HOEFT N.ET BANG TE ZIJN, IK HEB EEN HELE KOLLEKTIE VAN DIE STENEN, JE KOMT ZE MAAR 'NS BEKIJKEN!

MODESTY BLAISE

by PETER O'DONNELL

U MOET 'T MAAR METEEN WETEN, SIR GERALD — IK WIL MEEDOEN MET DEZE KOSSUTH-AFFAIRE . ALS 'T UW PLANNEN TENMINSTE NIET DOOR-KRUIST ..

LAAT IK NIET DOEN ALSOF

JIJ VOELT OP EEN MANIER MEE MET KOSSUTH, DENK IK... OMDAT HIJ ZIJN LEVEN LANG AL VLUCHTELING IS ?

JA.

U WEET HET, SIR G. IK DOE 'T NIET ALLEEN, OF WIJ SAMEN OF GEEN VAN TWEEËN. .

RAISINS

132

MODESTY BLAISE

by PETER O'DONNELL

DE AMERIKANEN KUNNEN DE SA'S JACHT NIET ZOMAAR DOOR HUN MARINE TOT STOPPEN DWINGEN OM TE ZOEKEN NAAR KOSSUTH, ALLEEN ALS ZE 100 PROCENT ZEKER ZIJN DAT HIJ AAN BOORD IS ..

DAT BETEKENT DAT WE IEMAND AAN BOORD MOETEN KRIJGEN DIE DAT UIT KAN ZOEKEN EN AAN ONS DOOR KAN GEVEN... —

LEKKERE ROZIJNEN, WILLIE?

HMMM, HEERLIJK

133

ZE DACHTEN DAT WE MISSCHIEN IN FREETOWN IEMAND AAN BOORD KONDEN KRIJGEN...

HOE? DOOR HYPNOSE OF ZO? ALS HET VERMOEDEN JUIST IS, ZAL DE SA ZIJN PROFIANT PER SCHIP LATEN KOMEN EN OP DIE MANIER KRIJG

MODESTY BLAISE

by PETER O'DONNELL

IK WEET DAT JE EIGEN PLANNETJES UIT WIL DENKEN, MODESTY MAAR...

IK BEN ALTIJD IN VOOR EEN GOED PLAN, SIR GERALD HEEFT U EEN IDEE OM ONS AAN BOORD VAN DE SA'S JACHT TE KRIJGEN?

NOU JA JE HEBT VAN DIE MENSEN DIE DE WERELD RONDZEILEN IN EEN KLEIN BOOTJE ... EN DIE KUNNEN MAKKELIJK PECH KRIJGEN EN IN EEN RUBBER BOOTJE MOETEN KRUIPEN.

134

WE ZOUDEN U VROEGER GOED HEBBEN KUNNEN GEBRUIKEN, SIR G! ECHT U HEBT ALLES IN U VAN EEN ECHTE SCHURK!

MODESTY BLAISE

by PETER O'DONNELL

DE AMERIKANEN HOUDEN *DE FLAMENCO* IN DE GATEN MET EEN HOOGVLIEGEND VLIEGTUIG, WE KUNNEN JE DROPPEN OP EEN PLEK WAAR 'T JACHT LANGSKOMT ..

WE ZIJN ALLEBEI BEHOORLIJK BRUIN, PRINSES, MAAR NA EEN PAAR DAGEN IN EEN OPEN RUBBOOT ZAL JE TOCH WEL 'N BEETJE *VERBRAND* ZIJN!

EEN BEETJE BAKKEN ONDER DE HOOGTE ZON ZAL WEL HELPEN, WILLIE LIEFJE...

135

EN ONZE PAPIEREN? SCHEEPSPAPIEREN?

IK BESCHIK OVER DE BESTE VERVALSERS, LIEFJE...

MODESTY BLAISE

by PETER O'DONNELL

HET ZOU KUNNEN LUKKEN, NU HEBBEN WE ALLEEN NOG MAAR EEN GOED ALIBI EN 'N ACHTERGROND VOOR WILLIE EN MIJ NODIG . . .

HOE KOMEN WE MIDDEN IN DE ATLANTISCHE OCEAAN TERECHT?!

JULLIE VLIEGEN NAAR BRITS GUYANA . . . "BRIGA TRANSPORT" HEEFT EEN VLIEGBOOT DAAR DIE JULLIE AF KAN ZETTEN

136

WE HEBBEN EEN FOTO NODIG VAN DR KOSSUTH . IK WIL WETEN HOE HIJ ERUIT ZIET

MODESTY BLAISE

by PETER O'DONNELL

WILLIE IK NEEM AAN DAT JULLIE ALS MAN EN VROUW ZULLEN WERKEN, EN DAT DAT OOK DUIDELIJK MOET BLIJKEN . .

NATUURLIJK BEGRIJPT ZE DAT

KIJK EENS, ZE HEEFT KOGELS UIT MIJN LIJF GEHAALD, EN DE WONDEN GENAAID, EN IK HEB HAAR EENS DRIE WEKEN LANG DAG EN NACHT VERPLEEGD - *ALLES* GEDAAN, ZE WILDE NIET DAT IEMAND ANDERS HET DEED...

137

DUS ALS U ONS AAN BOORD VAN *DE FLAMENCO* KRIJGT ALS MAN EN VROUW, ZULLEN WE HET HELE DOOR ONZE HOUDING NIET VERRADEN

MODESTY BLAISE

by PETER O'DONNELL

VLAK VOOR HET OCHTENDGLOREN LANDT EEN VLIEGBOOT IN DE ZUIDATLANTISCHE OCEAAN, VLAKBIJ DE EQUATOR . . .

BENT U KLAAR, MENEER? U BENT EEN KLEINE HONDERD MIJL TEN NOORDOOSTEN VAN DE POSITIE DIE WE VIA DE RADIO DOORKREGEN!

BEDANKT, MAATJE NU MOET DEZE RUBBERBOOT NAAR BUITEN . .

IK WEET NIET WAT JULLIE HIER IN GODSNAAM WILLEN DOEN, MAAR WEES VOORZICHTIG!

WE ZULLEN ERAAN DENKEN - EN BEGIN JIJ 'T NU MAAR VAST TE VERGETEN

138

MODESTY BLAISE

by PETER O'DONNELL

DE BRANDENDE ZON KOMT OP BOVEN DE ZUIDATLANTISCHE OCEAAN . . .

VERDORIE, IK VOEL ME NIET BEPAALD FIJN HIER, PRINSES!

DAT GAAT WEL OVER ALS ER WAT GAAT GEBEUREN . .

LATEN WE NOG EVEN VOOR 'T LAATST DE INFORMATIE DOORNEMEN . . .

DENK JE DAT 'T SPANNEND GAAT WORDEN? DAT KOSSUTH AAN BOORD VAN HET JACHT IS?

DAT DENKT DE C/A, VROEGER KONDEN DIE JONGENS MEESTAL GOED RADEN DAT WAS IN DE TIJD DAT *WIJ* DAAR NOG NIET ZO BIJ MEE WAREN

139

MODESTY BLAISE

by PETER O'DONNELL

DUS DE SÀ HEEFT EEN BEMANNING VAN 14 MAN, ENKELE STEWARDS EN 6 OF 7 GASTEN.

PLAKKERS, LIJKT ME... IK GELOOF DAT WIJ DAT TYPE WEL KENNEN, WILLIE

GOEDOGENDE JONGENS EN MEISJES DIE EEN MAKKELIJK LEVENTJE LEIDEN DOOR HUN GEZELSCHAP TE RUILEN VOOR 'N BED EN EEN ONDERKOMEN...

HMMM...WAT VOOR INDRUK ZULLEN WIJ MAKEN, PRINSES? HUISELIJK GELUK OF ALS KAT EN HOND?

GOED BIJ ELKAAR PASSEND, DENK IK.. JE MOET TROUWENS JE PRINCIPES OVERBOORD GOOIEN EN JE RUWE TAAL WAT BIJSCHAVEN, ANDERS PASSEN WE NIET ZO GOED BIJ ELKAAR, WILLIE LIEFJE.

DAT ZAL ME MOEITE KOSTEN ...

140

MODESTY BLAISE

by PETER O'DONNELL

12 UUR 'S MIDDAGS AAN BOORD VAN DE FLAMENCO...

BRUG VOOR DE SÀ - SIGNALEN AAN STUURBOORD OP TIEN KILOMETER AFSTAND ...

EEN DRIJVEND VOORWERP... EEN RUBBER BOOT... ER BEWEEGT IETS AAN BOORD...

MOETEN WE ERHEEN KOERSEN, CASADO.

141

MODESTY BLAISE

by PETER O'DONNELL

ZE KOMEN NAAR ONS TOE, WILLIE LAAT DE NOODZENDER EN DE INFORMATIEPAPIEREN NU MAAR ZINKEN ..

IS HET WEL VERSTANDIG OM ZE OP TE PIKKEN, DE SÀ?

DOE NIET ZO DOM - WE **MOETEN** WEL! DENK JE DAT HET AMERIKAANSE AGENTEN ZIJN?

DAT ZOU BEST KUNNEN HET IS MIJN TAAK HIER OM **ALLES** TE WANTROUWEN.

DAT KAN IK NIET VERKOPEN AAN MIJN DWAZE GASTEN, IK MOET ZE OPPIKKEN, KAVERIN! HET ZIJN ER TWEE, EN EEN ERVAN IS 'N VROUW!

142

MODESTY BLAISE

by PETER O'DONNELL

ALLES GOED MET U, SENORA?

JA...JA DANK U WEL, HET HEEFT MAAR DRIE DAGEN GEDUURD, MAAR WE DACHTEN...

WE DACHTEN DAT ONZE KANS OM OPGEPIKT TE WORDEN NIHIL WAS? MIJN GOD, WAT WAREN WE BLIJ U TE ZIEN...OH, IK BEN BILL CHEYNEY, EN DIT IS MIJN VROUW, MOLLY...

BENT U ALLEEN? VAN WELK SCHIP KOMT U? HOE IS HET GEBEURD?

KAVERIN TOCH - DAT KOMT LATER WEL!

WELKOM AAN BOORD, MEVR. CHEYNEY - IK BEN DE SÀ, EIGENAAR VAN DE FLAMENCO.

143

MODESTY BLAISE

by PETER O'DONNELL

TREK JE MAAR NIETS VAN KAVERIN AAN - HIJ IS SCHRIJVER EN WIL ALTIJD DETAILS WETEN DE REST VAN ONS ZWOEGT NOCH SLAAFT...

MAAR NET ALS KAVERIN WILLEN WE GRAAG UW VERHAAL HOREN - ALS U WAT GERUST HEBT EN OPGEFRIST BENT...

IK HEB DE SCHEEPS-PAPIEREN EN HET 'LOGBOEK VAN DE LAATSTE DRIE WEKEN HIER...

DANK U... WE HEBBEN NOG EEN HUT OVER, VOLGT U DE STEWARD MAAR, VRAAGT U AAN HEM WAT U NODIG HEBT..."

144

WE WAREN AL TEVREDEN GEWEEST, WANNEER EEN BANANENBOOT ONS HAD OPGEPIKT..

MODESTY BLAISE

by PETER O'DONNELL

WILLIE ONDERZOEKT DE HUTEN DE KLEINE BADKAMER GRONDIG

ER ZIJN GEEN MIKROFOONS, PRINSES, WE KUNNEN DUS PRATEN... WAT DENK JE VAN DEZE KLUS?

HET IS GEEN BLINDGANGER, WILLIE...

145

DIE KAVERIN PAST NIET IN 'T GEHEEL - HEB JE Z'N AKSENT GEHOORD? HIJ KOMT VER TEN OOSTEN VAN BOEDAPEST VANDAAN

EN MOET HIER TOEZICHT HOUDEN NAAR MIJN IDEE.. WE ZULLEN 'T GEREEDSCHAP GOED VERSTOPPEN!

MODESTY BLAISE

by PETER O'DONNELL

DIE DE SÀ HEEFT JE HELEMAAL OP STAAN NEMEN, PRINSES, DAT DEDEN DIE STRANDBALJONGENS TROUWENS OOK

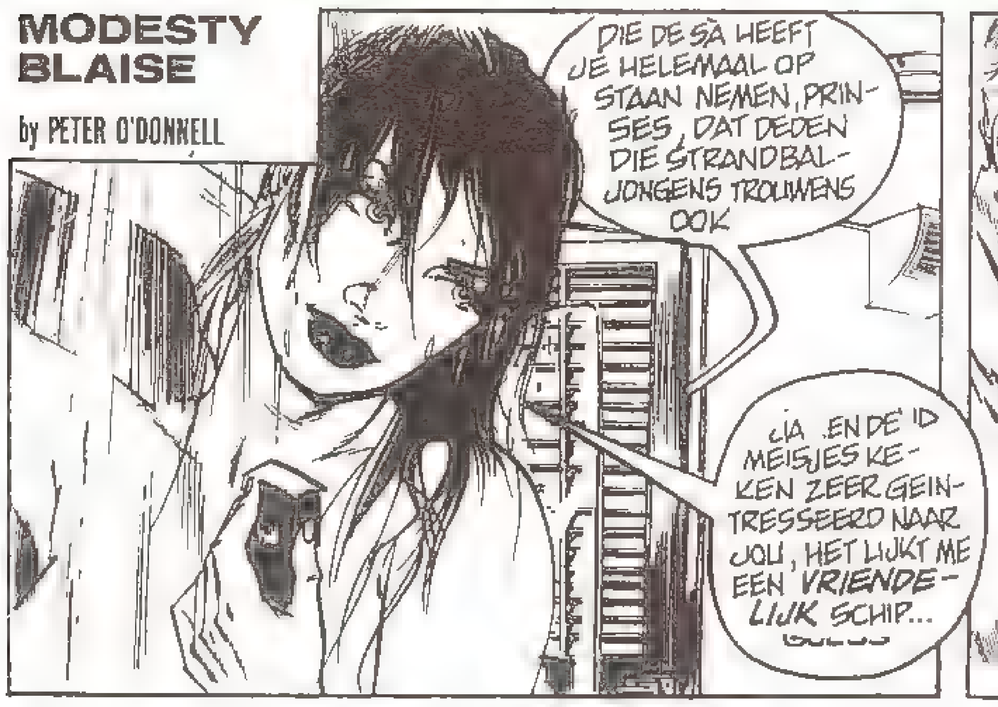

MAAR WAT DOEN WE ERMEE?

YOORZICHTIG ZIJN EN VEEL LUISTEREN.. MAAR ALS HET AANGAAN VAN EEN ROMANCE IETS OPLEVERT, DOEN WE MET ALLES MEE...

WANNEER GAAN WE NAAR KOSSUTH ZOEKEN

DE EERSTE PAAR DAGEN NIET, MAAR TOON INTRESSE IN DE MACHINEKAMER, PROBEER DE WEG TE VINDEN IN DE HUTTEN VAN DE BEMANNING

146

MODESTY BLAISE

by PETER O'DONNELL

IN DE SÀ'S ONTVANGSTKAMER...

'S NACHT SCHEURDE DE BODEM VAN DE KAAG - WELLICHT DOOR EEN DRIJVEND WRAK ONDER WATER...

JE DENKT NIET DAT HET GEHEIMAGENTEN ZIJN, DE CHEYNEY'S...

HUN PAPIEREN KLOPPEN, HET LOGBOEK IS GELOOFWAARDIG -- EN BOVENDIEN ZIJN HET GEEN AMERIKANEN MAAR ENGELSEN DUS ZEKER GEEN MENSEN VAN DE CIA!

DE PAPIEREN ZULLEN WE GELOOFWAARDIG ZIJN, MAAR DAT ZEGT NIETS, DE KAPITALISTISCHE SPIONAGEDIENSTEN WERKEN HAND IN HAND

147

MODESTY BLAISE

by PETER O'DONNELL

IK VIND DAT WE EEN LOKAAS VOOR DIE TWEE MOETEN UITZETTEN EN ALS ZE HAPPEN BEWIJST HET DAT ZE KOSSUTH ZOEKEN ...

IK HOOP VAN NIET KAVERIN, IK HEB 'T GEVOEL DAT ER IN MEVROUW CHEYNEY IETS SLUIMERT WAT DE MOEITE VAN HET WAKKER MAKEN WAARD IS ...

148

EN IN DE HUT 'T ECHTPAAR CHEYNEY...

LATEN WE NU AAN DEK GAAN, WILLIE -- EN GEDRAAG JE, EN DENK AAN JE GEVOEL VOOR HUMOR IK WIL NIET DAT JE KAVERIN VRAAGT ***WAT*** HIJ NU PRECIES SCHRIJFT !

MODESTY BLAISE

by PETER O'DONNELL

BORRELUUR AAN BOORD VAN DE FLAMENCO...

AH! ONZE NIEUWE GASTEN ! MEVR. CHEYNEY U ZIET ER *GEWELDIG* UIT !

IK PRONK MET GELEENDE VEREN, U BENT WERKELIJK ALLEMAAL ERG AARDIG GEWEEST OM ONS ZO TE HELPEN ..

IEK BEN MARGARITA -- U ZIET NAAST MIJ EN U VERTELT MIJ UW AVONTUUR, JA? IEK HOU VAN SPANNIENG ...

OH... ZEER VEREERD... MISS-UH-MARGARITA, HET IS NIET ZO ERG SPANNEND, MAAR-- EH ...

149

MODESTY BLAISE

by PETER O'DONNELL

IK BEN BANG DAT U ONS TOT AAN FREETOWN AAN BOORD ZULT MOETEN HOUDEN, SENOR DE SÀ ..

ALLEEN DE SÀ, LIEFJE... WE ZULLEN JOU MOLLY NOEMEN, EN WE VINDEN HET FIJN JE HIER TE HEBBEN ...

MIJN MAN WIL DOLGRAAG UW MOOIE SCHIP BEKIJKEN, HIJ IS ER ERG VAN ONDER DE INDRUK...

MORGEN ZULLEN WE 'N RONDLEIDING HOUDEN

MAAR LATEN WE INTUSSEN DRINKEN OP... WAAR ZULLEN WE OP DRINKEN? OP HET ONDER DE INDRUK ZIJN MISSCHIEN?

EH--JA, MISSCHIEN WEL.. DIT IS IN IEDER GEVAL EEN HELE ERVARING VOOR ONS.

150

MODESTY BLAISE

by PETER O'DONNELL

EEN NIEUWE DAG... EN DE FLAMENCO VAART VERDER MET Z'N ONVERWACHTE GASTEN...

JA, IK BEGRIJP HET, EN WAT IS DE ACTIE-RADIUS?

ZES-DUIZEND MIJL, SENOR

DE DIESELMOTOREN MAKEN 230 OMWENTELINGEN PER MINUUT EN HEBBEN BIJNA 2000 P.K.

LAAT UW MAN MAAR GENIETEN VAN ALLE TECHNISCHE ZAKEN -- WILT U DE VERBLIJVEN VAN DE EIGENAAR NIET EENS BEKIJKEN?

OH--UW VERBLIJVEN? DAT ZOU IK ENIG VINDEN.

151

MODESTY BLAISE

by PETER O'DONNELL

HET IS VIER DAGEN GELEDEN SINDS 'T "ECHTPAAR" CHEYNEY ISOP-GEPIKT FREETOWN IS NOG 12 UUR VAREN...

BILL' HEB JE EEN OGENBLIK...?

OH--EH, JA NATUURLIJK LIEFJE!

ER ZAL ZICH NU WEL EEN HUISELIJK GEVECHT VOORDOEN IN DE HUT--MENEER CHEYNEY FLIRT TEVEEL, KAVERIN

EN MEVROUW CHEYNEY?

ONGRIJPBAAR, VREES IK...IN 'T BEGIN LEEK HET VEELBELOVEND, MAAR...

MISSCHIEN VINDT ZE IJ NIET 'T TYPE OM GEHEIMEN LOS TE LATEN IN BED, DE SA...

152

MODESTY BLAISE

by PETER O'DONNELL

DE VERDACHTEN HEBBEN IN IEDER GEVAL NIET IN HET LOKAAS GEHAPT

ALS ZE ZIJN WAT IK DENK, IS ER NOG TIJD

IN DE HUT VAN MODESTY EN WILLIE..

WE HEBBEN ELKE CENTIMETER VAN HET SCHIP DOORZOCHT, ER IS MAAR EEN PLEK WAAR WE NIET ZIJN GEWEEST

IK WEET HET, EN ALS KOSSUTH AAN BOORD IS, IS HIJ DAAR!

OP DE EEN OF ANDERE MANIER VIND IK HET HET NIET ZO PRETTIG, M'N OREN TINTELEN!

WILLIE LIEFJE, WE ZIJN NU EENMAAL HIER OM EEN GEVAARLIJKE KLUS OP TE KNAPPEN!

153

MODESTY BLAISE

by PETER O'DONNELL

HET ZAL MOEILIJK WORDEN, OM TE KIJKEN OF KOSSUTH DAAR IN ZIT!

HET KAN NIET ANDERS, WILLIE, DIE KLEINE HUT OP HET BENEDENDEK IS DE ENIGE PLEK DIE ALTIJD AFGESLOTEN IS..

DAAROM HEBBEN WE ALLE ANDERE MOGELIJKHEDEN EERST AANGEPAKT!

OKAY-- VANNACHT!

154

DAT MOET WEL--VOOR DE DAGERAAD ZIJN WE IN FREETOWN, EN WE MOETEN WETEN OF KOSSUTH AAN BOORD IS VÓÓR WE AANKOMEN!

MODESTY BLAISE

by PETER O'DONNELL

EEN UUR NA MIDDERNACHT.

WEET JE ZEKER DAT JE MIJ NIET NODIG HEBT!

HET IS VEILIGER IN M'N EENTJE, PRINSES, IK BEN OVER TIEN MINUTEN TERUG..EN ALS IK ERGENS SLUIPEND WORDT ONTDEKT BEN IK OP ZOEK NAAR MARGARITA...

ALS IK KOSSUTH INDERDAAD VIND, WAT DOE IK DAN?

NIETS--WE GEVEN ALLEEN DAT BERICHT DOOR IN FREETOWN, DE AMERIKAANSE MARINE NEEMT HET DAN WEL OVER.

155

JA...HET LIJKT HAAST TE SAAI OM WAAR TE ZIJN...

MODESTY BLAISE

by PETER O'DONNELL

WILLIE GARVIN SLUIPT ALS EEN SCHADUW OVER HET SLAPENDE SCHIP . .

ALS KOSSUTH HIER IS, HOOP IK DAT-IE BUITEN BEWUSTZIJN IS, ZOALS DE PRINSES DENKT, IK ZOU NIET WILLEN DAT-IE BEGINT TE GILLEN...

156

HIJ PROBEERT HET SLOT EN KRIJGT HET OPEN...

MODESTY BLAISE

by PETER O'DONNELL

IN DE KLEINE HUT DIE ALTIJD GESLOTEN WORDT GEHOUDEN . . .

AHH--WE HEBBEN DE JACKPOT! DAT MOET DR. KOSSUTH ZIJN . .

'MAAR, MENEER CHEYNEY! ZOEKT U IETS?

KAVERIN! MAAR DIT IS NIET ZIJN HUT!

I-IK BEN OP 'T VERKEERDE DEK! IK DACHT DAT DIT MARGARITA'S HUT WAS! IK HEB GEDRONKEN TERWIJL IK WACHTTE TOT MIJN VROUW IN SLAAP VIEL. OH JEZUS, VERTEL 'T A.U.B. NIET AAN HAAR!

157

MODESTY BLAISE

by PETER O'DONNELL

WILLIE IMPROVISEERT WANHOPIG...

'T SPIJT ME DAT IK UW HUT KOM BINNENVALLEN, MENEER KAVERIN, 'N BEETJE DRONKEN, DENK IK. MARGARITA VROEG ME TE KOMEN, DE DEUR ZOU OPEN ZIJN . . .

'N VERGISSING MENEER CHEYNEY WE MAKEN ALLEMAAL WEL EENS FOUTEN!

JA...NOU JA, DAN GA IK ER MAAR VANDOOR... HAAR HUT IS NATUURLIJK OP IT BOVENDIEN

HET SPIJT ME VRESELIJK

UHH!

158

MODESTY BLAISE

by PETER O'DONNELL

12 UUR 'S MIDDAGS, IN DE HAVEN VAN FREETOWN, ACHT UUR NADAT *DE FLAMENCO* IS AANGEKOMEN...

HET SPIJT ME DAT IK DE CRUISE HEB MOETEN AFBREKEN, MAAR ZAKEN GAAN VOOR...IK HEB VOOR JULLIE EEN VLIEGTUIG GEBOEKT.

VREEMD, DAT DE CHEYNEY'S VANNACHT AAN WAL GESLOPEN ZIJN, DE SA'

HEEL VREEMD! MAAR ZE ZIJN WEG, EN OOK HUN RUBBERBOOT IS WEG! IK HEB DE ZAAK WEL AANGEGEVEN, NATUURLIJK.

IN HUN HUT LIGGEN DE CHEYNEY'S VERDOOFD...MET DE HANDEN GEBOEID AAN EEN TAFEL DIE IN DE VLOER VERANKERD IS...

59

MODESTY BLAISE

by PETER O'DONNELL

DE FLAMENCO VAART UIT FREETOWN WEG...

NOU, KAVERIN... ONZE VRIEND CHEYNEY, ALS HIJ ZO HEET, IS NET BIJGEKOMEN, HET MIDDEL IS ECHTER BIJ DE VROUW NOG NIET UITGEWERKT.

BEGON HIJ TE RAZEN EN TE TIEREN?

HIJ DRAAIDE SLECHTS ZIJN GEZICHT NAAR DE MUUR! WAT VIND JE TOCH VAAK EEN GEBREK AAN KARAKTER BIJ DIE "BEROEPS"-- OH IK WIL JE NIET BELEDIGEN HOOR, KAVERIN!

160

IN DE HUT SLAAT WILLIE NAUWKEURIG MET ZIJN HAND OM DE BOEI OPEN TE LATEN SPRINGEN!

MODESTY BLAISE

by PETER O'DONNELL

KOM PRINSES, WORDT WAKKER!

WORDT NU WAKKER -- WEES EEN BRAAF MEISJE..

UHHH...

WILLIE, WAT IN HEMELSNAAM?

WE ZIJN GESNAPT! DE SÀ HEEFT AL Z'N GASTEN IN FREETOWN VAN BOORD GEZET, EN WIJ ZULLEN VOLGEN -- MAAR OP VOLLE ZEE...

161

MODESTY BLAISE

by PETER O'DONNELL

GOED, WILLIE, IK BEN NU WAKKER .. VERTEL 'NS WAT...

ZE MOGTEN VERMOED HEBBEN DAT WE NIET OPRECHT WAREN, DUS HEBBEN ZE DIE HUT ALS LOKAAS OPGEZET!

IK VOND KAVERIN DAAR! EN DE VOLGENDE MINUUT SLOEG IEMAND ME VAN ACHTER NEER MET 'N REVOLVER!

GEEN ENKEL TEKEN VAN KOSSUTH?

162

NEE! JE KUNT JE NU BETER AFDROGEN, PRINSES... DE SÀ KAN ELK OGENBLIK KOMEN KIJKEN, EN WE WORDEN VERONDERSTELD NOG 'N BEETJE SUF TE ZIJN

MODESTY BLAISE

by PETER O'DONNELL

WILLIE NEEMT DE LOSGEMAAKTE SCHROEVEN UIT HET VENTILATORDEKSEL WEG...

HOE HEBBEN ZE JOU TE PAKKEN GEKREGEN?

GEPRESENTEERD OP 'N FLUWELEN KUSSENTJE... IK WERD ONGERUST TOEN JE NA 'N HALF UUR NIET TERUGKWAM...

DUS IK KLEEDDE ME AAN EN GING NAAR DE HUT, OM JOU TE ZOEKEN... ZE STONDEN TE WACHTEN, NATUURLIJK, 'N P.STOOL IN M'N NEK EN 'N NAALD IN M'N ARM!

163

SORRY, WILLIE, DAT WAS NIET ZO VERSTANDIG VAN ME

MAAR HET WAS WEL LIEF VAN JE, PRINSES... LATEN WE NOOIT TE VERSTANDIG WORDEN OM NIET MEER ONGERUST OVER ELKAAR TE ZIJN.

MODESTY BLAISE

by PETER O'DONNELL

OKAY?

FIJN ZO!

'T IS MAAR GOED DAT WE ONS GEREEDSCHAP VERBORGEN HADDEN!

ALS DE BEMANNING ACHTER DE SÀ STAAT HEBBEN WE 12 MAN TEGEN ONS, WILLIE, VEEL TE VEEL!

'N GIJZELING? DE SÀ PAKKEN EN DAN --

164

NEE, HET IS NIET DE GOEIE PLAATS VOOR DAT SPELLETJE... LATEN WE MAAR DOEN ALSOF WE NOG GEBOEID ZIJN, WILLIE, EN VERTEL ME - WAAR IS KOSSUTH?

MODESTY BLAISE

by PETER O'DONNELL

ONZE DR. KOSSUTH MOEST IN DIE AFGESLOTEN HUT ZIJN... MAAR DAAR WAS HIJ NIET! DUS ALS HIJ NIET AAN BOORD IS, WAAROM PAKKEN ZE ONS DAN?

WE HEBBEN IETS OVER 'T HOOFD GEZIEN...

MAAR WE ZIJN NIET DE ENIGEN! ECHTE OUDE REGLEMENTAIRE HANDBOEIEN -- NOU VRAAG IK JE!

EEN SLEUTEL DRAAIT IN HET SLOT.

NOG GEEN AKTIE, WILLIE, WE ZIJN VERSUFT EN VERSLAGEN!

MODESTY BLAISE

by PETER O'DONNELL

AH! GEEN VERONTWAARDIGD PROTEST? GEEN WOESTE VRAGEN WAT DIT ALLEMAAL TE BETEKENEN HEEFT? DAAR BEN IK BLIJ OM... IK ZOU ME BESCHAAMD VOOR JULLIE VOELEN!

WAT --- GEBEURT ER NU?

'IK WAS ER VOOR OM JULLIE GELIJK TE DODEN, MAAR DIE SAAIE KAVERIN WIL EERST TOESTEMMING VAN ZIJN SUPERIEUREN!

HIJ HEEFT EEN BOODSCHAP VERZONDEN -- MAAR DIE MOET VIA TWEE STEUNZENDERSCHEPEN, MAAR LIEFST. VANAVOND VERWACHTEN WE HET ANTWOORD... MAAR DAT ZAL MIJN BESLISSING NIET BEÏNVLOEDEN!

166

MODESTY BLAISE

by PETER O'DONNELL

HET SPIJT ME DAT JULLIE HET LOODJE MOETEN LEGGEN, VOORAL VOOR JOU, LIEFJE, MAAR IK ZAL JULLIE DODEN, WAT KAVERIN'S SUPERIEUREN OOK ZEGGEN!

DE... DE BEMANNING, ZE ZULLEN NOOIT...

ZE ZIJN ALLEN STUK VOOR STUK UITGEKOZEN, ZE WETEN DAT DEZE TRIP EEN MILJOEN DOLLAR OPLEVERT, GENOEG OM HET RIJK VAN DE SÀ TE REDDEN.. EN ZIJ MAKEN DEEL UIT VAN DAT RIJK...

EEN MILJOEN? DUS JE HEBT KOSSUTH AAN BOORD?

HET LIJKT ME NAUWELIJKS NOG DE MOEITE WAARD OM JE DAAR BEZORGD OVER TE MAKEN!

167

MODESTY BLAISE

by PETER O'DONNELL

LUISTER, DE SÀ, WE KUNNEN ZORGEN DAT JE MEER DAN EEN MILJOEN KRIJGT VOOR KOSSUTH!

JE NEEMT DUS AAN DAT IK HEM HEB?

EN AL HAD IK HEM, DAN ZOU IK ME TOCH HERINNEREN DAT KAVERIN'S DIENST WRAAK NEEMT, JULLIE WESTERSE GEHEIME DIENST DOET DAT NIET...

BOVENDIEN -- IK BEN 'N EERLIJK MAN ---ALS MEN MIJ GEKOCHT HEEFT, HEEFT MEN MIJ OOK *ECHT* GEKOCHT.

21

MODESTY BLAISE

by PETER O'DONNELL

HOE LUIDT ONZE OPDRACHT NU, PRINSES?

ER LEVEND VANAF KOMEN, WILLIE, MAAR WE KUNNEN NIET WINNEN IN EEN MAN TEGEN MAN GEVECHT.

WE WACHTEN TOT HALVERWEGE DE MIDDERNACHT; WACHT, DAN IS ER MAAR EEN OFFICIER EN DE ROERGANGER OP DE BRUG... PAK HEN EN LAAT HET SCHIP AAN DE GROND LOPEN.

69

IK GELOOF DAT WE ERGENS TEN NOORDEN VAN CONAKRY ZIJN... EEN ZANDERIGE KUST MET EEN WOLD VAN MANGROVEN... DENK JE DAT JE HET AANKUNT.

IK BEN MET HET VREEMDELINGENLEGIOEN IN DE JUNGLE ROND DIEN BIEN PHU GEWEEST -- JE KON HET AAN OF JE KREPEERDE.

MODESTY BLAISE

by PETER O'DONNELL

TWEE UUR IN DE MORGEN...

HET IS TIJD, PRINSES... IK WAS BANG DAT ZE ONS ZOUDEN KOMEN VERMOORDEN VOORDAT WE IETS HADDEN KUNNEN DOEN

'WAAROM ZOUDEN ZE 'S NACHTS WERKEN? ZIJ DENKEN DAT WE WEL TOT MORGEN BLIJVEN

Shh!

EEN SLEUTEL DRAAIT IN HET SLOT VAN DE HUTDEUR, EN.

Geen lawaai, alsjeblieft!

170

MODESTY BLAISE

by PETER O'DONNELL

ZEG NIETS, LUISTER -- IK HEB DE SLEUTEL OM U TE BEVRIJDEN

DAT IS EEN VAN DE MACHINISTEN! WAT VOOR DE DROMMEL...?

ZE GAAN JULLIE VERMOORDEN! D..DAT WIL IK NIET... IK MOEST JULLIE PROBEREN TE HELPEN!

NOU -- DAT IS ERG AARDIG VAN JE, MAATJE, MAAR --

ALSJEBLIEFT, VERSPIL GEEN TIJD MET ARGUMENTEREN! DIT IS JULLIE ENIGE KANS! ALS 'T MISLUKT, KAN IK NIETS MEER DOEN..

MODESTY BLAISE

by PETER O'DONNELL

MET TRILLENDE HANDEN BUKT DE VREEMDE-LING OM WILLIE'S HANDBOEIEN TE ONTSLUITEN . . .

UW RUBBERBOOT IS VERBORGEN IN REDDINGS-BOOT 2, IK WEET NIET OF JULLIE HEM ONGEMERKT TE WATER KUNNEN LATEN

WILLIE .

SLA HEM NEER!

172

WAAROM EIGENLIJK?

HIJ IS DEGENE DIE WE OVER 'T HOOFD HEBBEN GE-ZIEN... DAT IS DR. KOSSUTH!

MODESTY BLAISE

by PETER O'DONNELL

IS HIJ KOSSUTH?

JA, MET EEN BAARD VAN 'N PAAR DAGEN

WE ZOCHTEN NAAR EEN GEVAN-GENE, WILLIE -- EN HIJ IS VRIJWILLIG AAN BOORD. IK WEET NIET WAAROM, MAAR DAT IS WAT ONS IN DE WAR HEEFT GEBRACHT

HIJ IS WEL 'N TIJDJE BUITEN BEWUSTZIJN DE KUNT HEM OPHALEN NADAT WE DE BRUG HEBBEN BEZET!

GAAN WE OP DE RUWE TOER, PRINSES? MET MESSEN?

NIET ALS WE KUNNEN VERMIJDEN, DOE JIJ HET MAAR OP JOUW MANIER, WILLIE LIEFJE, IK NEEM DE KONGO...

173

MODESTY BLAISE

by PETER O'DONNELL

OP DE BRUG VAN *DE FLAMENCO* -- DE ROERGANGER EN DE OFFICIER VAN DE WACHT

GEEF ME TWEE MI-NUTEN OM DE STUURBOORD LADDER TE BEREIKEN, WILLIE-DAN NEEMT DEGENE DIE HET DICHTST BIJ DE OFFICIER IS HEM 'T EERST...

DE ROERGAN-GER HEEFT ZIN OGEN NAAR BENEDEN GE-RICHT, OM OP HET KOMPAS TE KIJKEN -- DUS DE ANDER PAKT HEM, OKAY?

GOED

174

MODESTY BLAISE

by PETER O'DONNELL

DE KONGO, OF YAWARA STOK... EEN KLEINE HOUTEN HALTER... MAAR EEN KRACHTIG WAPEN IN EEN KUNDIGE HAND, WANNEER ERMEE OP HET ZENUWSTELSEL VAN HET MENSE-LIJK LICHAAM WORDT GESLA-GEN...

DE OFFICIER IS HET DICHTST BIJ MODESTY... IK WACHT TOT ZIJ HEM PAKT...

ALS MODESTY BE-WEEGT, DRAAIT DE MAN ZICH OM...

175

MODESTY BLAISE

by PETER O'DONNELL

MODESTY SLAAT MET DE KONGO.. EN DE ARM DIE ZICH REKT NAAR DE ALARM-SCHEL IS VERLAMD...

EEN SEKONDE LATER VALT DE KONGO MET EEN SLAG OP EEN ZENUW WAARDOOR DE MAN KNOCK OUT GAAT

KIJK GOED ROND, PRINSES -- IK NEEM HET STUURWIEL

MODESTY BLAISE

by PETER O'DONNELL

ALLES VEILIG, PRINSES?

JA, IEDEREEN SLAAPT ---ER IS NIEMAND AAN DEK OF IN DE KAARTEN-KAMER.

177

IK NEEM HET ROER OVER-- BRENG JIJ KOSSUTH NAAR HET GANGBOORD, WILLIE...JE KUNT HEM BETER KNEVELEN WANNEER HET ER OP LIJKT DAT-IE BIJKOMT ..

MODESTY NEEMT HET ROER EN DE FLAMENCO DRAAIT SOEPEL IN DE RONDTE... EN GAAT IN DE RICHTING VAN DE WILDE GUINESE KUST...

MODESTY BLAISE

by PETER O'DONNELL

GOED... WE ZITTEN BINNEN DRIE MINUTEN OP DE KUST!

VOOR MEKAAR, PRINSES, EN KOSSUTH IS NOG STEEDS KNOCK OUT!

VOLLE KRACHT VOORUIT, WILLIE LIEFJE, WE MOETEN GOED DIEP IN DE ZANDBANKEN TERECHT KOMEN -- DAN MOETEN WE KOSSUTH NAAR BENEDEN BRENGEN EN HAAST MAKEN

178

DE FLAMENCO SCHOMMELT TUSSEN KLEINE, MOERASSIGE EILANDJES... DAN, SIDDEREND ALS DE KIEL HET ZACHTE ZAND DOORKLIEFT, BLIJFT ZE STEKEN...

MODESTY BLAISE

by PETER O'DONNELL

EEN LANGE SCHOK DOORVOERT DE FLAMENCO TERWIJL ZE LANGZAAM VOLLEDIG AAN DE GROND TOT STILSTAND KOMT...

DE SÀ WORDT WAKKER

WAT VOOR DE DONDER?!

BRUG! GESFANTWOORD VERDOMME!

179

GA DOOR ALS JE HET STRAND BEREIKT, WILLIE-- RECHTDOOR DE BOSSEN IN! IK DEK JE!

MODESTY BLAISE

by PETER O'DONNELL

CHAOS AAN BOORD VAN DE FLAMENCO

DE SÀ WAT...?

WE ZITTEN AAN DE GROND! HET ZIJN DIE TWEE...

COMEZ! DOE HET ZOEKLICHT AAN! CASADO! DE HELE BEMANNING MOET AAN DEK KOMEN--IEDER EEN MET EEN WAPEN!

KOSSUTH, DIE WEER BUKOMT, BEGINT TEGEN TE STRIBBELEN

ZO IS 'T LEVEN, MAATJE. HOU JE SMOEL!

NEE! ALSJEBLIEFT-- JULLIE BEGRIJPEN HET NIET!

180

MODESTY BLAISE

by PETER O DONNELL

KOSSUTH VECHT WANHOPIG ...

IK ZAL HEM MOETEN NEERSLAAN, PRINSES

NEE, IK NEEM HEM WEL, DAT GAAT SNELLER!

ZE KUNNEN ELK MOMENT HET ZOEKLICHT AANDOEN ...

DE KONGO, HARD TEGEN EEN ZENUW IN DE POLS GEDRUKT, HOUDT KOSSUTH VOLLEDIG IN BEDWANG

OKAY! DIT DOET GEEN PIJN ZO LANG JE ER NIET TEGEN VECHT, DOKTOR, EN NU RENNEN, VERDOMME!

81

MODESTY BLAISE

by PETER O DONNELL

HET ZOEKLICHT GAAT AAN EN TAST LANGZAAM HET STRAND AF..

DAAR! HOU HET DAAR!

TE LAAT, DE SÀ--ZE HEBBEN DEKKING GEVONDEN!

ZE KUNNEN VANNACHT NOOIT VER KOMEN, ZODRA 'T LICHT WORDT GAAN WE ZOEKEN

CASADO! LAAT HET ANKER ACHTER BIJ EEN VAN DE REDDINGSBOTEN VALLEN EN PROBEER HET SCHIP VLOT TE KRIJGEN!

DAT ZAL MOEILIJK WORDEN, SENOR-- WE ZITTEN DIEP AAN DE GROND IN HET ZAND!

182

MODESTY BLAISE

by PETER O'DONNELL

IN DE BESCHUTTING VAN DE JUNGLE...

DIT IS JOUW TERREIN, WILLIE--- DUS JIJ BENT NU DE BAAS!

WE ZULLEN EEN HALVE MIJL LANDINWAARTS TREKKEN, EN DAN VOOR DE NACHT KAMP OPSLAAN

WE ZIJN NU OVER DE ERGSTE MOEILIJKHEDEN HEEN, PRINSES. ZE ZOUDEN INLANDSE SPOORZOEKERS NODIG HEBBEN OM ONS IN DEZE JUNGLE TE OPTE

ALSJEBLIEFT..

GOED, MAATJE, IK NEEM JE NU ACHTER ME AAN, IK HEB DE HANDBOEIEN MEEGEBRACHT

183

MODESTY BLAISE

by PETER O'DONNELL

HET ZAL GEEN ERG KOMFORTABELE REIS WORDEN NAAR CONAKRY, PRINSES, MAAR WE REDDEN HET WEL.. ER IS FRUIT, NOTEN, KLEIN WILD...

U MOET ME LATEN GAAN! IK--IK WEET DAT U ME WILT HELPEN...

DAT WILDEN WE KOSSUTH -- WE DACHTEN DAT JE ONTVOERD WAS, EN WE KWAMEN OM JE TERUG TE HALEN!

184

NU HEBBEN WE ONTDEKT DAT JE OVERGELOPEN BENT... MAAR WE NEMEN JE MEE TERUG HOE DAN OOK --JE BENT EEN BELANGRIJK BEZIT.

MODESTY BLAISE

by PETER O'DONNELL

IN EEN ROTSACHTIGE SPELONK...

HET IS VEILIG GENOEG OM EEN KLEIN VUURTJE AAN TE LEGGEN, DAT HOUDT DE INSERTEN OP 'N AFSTAND...

HEEFT ONZE VIP AL IETS GEZEGD, PRINSES?

WAT KAN HIJ ZEGGEN?

ZO'N KUNDIGE JONGE VROUW... EN ZO ARROGANT... GELIJK KLAAR MET HAAR OORDEEL ZONDER ENIGE WETENSCHAP

U WAS 'N VLUCHTELING, KOSSUTH -- DAT MAAKTE UW ZAAK VOOR MIJ BELANGRIJK

185

MAAR NU LOOPT U TERUG NAAR DE MENSEN WAARVOOR U UW HELE LEVEN GEVLUCHT BENT -- EN IK HAAT MASOCHISTEN!

'N SUBTIELE DIAGNOSE, JONGEDAME, MAAR VERKEERD.

MODESTY BLAISE

by PETER O'DONNELL

OP DE FLAMENCO

ALS IK KOSSUTH NIET LEVEND TERUG KAN KRIJGEN WIL IK HEM DOOD HEBBEN, DE SA-DE PRIJS ZAL DAN WEL DALEN...

JE ZULT HEM LEVEND KRIJGEN

...OM ZUIDWAARTS TE GAAN, MOETEN ZE STROOMOPWAARTS LOPEN OM DE RIVIER OVER TE KUNNEN STEKEN. IK NEEM DE BOOT OM HEN OP TE PIKKEN

IN DE JUNGLE

IK GELOOF DAT DE SIGARETTEN NU DROOG GENOEG ZIJN, PRINSES

GOED ZO... LATEN WE ER ALLEMAAL EEN OPSTEKEN, TERWIJL DR. KOSSUTH UITLEGT WAT Z'N GEHEIM IS

186

MODESTY BLAISE

by PETER O'DONNELL

IK ZAL JULLIE VERTELLEN WAAROM IK VRIJWILLIG MEE TERUG GING NAAR HONGARIJE... U ZULT MIJN GEVOELENS NATUURLIJK VERACHTEN. MAAR IK SCHAAM ME NIET

IK GA TERUG OM SLECHTS ÉÉN REDEN - ZIJ HEBBEN MIJN KIND DAAR.

UW KIND? MAAR U BENT NOOIT GETROUWD GEWEEST!

JONGEDAME.. IK VERZEKER JE DAT HET HUWELIJK NIET ALTIJD EEN VOORWAARDE VOOR 'T VADERSCHAP HOEFT TE ZIJN.

187

MODESTY BLAISE

by PETER O'DONNELL

WE HIELDEN VAN ELKAAR EN WILDEN TROUWEN... MAAR TOEN KWAM DE OPSTAND IN HONGARIJE EN IK WAS EEN VAN DE DUIZENDEN DIE VLUCHTTEN

MAAR DE VROUW NIET?

NEE...ANNA IS NAAR HUIS GEGAAN IN MISKOLC...IK DACHT DAT ZE ME ZOU VOLGEN MAAR DE OPSTAND WERD TE SNEL NEERGESLAGEN

IK VERTEL LI DE WAARHEID--IK HIELD MEER VAN M'N VRIJHEID, DAN VAN ANNA-- MAAR ALS IK GEWETEN HAD DAT ZIJ MIJN KIND DROEG, ZOU IK GEBLEVEN ZIJN..

188

MODESTY BLAISE

by PETER O'DONNELL

MIJN DOCHTER IS NU ZES JAAR... EN ANNA, HAAR MOEDER STIERF TOEN ZE GEBOREN WERD

WANNEER BENT U DIT TE WETEN GEKOMEN?

PAS TOEN DE SÀ KONTAKT MET ME OPNAM IN RIO DE JANEIRO... HIJ TOONDE ME PAPIEREN, FOTO'S, LIET ME PLATEN HOREN ..'N BRIEF VAN ANNA'S ZUSTER WERD BEVESTIGD DOOR'N SPAANS DIPLOMAAT OP WIE IK KON VERTROUWEN

HET BEWIJS IS VOLDOENDE ..IK ZOU ER GRAAG AAN TWIJFELEN, MAAR

VERDIKKEME, DIT BRENGT DE PRINSES HELEMAAL IN DE WAR

189

MODESTY BLAISE

by PETER O'DONNELL

IK HEB DUS NOOIT MIJN KIND GEZIEN MAAR HAAR VEILIGHEID EN GELUK BETEKENEN MEER VOOR MIJ DAN MACHTSGROEPEN EN MILITAIRE GEHEIMEN *DAAROM* GING IK TERUG

WAAR IS ZE NU?

HET IS AARDIG VAN U DAT TE VRAGEN ... MAAR IK KAN ME NAUWELIJKS INDENKEN DAT U ZICH KUNT VOORSTELLEN WAT 'T BETEKENT OM ALS KLEIN MEISJE GEVANGEN TE ZITTEN

DAT HOEF IK ME NIET VOOR TE STELLEN--IK WEET HET VERDOMD GOED

NATUURLIJK, PRINSES--RUSTIG NOU MAAR

190

MODESTY BLAISE

by PETER O'DONNELL

VREEMD.. IK HAD NIET GEDACHT DAT ZE ZO ONTROERD KON WORDEN DOOR DE TOESTAND VAN EEN KLEIN KIND

NEE?... HERINNERT U ZICH HET GEVANGENKAMP IN KALYROS? U WAS DAAR TWINTIG JAAR GELEDEN...

WAT DENKT U DAT DAT BETEKENDE VOOR EEN MEISJE VAN ZES JAAR... HELEMAAL ALLEEN?

KALYROS? MIJN GOD, HET WAS 'N STUKJE HEL MAAR IK KAN ME DAAR GEEN KINDEREN HERINNEREN, ZE ZOUDEN 'T NIET OVERLEEFD HEB BEN

ÉÉN OVERLEEFDE HET, MAATJE... EN NOG EEN HALF DOZIJN VLUCHTELINGENKAMPEN DAARNA... *U HEBT HAAR ALLES WAT HAAR IN DIE JAREN OVERKWAM IN HERINNERING TERUGGEROEPEN!*

191

MODESTY BLAISE

by PETER O'DONNELL

IK BEN U MIJN EXKUSES VERSCHULDIGD... UW VRIEND HEEFT MIJ OVER UW JEUGD VERTELD

HET IS LANG GELEDEN... IK HERINNER ME MIJN OUDERS NIET MEER... IK DROOMDE VAAK DAT ZE ME OP EEN DAG ZOUDEN KOMEN OPHALEN

IK DENK DAT UW DOCHTER DEZELFDE DROOM HEEFT

IK WIL DIE DROOM LATEN UITKOMEN... EN U WILT DAT TEGENHOUDEN, EN MET REDEN.

WE PROBEREN ALLEBEI TE DOEN WAT WE MOETEN .. MAAR IN IEDER GEVAL BEGRIJPEN WE ELKAAR, EN ZIJN WE GEEN VIJANDEN

JA

92

MODESTY BLAISE

by PETER O'DONNELL

IN HET KAMP TE KALYROS VOCHTEN MENSEN ALS BEESTEN OM 'N STUK BEDORVEN VLEES... EN ZIJ WAS DAAR *ALLEEN*... EEN KIND

ZE HEEFT GEEN MEDELIJDEN MET ZICHZELF, WEET JE... DAT HEEFT ZE NOOIT GEHAD

NEE... MAAR ZE ZAL TOCH WEL ENIG BEGRIP VOOR MIJN KIND KUNNEN OPBRENGEN, DENK IK

NOG EEN UUR VOOR DAGERAAD, PRINSES, WE MOETEN GAAN

GOED WILLIE

IN MODESTY'S HAND -- DE KLEINE DODELIJKE KONGO...

193

MODESTY BLAISE

by PETER O'DONNELL

WIL JE DAT IK HEM DE HANDBOEIEN WEER AAN DOE, PRINSES

NEE, WILLIE, DAT IS NIET NODIG

EEN PLOTSELINGE BEWEGING EN. MODESTY SLAAT MET DE KONGO ...

OKAY, DR. KOSSUTH U KUNT TERUGGAAN NAAR DE SÀ... IK KAN ERMEE

194

MODESTY BLAISE

by PETER O'DONNELL

LOOP NAAR HET WESTEN EN. U ZULT BINNEN 15 MINUTEN 'T STRAND BEREIKEN - 'T JACHT IS ER NOG WEL

LAAT JE ME GAAN?

JA, VERDOMME! GA TERUG NAAR HONGARIJE! EN VIND UW DOCHTER...

ZORG GOED VOOR HAAR ... ZORG DAT ZE NIET BANG IS -- MAAR IN GODSNAAM GA NU!

195

MODESTY BLAISE

by PETER O'DONNELL

KOSSUTH DRAAIT ZICH OM EN WIL GAAN... MAAR STOPT DAN

IK ZAL U NIET PROBEREN TE BEDANKEN ..MAAR IK MAAK ME ZORGEN OVER U..

U HEBT UW KOLLEGA VERRADEN-- U ZULT ZEKER IN GROOT GEVAAR ZIJN ALS HIJ BIJKOMT

IK ZAL VAN HEM GEEN GEVAAR HOEVEN DUCHTEN...DAT IS ONGEVEER HET ENIGE WAAR IK ZEKER VAN KAN ZIJN

196

MODESTY BLAISE

by PETER O'DONNELL

WILLIE GARVIN KOMT BIJ... EN OPENT DE OGEN

BLIJF NOG EVEN LIGGEN, WILLIE, IK HEB JE VRIJ HARD GESLAGEN -- HET SPIJT ME

JE HAD ME NIET NEER HOEVEN SLAAN, PRINSES... ALS JIJ VINDT DAT KOSSUTH MOET GAAN, DAN VIND IK DAT BEST... IK MAAK ME GEEN ZORGEN OM SIR GERALD OF WIE DAN OOK ...

IK WEET HET WILLIE LIEFJE...MAAR ALS IK IEMAND EEN GEMENE VERRADERLIJKE STEEK IN DE RUG GEEF, WIL IK ER OOK ZELF VOOR OPDRAAIEN

197

MODESTY BLAISE

by PETER O'DONNELL

GRAPPIG... IK DACHT WEL DAT JE KOSSUTH ZOU LATEN GAAN, MAAR IK HAD NIET OP DIE KLAP GEREKEND ...

IK ZOU HET JE NIET KWALIJK NEMEN ALS JE ME NU IN DE STEEK LIET...

MAAR ALS IK MAG KIEZEN, HEB IK LIEVER DAT JE ME NU IN ELKAAR SLAAT EN DAT WE QUITTE STAAN

JE DEED HET ALLEEN OPDAT IK ER NIET OOK VOOR ZOU OPDRAAIEN, PRINSES...IK WILDE ALLEEN MAAR DAT IK ER 'T EERST AAN GEDACHT HAD, MEER NIET

198

MODESTY BLAISE

by PETER O'DONNELL

HET IS BEPAALD GEEN MAKKIE, OM IN CONAKRY TE KOMEN, PRINSES ... WE HEBBEN GENOEG TE ETEN, EN HET GROTE WILD IS MEER LANDINWAARTS

MAAR ER ZIJN KROKODILLEN EN WE MOETEN HEEL WAT RIVIEREN OVERSTEKEN

DE GROOTSTE RIVIER DIE IK MOET OVERSTEKEN IS SIR GERALD TE VERTELLEN WAT IK GEDAAN HEB, WILLIE...

199

MODESTY BLAISE

by PETER O'DONNELL

LONDON...NA DRIE VERSCHRIKKELIJKE WEKEN IN DE JUNGLE ROND CONAKRY, EEN BOOTTOCHT NAAR FREETOWN EN EEN LUCHTREIS NAAR HUIS

FRASER? MET MODESTY BLAISE

IK BEN DUIST TERUG --KAN IK SIR GERALD SPREKEN ALS IK OVER ONGEVEER EEN UUR LANGS KOM?

HET KORTE VERSLAG DAT U PER KOERIER VERSTUURDE GEEFT DE **FEITEN** AL, MISS BLAISE--EEN **UITLEG** LIJKT ME ONMOGELIJK

NATUURLIJK...MAAR HIJ HEEFT 'T RECHT OM Z'N HART TEGEN MIJ TE LUCHTTEN, FRANSER... ZEG HEM DAT IK ALLEEN KOM, WILLIE GARVIN IS OP LONDEN AIRPORT VERDWENEN.

200

MODESTY BLAISE

by PETER O'DONNELL

JE WIST HOE BELANGRIJK DR. KOSSUTH VOOR HET WESTEN WAS...JE ONTDEKTE DAT HIJ EEN OVERLOPER WAS EN NIET GEKIDNAPT... **EN JE LAAT HEM GAAN!**

IK KAN NIET OM EEN UITLEG **VRAGEN**, JE WERKT VOLKOMEN ONOFFICIEEL VOOR ONS

MIJN REDENEN ZOUDEN GEEN INDRUK OP U MAKEN, SIR GERALD

ZE MAAKTEN ANDERS WEL INDRUK OP WILLIE GARVIN... HIJ WAS HIER EEN HALF UUR GELEDEN, EN HEEFT VOOR JOU 'N PLEIT GEGEVEN MET GROTE WELSPREKENDHEID

WILLIE!... DUS DAAROM VERDWEEN HIJ OP HET VLIEGVELD

201

MODESTY BLAISE

by PETER O'DONNELL

U WEET TOCH DAT WILLIE I GEEN DEEL HAD AAN WAT IK DEED?

IK WEET DAT JE HEM GEEN DEEL WILDE LATEN HEBBEN.. JE SLOEG 'M NEER

VERDOMME MODESTY! WAAROM MOET JUIST JIJ EMOTIONEEL HANDELEN!

DAT DEED IK NIET...IK HEB HET VAN ALLE KANTEN BEKEKEN

JULLIE KANT, KOSSUTH'S KANT, DE AMERIKAANSE KANT, DE WESTERSE SAMENWERKING...EN DE ENE KANT DIE *IK* BETER DAN WIE OOK KEN, DE KANT VAN KOSSUTH'S DOCHTER, DAT KLEINE MEISJE

202

MODESTY BLAISE

by PETER O'DONNELL

JE VOND HET LEVEN VAN EEN KIND BELANGRIJKER DAN HET HOUDEN VAN EEN GELEERDE IN HET WESTEN

DAT WAS NIET ZO MOEILIJK

HET KAN ME GEEN MOER SCHELEN AAN WELKE KANT EEN GELEERDE STAAT, SIR GERALD-- HET IS NIKS NIKS NIEUWS, EN HET BLIJKT OP DAT LANGE DUUR NOOIT VEEL VERSCHIL TE MAKEN

WAT HET VOOR MIJ HET MOEILIJKSTE MAKEN WAS DE KEUS OM U AF TE VALLEN, OF HET KIND.

JA...MET JOUW ACHTERGROND IS DIT WEL HET ENIGE GEVAL WAARBIJ IK MOET VERLIEZEN

203

MODESTY BLAISE

by PETER O'DONNELL

IK BEGRIJP DAT U NIET MEER DAT IK VOOR U WERK... IK DENK DAT DE AMERIKAANSE DIENST OOK BEHOORLIJK KWAAD IS!
NEE ..HET WAS EEN GOK...EN ZE VERMOEDEN WEL DAT 'T ZOU MISLUKKEN.
DUS ZE ZIJN ERG TEVREDEN MET DIT ALTERNATIEF -- IK HEB HIER TROUWENS EEN DANKBRIEFJE DAT OOK VOOR JOU IS.
WAT BEDOELT U MET - ALTERNATIEF?
IK BEDOEL DAT HOEWEL KOSSUTH NU NIET VOOR HET WESTEN KAN WERKEN, HIJ VOOR 'T OOSTEN TOCH OOK NIET KAN WERKEN...HIJ IS DOOD, MODESTY
204

MODESTY BLAISE

by PETER O'DONNELL

KOSSUTH.. DOOD? HOE?
LATEN WE BEGINNEN MET HET FEIT DAT JULLIE NIET VAN DE SA 'S JACHT AFKWAMEN IN FREETOWN -- DAT ZETTE ONS AAN 'T DENKEN
TOEN ZAG HET AMERIKAANSE VLIEGTUIG, DAT HOOG VOLGDE, HET JACHT IN HET ZAND VASTZITTEN, DAT LEEK TYPISCH IETS VOOR JOU
BINNEN ZES UUR WAS ER EEN TORPEDOJAGER VAN DE MARINE OM HUN VRIENDEN UIT DE NOOD TE HELPEN, - DE MANNEN GINGEN IN GROTE GETALEN NAAR HET STRAND EN NAAR 'T JACHT, DE SA KON ZE NIET TEGEN HOUDEN
205

MODESTY BLAISE

by PETER O'DONNELL

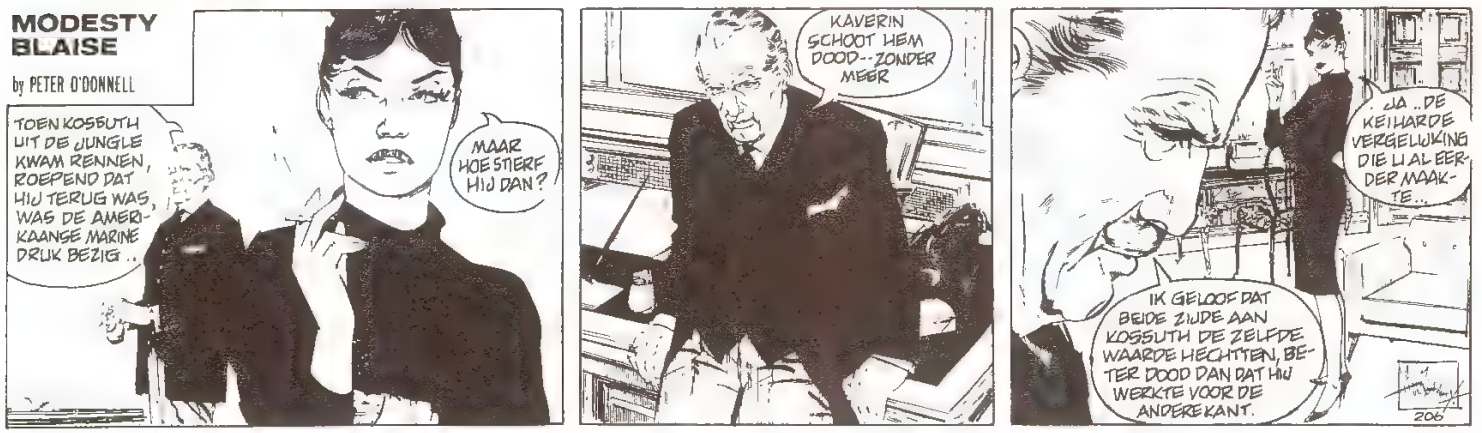
TOEN KOSSUTH UIT DE JUNGLE KWAM RENNEN, ROEPEND DAT HIJ TERUG WAS, WAS DE AMERIKAANSE MARINE DRUK BEZIG..
MAAR HOE STIERF HIJ DAN?
KAVERIN SCHOOT HEM DOOD--ZONDER MEER
JA ..DE KEIHARDE VERGELIJKING DIE U AL EERDER MAAKTE..
IK GELOOF DAT BEIDE ZIJDE AAN KOSSUTH DE ZELFDE WAARDE HECHTTEN, BETER DOOD DAN DAT HIJ WERKTE VOOR DE ANDERE KANT.
206

MODESTY BLAISE

by PETER O'DONNELL

DUS NU IS KOSSUTH DOOD EN HEEFT ZIJN DOCHTER NIEMAND MEER
ZE WORDT TENMINSTE NIET LANGER GEGUZELD... JE HEBT JEZELF NIETS TE VERWIJTEN, MODESTY
IK WEET HET, SIR GERALD, IK DEED WAT IK DOEN MOEST, EN VAN TOEN AF AAN GING HET ZOALS HET GEPLAND
IK HEB DAT ALLES EEUWEN GELEDEN AL GELEERD
207

MODESTY BLAISE

by PETER O'DONNELL

HIJ HEEFT ME VERTELD DAT HET EEN PARADIJS VAN RUST IS... NET WAT JE NODIG HEBT.
ZO AF EN TOE WEL, JA, MAAR NIET VOOR ALTIJD, DAAR ZIJN WE TE STOM VOOR GELOOF IK
208

MODESTY BLAISE

by PETER O'DONNELL

MODESTY VERLAAT HET KANTOOR VAN SIR GERALD..
WE SCHRAPPEN HAAR NU ZEKER VAN DE LIJST, SIR GERALD, ALS ONBETROUWBAAR?
JA DOE DAT FRASER

DOE DAT, ZODRA IK KAN BESCHIKKEN OVER ROBOTS DIE VERSTANDIG GENOEG ZIJN OM HAAR WERK TE DOEN -- FIJNE MACHINES ZONDER MENSELIJKE ZWAKHEDEN

MAAR TOT DAN TOE ZULLEN WE DE OUWE, VERTROUWDE MENS MOETEN GEBRUIKEN, ZOALS MODESTY BLAISE, OOK AL HEEFT ZE DAN EEN EIGEN MENING
209

MODESTY BLAISE

by PETER O'DONNELL

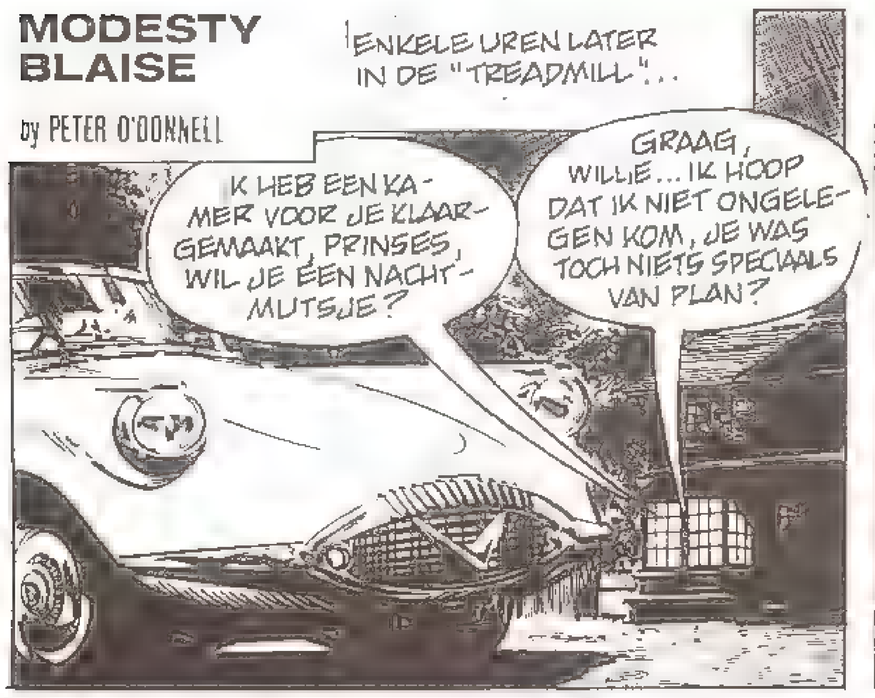
ENKELE UREN LATER IN DE "TREADMILL"...
IK HEB EEN KAMER VOOR JE KLAARGEMAAKT, PRINSES, WIL JE EEN NACHTMUTSJE?
GRAAG, WILLIE... IK HOOP DAT IK NIET ONGELEGEN KOM, JE WAS TOCH NIETS SPECIAALS VAN PLAN?

HET BEZOEK VAN DE EEN OF ANDER
NEE, ECHT NIET, LEKKER LANG MAFFEN, EN MORGENAVOND EEN BEETJE STROPEN, DAT IS ALLES
DUS WE ZIJN NU WEER GOED MET SIR G.?

MODESTY BLAISE

by PETER O'DONNELL

Paranoia imp. In Nederland heb je 2 grote importeurs op het gebied van buitenlandse comix. De ene is Real Free Press, de andere Paranoia. De eerste houdt zich buiten het importeren om ook bezig met het zelf drukken van klassieke strips uit de 'gouden eeuw' van Amerika. Paranoia legt zich meer toe op het undergroundwerk uit Amerika en Frankrijk. Gezien de boekjes die er de laatste tijd geïmporteerd zijn, wordt er iets selectiever te werk gegaan dan vroeger. Nieuwe aanwinsten zijn o.a.:

Young lust nr. 4. Volgetekend door Bill Griffith en Jay Kinney. Een aantal gebundelde sexuele jeugdherinneringen en frustraties geheel in kleur. Samen met Ned Sonntag heeft Kinney het harde leven van een homosexuele popmuzikant opgetekend, Spain zorgt voor de zoveelste versie van 'Raw Meat', het EC-verhaal uit de vijftiger jaren, en Griffith kijkt door een sterrenkijker naar een liefde bedrijvend, filosoferend koppel. Prijs f 4,–.

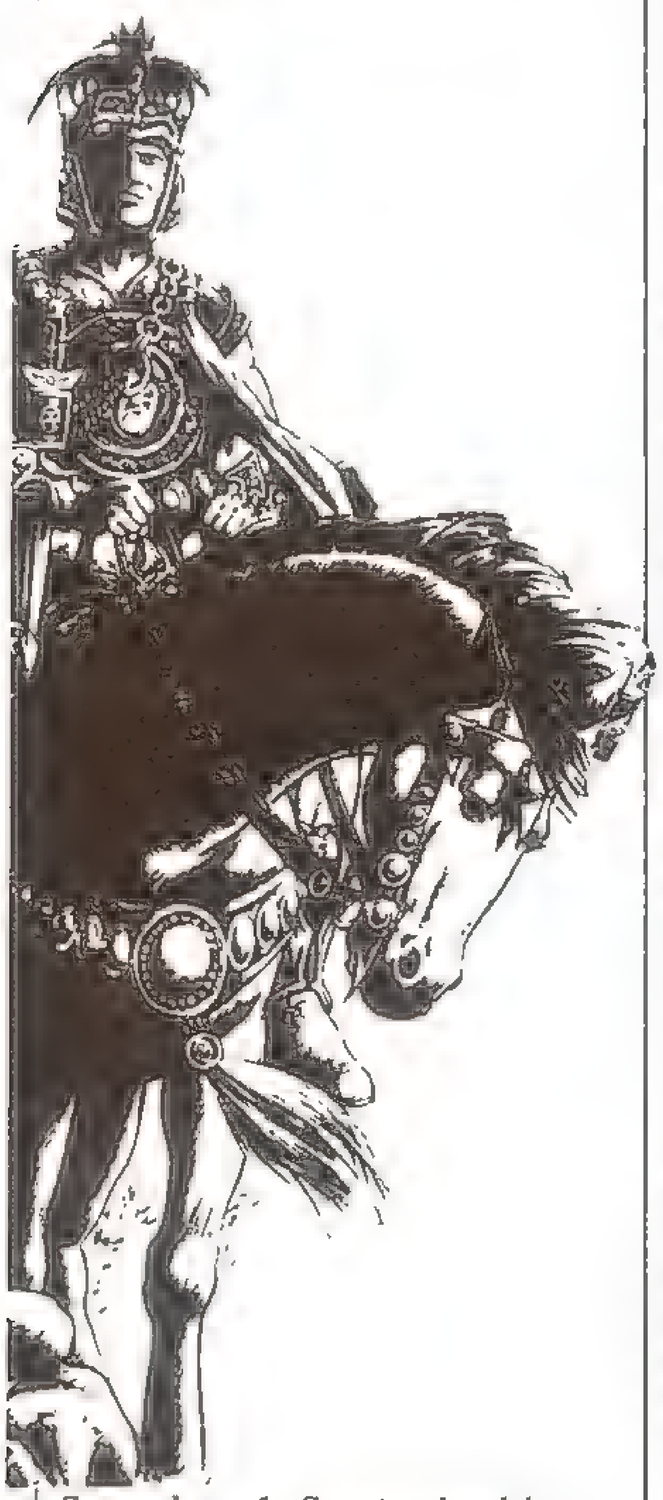

Spaced nr. 1. Staat geheel in het teken van de sexuele fantasieën van James A. Pinkoski. Het boekje is onderverdeeld in 4 verhalen met een proloog en een epiloog. In het eerste verhaal een futuristische, lesbische liefde in een ruimteschip met een onwetende, sprekend op Flash Gordon lijkende, kerel als toeschouwer. Verhaal twee speelt in de oudheid waar een mooie jonge vrouw zichzelf van haar kleren en een mummie van zijn zwachtsels ontdoet en vervolgens op een altaar gemeenschap met hem heeft. Verhaal 3 is een ruimtelijk verhaal over de vergankelijkheid van het leven en verhaal 4 is een persiflage op superhelden (die hier o.a. de hoeren bezoeken) met in de hoofdrollen Green Lampburn en Green Airhole. Prijs f 3,50.

The first kingdom nr. 1. Door Jack Katz is het eerste deel van een serie waarin de tekenaar hoopt die vorm van stripmaken voort te zetten waar Hal Foster ooit de grondslag voor legde, dat wil zeggen een lang epos vol strijdtonelen, drama's tussen mannen en vrouwen, overweldigende tonelen en veel goden die een vinger in de pap hebben. Dit alles natuurlijk geheel in de stijl van de undergroundstrip met al zijn vrijheden. Aardig al is het tekentechnisch niet allemaal even perfect. Prijs f 3,50.

Metal hurlant nr. 1. Een driemaandelijks verschijnend tijdschrift voor volwassenen. Medewerkers aan dit nummer zijn Druillet, Moebius (Giraud), Jean Pierre Dionnet, Gal en Richard Corben. Giraud laat hier zijn western schieten en begeeft zich op het pad van de Science Fiction, op een scenario van Druillet. Wat kledderachtige monsters betreft doet hij niets onder voor Druillet. Alleen aan zijn typische western berglandschap op de achtergrond en aan de gegroefde gezichten herken je hem. In een kleurenverhaal van 8 pagina's laat hij zien dat hij ook in de trant van Corben kan tekenen. Druillet zet in dit tijdschrift zijn 'Vuzz'-lijn voort. Maar ook hier waanzinnig gedetailleerde tekeningen vol ornamenten, waarvan één over 2 volle pagina's. Corben is wat vlakker en commerciëler geworden, gezien zijn kleurenstrip 'C. Dopey' maar hij blijft klassewerk leveren. Verreweg het mooiste van dit blad vind ik de strip 'Les armees du conquerant' door Dionnet en Gal. Grootse tonelen met ridders, poorten, woestijnen en rotsen van een aan het ongelooflijke grenzende gedetailleerdheid. Zelfs Druillet kan er jaloers op zijn. Het grote gevaar is dat je door de bomen het bos niet meer ziet. Door de vele details verlies je het verhaal lichtelijk uit het oog. Het detail is dan ook het belangrijkste geworden. Je krijgt prachtige tekeningen maar natuurlijk weinig strip. Het blijft erg mooi. Prijs f 6,– voor 72 pagina's prachtig gedrukte strips. (zie illustratie).

Conan the barbarian. In het verhaal 'Red Nails' van Robert E. Howards, vrij bewerkt door Roy Thomas en Barry Smith. Conan is een Marvel-held die in Nederland vooral bekend is geworden door Peptoe. Dit verhaal van 20 pagina's is echter gedrukt op origineel formaat, d.w.z. 43 x 31 cm. Uiteraard moeilijk voor de boekenkast maar prettig om te bekijken en te lezen. Conan en de door moeder natuur rijk gezegende Valeria bevechten draken en raken verzeild in een mysterieuze verlaten stad. Heroïsche krachtsinspanningen en heroïsche gevechten op superformaat. Prijs f 4,–. Niet veel geld voor al dat groots spiergeweld.

Spirit coloring book. Een groot formaat boek waarin een aantal omslagen van Spirit-verhalen (verschenen tussen 1940 en 1950) zijn opgenomen, zonder halftoonraster wat het eventuele kleurwerk vergemakkelijkt. Op de pagina naast de oorspronkelijke titelpagina's is steeds een korte inhoud van het desbetreffende verhaal afgedrukt. Groot formaat boek, 35 x 25 cm. Prijs f 8,75. Leuk, mooi, aardig en ga zo maar door. De bovenvermelde titels kunt u in uw bezit krijgen door het verschuldigde bedrag vooruit over te maken op postgiro 2069168 tnv Paranoia, Postbus 78, Laren (N.H.). (KdB).

Lucky Luke. 'De Grootvorst' is de titel van het nieuwste in album verschenen Lucky Luke verhaal door Morris & Goscinny. Het verhaal is simpel: Lucky Luke moet een op sensatie beluste Russische Grootvorst, om diplomatieke redenen, rondleiden door het Wilde Westen. Dat is op zich niet leuk. Lucky Luke is echter een komische strip dus de rondleiding moet wel leuk worden. Wat te doen? Gewoon de grootvorst niet geven wat hij wil SENSATIE. Er is dus helemaal niets te beleven. Het is een ontkrachting van het aloude wildwest patroon waarin actie en spanning niet weg te denken elementen zijn. Om het verhaal nu nog op de been te houden is een waanzinnige vertel-techniek nodig. Om kort te gaan, Morris & Goscinny die zich in een onmogelijke positie hebben gemanoevreerd, falen hopeloos. Lucky Luke reist met de grootvorst van het ene punt naar het andere. Net als in 'De Postkoets' een struktuur waarbij de enige spanningselementen in het verhaal die momenten zijn dat er iets gebeurt onderweg. Maar wat kan dat anders zijn dan een overval als je te paard of per postkoets reist of eventueel een opgeblazen brug als je per trein reist? Vrijwel niets, precies! Alles is dan ook in hoge mate voorspelbaar en dat bevordert het leesplezier niet. Nu is die Rus die alleen door middel van een tolk met Lucky Luke kan converseren ook niet zo'n gelukkige keus van Morris geweest. Een log hoofdpersoon waar de parodie niet veel houvast aan heeft. De humor in dit verhaal is dan ook erg fragmentarisch en aan locatie gebonden. Het wordt pas aardig wanneer de reizigers in een plaatsje komen waar door middel van de 'echte' wildwest-bevolking, met al haar eigenaardige eigenschappen, de milde spot ingevoerd kan

worden. Helaas grijpt Morris zelfs op deze momenten teveel terug naar reeds door hemzelf uitgekauwde grappen, zoals een stad die plotseling leeg stroomt als men hoort dat er elders goud gevonden is of een reeks bomaanslagen waar de schurk zelf het slachtoffer van wordt etc. Natuurlijk zijn er ook best aardige dingen zoals de scène waarin de cavalerie van een fort zich vermomt als indiaan om een schijnaanval op Lucky Luke en de grootvorst uit te voeren. Maar als geheel is het verhaal te mager, te gemakkelijk. En dat is jammer want Lucky Luke is één van de weinige oude strips die nog steeds een warm plaatsje in m'n hart hebben. Een volgende keer beter! Uitg. Amsterdam Boek, Amsterdam. Prijs f 4,50. (KdB)

Sammy. Pas verschenen 'De lijfwacht met 8 poten', het vijfde album van de stuntelige Sammy & Jack Attaway, van beroep lijfwacht. In dit verhaal zetten tekstschrijver Cauvin en tekenaar Berck (Arthur Berckmans) de trend van het vorige verhaal voort. Op de eerste pagina's wordt in het bureau door alle lijfwachten driftig geklaagd dat er geen werk is, Jack wordt kwaad en de mannen verlaten beledigd het pand en daarmee ook het verhaal. Sammy & Jack blijven over om eventuele opdrachten te vervullen en gevaren het hoofd te bieden. Van een onbekende krijgen zij een doosje dat zij naar één of andere juffrouw in Italië moeten brengen. Vanaf dat moment veel doden maar voor een goed doel: de verdediging van een heel dorp hulpeloze weduwen! Uiteraard veel grappen over de zwijgzaamheid van het misdadige deel der Sicilianen. Dat Berck zijn inspiratie en documentatie veel haalt uit oude films en film-tijdschriften is te zien aan de stereotiepe taferelen. Dat doet echter niets af aan het verhaal dat aardig is, al is de aanleiding om tot actie over te gaan wat onlogisch. Uitg. Dupuis, Brussel. Prijs f 4,95 (KdB).

Wereldkartoenale XIV. De veertiende wereldkartoenale wordt gehouden van 28 juni tot 7 september 1975. Het enorme sukses dat de toevoeging van strips - er kwamen zo'n 50% meer bezoekers, deed de organiserende instanties: VZW Humorfestival, en het Gemeentebestuur en de VZW Initiatief Knokke-Heist ertoe besluiten dit experiment voort te zetten. Dat gebeurt o.m. in een overzichtstentoonstelling van alle tijdschriften die humor, satire, strip en kartoen behandelen. MWMGW.

Holland-animation. Van de Nederlandse Vereniging ter Bevordering van de Animatiefilm 'Holland Animation', Kruisbeeklaan 11, Den Haag, ontvingen we de volgende jaarplanning:
- omstreeks mei '75: dag van de amateurfilmers
- òf een instructief programma verzorgd door Les Goldman (USA) met de Toernee (de beste animatiefilms uit de hele wereld)
- oktober 1975: Raoul Servais (België) met eigen films en een expositie.
- november '75: films van Dr. Fischerkoesen, ook wel genoemd de Walt Disney van Duitsland, gepresenteerd door Thilo Rothkirch.
Nadere berichten volgen.
MWMGW.

Standaard uitgeverij
Het programma van juni ziet er als volgt uit:
Suske en Wiske 155. De poeselige Poes.
Jerom 61. De windmolen.
Bessy 115. De Hagedisseneter.
Robert en Bertrand 10. De kwade hand
Karl May 42. De Vervalste Brandmerken
Rode Ridder 67. Verrader Yarkland
Nero 42. Het kwade oog
Suske en Wiske. Vakantieboek 3. 25 pag. verhaal van S & W. Hippus het zeeveulen
Jerom 22 paginaverhaal een zonderlinge ballon
Eerste album van Pats 1)
Flappy van Flappunis

Stripwinkel-Ontmoetingscentrum. Onlangs werd in Amsterdam aan de Joos Banckersweg (West) een nieuwe stripwinkel geopend. Deze winkel - Plaatjes-Boekjes -, is tot stand gekomen met medewerking van de jongeren uit de buurt. De sfeer staat op de eerste plaats. Bij Plaatjes-Boekjes is de mogelijkheid geschapen om b.v. een partijtje te schaken of te dammen. De spelers krijgen gratis koffie en frisdranken. Aan de leestafel kunt U zonder koopverplichting oudere boekjes doornemen. Plaatjes-Boekjes richt zich voornamelijk op de in- en verkoop van strips, verder zijn ook grammofoonplaten verkrijgbaar (pop).
MWMGW
Floske. Oud maar niet van goud is de strip Floske die Lex Overeynder omstreeks 15 jaar geleden in De Wereldkroniek geplaatst wist te krijgen. Bij een zeer vermogende instelling heeft Floske begin maart haar rentree gemaakt als kassakado. In een oplage van maar liefst 300.000. Van Overeynder die inmiddels 25 jaar onvermoeibaar in het stripwezen rondscharrelt, komt ook de oude strip Lotty Klein terug. Begin april is Lotty, in een nog onbekende prijsklasse, in boekvorm beschikbaar. (KdB)

Hargreaves. Bij boekhandel Pfann in Amsterdam zijn 2 boekjes van de alom bekende Hargreaves verkrijgbaar. Het eerste heet 'Hayseeds' en kost f 1,95. Het 2e heet 'Birds of a feather' en kost f 2,95. De boekjes zijn in het Engels, al maakt dat voor het tweede niet zo veel uit, daar er praktisch geen tekst in staat.
(Rein van Willigen).

Vampi. Een poster met de uitdagende Vampirella, levensgroot, dat is watertanden geblazen. De Vampi-poster heeft een afmeting van 190 x 60 cm. Een klein gebouwd manspersoon zal dus slechts tot borsthoogte van dit goddelijk wezen reiken. U kunt haar thuisbezorgd krijgen door f 12,50 over te maken op girorekening 2078426 tnv Semic Intermerc BV, Brouwersgracht 97, Amsterdam. De tekening is uiteraard van de hand van Jose Gonzalez. U bent wel gewaarschuwd want van tijd tot tijd gaat Vampirella op zoek naar bloed, de enige bron van haar eeuwige jeugd en schoonheid. Blijft op uw hoede! (KdB)

Lefranc. Bij uitgeverij Casterman is pas een herdruk verschenen van het reporter Lefranc album 'Het sein staat op rood' door Jacques Martin. Een juweeltje van een album vergeleken bij de uitgave in de Lombard Collectie van Van der Hout & Co. N.V. te Utrecht die geruime tijd geleden verscheen en waarin de tekeningen door verkeerd kleuren gebruik zo afschuwelijk verminkt en afgevlakt waren dat een roze vlek een beetje boven het midden van de pagina betekende dat het waarschijnlijk een gezicht was. Nu, in de Casterman-uitgave komt het uiterst gedetailleerde tekenwerk van Martin pas goed tot zijn recht. Het album heeft een nieuwe omslagtekening gekregen en bovendien is er een andere vertaler aan het werk geweest. In de Casterman-uitgave is de tekst uitgebreider, soms overbodiger, en stijver. Ik geef als voorbeeld het eerste plaatje van de laatste pagina:
V.d.Hout: 'Uitgeput schakelt Lefranc de contacten uit'
(Cast.: 'Uitgeput zakt Lefranc achter het schakelbord neer').
'Het is gebeurd. Wij hebben alles gedaan wat mogelijk was'
(Cast.: 't is gebeurd! Hij is in volle zee geëxplodeerd! Ik hoop dat er geen schip geraakt is... We hebben gedaan wat we konden'). 'Je hebt het leven van honderdduizenden mensen gered! Parijs bestaat nog! Kom mee! U hebt geweldig werk gedaan!"). U ziet het, een geheel andere tekst. De liefhebber van de goed getekende en spannende Lefrancverhalen zal zich daarom dit album niet kunnen laten ontglippen. De meestermisdadiger Axel Borg, aartsvijand van Lefranc, wil Parijs vernietigen als eerste stap op weg naar de wereldmacht. De dappere reporter/speurder weet dit plan te verhinderen. Voor f 4,50 kunt u het allemaal zelf lezen. (KdB)

Antikwariaten. Terwijl de hele stripwereld langzaamaan in elkaar dondert, schieten de stripantikwariaten de grond uit. In oude strips zit brood. Brood met dik beleg als je kijkt naar de prijzen die er gevraagd worden. Met vorig jaar vergeleken zijn de prijzen zo'n 100 tot 200 procent gestegen. We komen daar nog uitgebreid op terug. Inmiddels telt ons luilekkerland 2 nieuwe antikwariaten te weten:
Stripantikwariaat 'SJORS', Voorstraat 371, Dordrecht.
Vanwege de niet al te gunstige ligging zijn de prijzen hier aan de redelijke kant. Het andere nieuwe antikwariaat heet 'PLAATJES-BOEKJES' en bevindt zich op de Joos Banckersweg 27 te Amsterdam.
Nog geen tijd gehad om te kijken, dus onbekend met de prijzen. (KdB)

Henk Albers. Een goede bekende voor de lezers van het blad Pep is tekenaar Henk Albers, die het meest bekend werd door zijn Lucky Luke platen en zijn portretten van de in Lucky Luke voorkomende Wildwest figuren. Samen met ex-journalist Otto Veenhoven maakt Henk Albers sinds kort (om precies te zijn vanaf woensdag 5 maart 1975) de strip 'Kobus Kat' voor Het Parool. Kobus is de netste poes van Nederland en dan ook hyper allergisch voor het vuil van de grootste viespeuken binnen zijn omgeving 'Riekus Kat en Zwam 't Zwijn. Kobus gaat de vervuilers met hart en ziel te lijf en geeft daarmee het goede voorbeeld aan alle kinderen van een grote stad (in dit geval Amsterdam). De makers van de sociaal-kritische strip hopen dat hun 'Kobus Kat' bijdraagt tot het besef dat we met z'n allen bezig zijn ons leefmilieu grondig te verpesten. De strip is leuk getekend. De ronde

vormen van Kobus tonen duidelijk Henk Albers' grote bewondering voor Walt Disney, over wiens producten hij ooit grondig gedocumenteerde artikelen schreef in Donald Duck. De naam van Kobus leent zich overigens uitstekend voor allerlei reclame-leuzen, zoals: 'Schone stad door een kat', 'Kobus Kat nu in de stad', 'Houdt schoon uw stad, zegt Kobus Kat' etc. Kobus verschijnt eenmaal per week, op woensdag. (KdB)

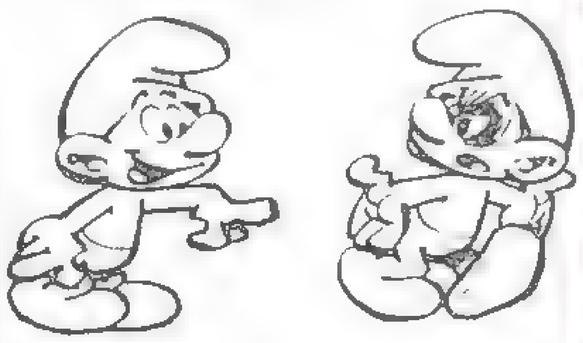

Smurfen. Astérix, Kuifje en Lucky Luke, bekende stripfiguren die door Belvision te Brussel in avondvullende tekenfilms werden omgewerkt krijgen er nieuwe filmcollega's bij. Het zijn de Smurfen die de wereld van het stripalbum inruilen voor die van het witte doek. In een persbericht laat Peyo de geestelijke vader van de Smurfen weten: 'Ja inderdaad, in de Belvisionstudio's wordt momenteel met alle beschikbare mankracht gewerkt aan een supergrote langspeelfilm over de Smurfen. En ofschoon deze film nog lang niet klaar is - hij wordt tegen de eindejaarsfeesten in de bioscopen verwacht - zijn de Smurfen boordevol ongeduld in de studio's een kijkje komen nemen'. De titel van de film zal zijn: 'De fluit met zes Smurfen' naar het gelijknamige album waarin naast het minivolkje ook het Middeleeuwse duo Johan en Pirrewiet optreedt. Het is overigens niet verwonderlijk dat Peyo zich nu ook met de tekenfilm bezig houdt. Hij was immers één van de mannen die in de jaren veertig in dezelfde tekenfilmstudio's heeft gewerkt als Morris, Paape en Franquin. Hij begeeft zich dus op bekend terrein. Daar komt nog bij dat de Smurfen ronde figuurtjes zijn die zich gemakkelijk laten lenen voor animatie. Als er wat meer geld en aandacht tegenaan wordt gegooid dan het geval is geweest bij de laatste Belvision productie 'Kuifje en het Haaienmeer' kan je *technisch gezien* veel meer verwachten van de Smurfen dan van Kuifje. Het zijn immers figuurtjes die je erg soepel kunt laten bewegen, in de trant van Disney terwijl de achtergronden sprookjesachtig zijn en daardoor minder hoeven te vloeken met de karakters. Ik ben benieuwd. Als het net als bij Kuifje loopt, is de film eind 1975 in Brussel en Antwerpen en begin 1977 in Nederland. De nieuwe realisatie van de Belvisionstudio's is overigens een Dupuis-produktie. (KdB)

FANZINES EN MAGAZINES

door Kees de Bree

Ciso Stripgids nr. 4 en 5. Driemaandelijks verschijnend tijdschrift onder redaktie van J. Smet die het 34 pagina's tellend blad praktisch geheel alleen volschrijft. In nummer 4 vinden we een artikel over P.C. Wijn de tekenaar van Aram, Puk en Poppedijn en een tijdlang Holle Pinkel en Koning Hollewijn. Naast een korte titellijst van Aram is er 1 pagina afgedrukt uit het Aram-verhaal 'De ondergang van Ur' die nooit in boekvorm is verschenen. Verder een ruim geillustreerd artikel over het tijdschrift 'Pip-International'; een artikel door Soions Utile 'Holland in 't jaar MM,CCCC,XL' en een herdruk van de strip 'Dr Jeckyll en Mr Hyde' (15 pag.). Het artikel hierbij ontbreekt maar zal in één van de komende nummers worden afgedrukt. In Stripgids 4 eveneens een SF-pleidooi door Bob v.Laerhoven: 'Sf uit het ghetto en vlug wat'; een uitvoerige boekbespreking van 'Special Visual Effects' door Ray Harryhausen en tot slot een goed verzorgde nieuwsrubriek. In nummer 5 een interview met tekenaar Jef Nys, enkele cartoons en stripafleveringen van zijn hand en een titellijst van Jommeke. Vervolgens een artikel over de schepper van 'Powerhouse Pepper', te weten Basil Wolverton. De lelijkste mensen rollen moeiteloos uit zijn pen waarvoor hij dan ook enkele malen onderscheiden is. Van hem zijn 9 volle pagina's met prachtige illustraties opgenomen. Verder nog een aflevering van 'Sf uit het ghetto', Jerry Spring-boekbespreking, nieuws en een bespreking van het boek 'The adventures of Sweet Gwendoline' van John Willie waarin sado-masochisme en naïviteit van blote Gwendoline de voornaamste ingrediënten zijn. Prijs van een los nummer f 4,95. Abonnement op Ciso-Stripgids alleen is niet mogelijk. Wel kan men zich voor f 30,– per jaar abonneren op Ciso. Daarvoor krijgt men dan 4 nummers van Ciso (dikke, komplete, unieke herdrukken) plus 4 nummers van Ciso-Stripgids. Het geld storten op giro 1412138 t.n.v. C. Coenders, Vogelenzanglaan 3, Breda. Jammer dat er geen afzonderlijke abonnementen op Ciso-herdruk en Ciso-Stripgids mogelijk zijn, want de Stripgidsen zijn op een ruimer publiek ingesteld dan de herdrukken voor mensen met een specifieke belangstelling.

Macabre nr. 7. Bijna honderd pagina's gruwelstrips die zijn geselecteerd uit het blad Creepy. In dit nummer o.a. 'Poppenspel' door Margopoulos en Abellan, 'Het uur der vergelding' door Jack Butterworth (Van Trigië uit Sjors) en Vincente Alcazar, 'Hekserij' door J. Jacobson en Ramon Torrents (een tekenaar in de trant van Maroto), die een mooi getekend maar clichématig verhaal hebben afgeleverd over heks, houten pin, wraak en smart, tja. Veel illustraties verwerkt in afwijkende bladspiegels. Verder de verhalen: 'Uit, goed voor u' door Gregor en Abellan, 'Het huis van mijn vader' door Moench en Auraleon (met katten, kerkhoven, duivels etc.), 'Het gegil in het woud' door Potter en Esteban Maroto. Prachtige tekeningen of het nu gepikt is of niet. 'De prijs van de wraak' door Luis Garcia en D.P. Junot één van de minste verhalen uit deze selectie. 'Vampier' door Warren en Williamsune is evenmin om over naar huis te schrijven. Tot slot 'De Bizonjager' door T. Bisson en J. Severin en 'Het verdoemde huis' door Moench en Jose Bea. Een waarde-oordeel bij ieder verhaal heeft weinig zin. U moet eigenlijk zelf eens zo'n album kopen, dan kunt u in het vervolg bij het lezen van de namen al voor uzelf vaststellen of een bepaalde tekstschrijver of tekenaar geheel in uw horrorstraatje schrijft of tekent. Het niveau van de meesten is n.l. vrij constant. Het ligt er alleen aan welke u al dan niet aanspreken. In dit extra dikke album is het grootste deel van de Creepy tekenaars verenigd. Een mooie kans! Prijs f 4,95. Een uitgave van Semic, Intermerc BV, Amsterdam.

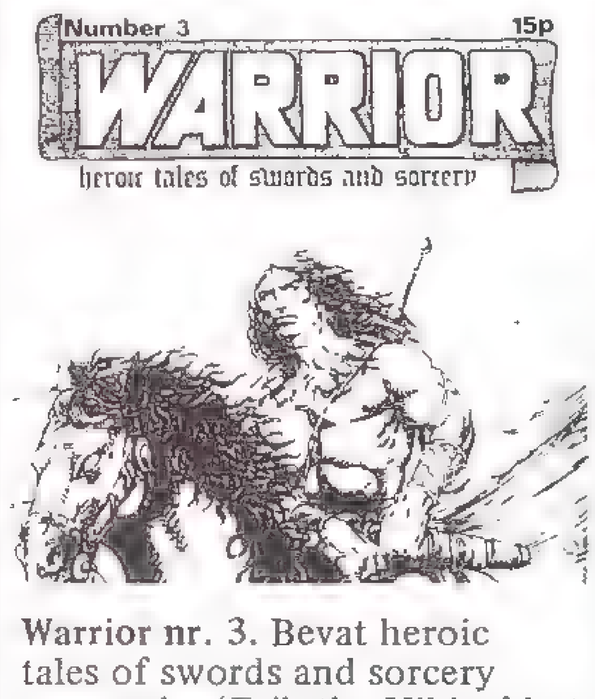

Warrior nr. 3. Bevat heroic tales of swords and sorcery waaronder 'Erik the Viking' het karakturale 'Thong', 'Kelpie, the boy wizard', 'Heros the Spartan', 'Wrath of the Gods', het laatste deel van 'Black Axe the Saxon Avenger' en 'Olac the Gladiator'. In dit striptijdschrift dat uitsluitend vervolgverhalen met swords and scorcery verhalen bevat wordt tevens aangekondigd dat in het 4e nummer van Warrior een kompleet verhaal 'The Knight from Nowhere' door Eric Bradbury zal staan. In dit 3e nummer tekeningen van Barry Smith, Don Lawrence, John Burns, Steve Parkhouse, Frank Bellamy en Tom Kerr. Prijs f 2,–. Verkrijgbaar bij de antikwariaten of bij Paranoia, Postbus 78, Laren (N.H.).

L'Echo des Savanes nr. 10. In dit nummer ontbreekt de gebruikelijke bijdrage van Mandryka. Wel aanwezig Gotlib en Alexis in 'La publicite dans la joie', een morbide verhaal over een afgehakt hoofd en goede kwaliteitslijm. Verder het absurdistische 'Soirée en famille' door F. Masse dat niet misstaan zou hebben in het franse blad Loesh, als dat nog bestaan zou hebben. Aardig is ook 'Chandelle', de bijdrage van Claire Bretecher. Tot slot een parodie op het verschijnsel 'Exorcist' door Gotlib. Het relativerende, afstandelijke is bij dit lange verhaal achterwege gebleven zodat de strip even smakeloos is als de film. Gotlib laat al zijn frustraties de vrije loop in een ware orgie van wansmakelijkheden. Goed voor een amerikaans undergroundblad maar niet voor L'echo des Savanes. Het verhaal neemt 17 van de 52 pagina's in beslag en dat is te veel om het tijdschrift ditmaal aardig te vinden. Prijs f 5,50. Bij uw speciaalhandel.

Vampirella nr. 3. Een kleurig horrormagazine waarin de luchtig geklede titelheldin in de jungle van een Caraïbisch eiland opnieuw de God van Chaos weet te overwinnen. Na de zoet smakende overwinning op een monsterachtig grote weerwolf werpt Vampirella zich in de armen van Adam Chaos (de zoon van de God) en murmelt tegen haar geliefde: 'Ik ben toch geen vampier als Dracula! Ik kom van een andere planeet! Ik kan zonlicht verdragen en ik kan liefhebben!" Ziedaar de verklaring voor de modieuze en blote vrouwelijke vampier. Een mooi getekend 18 pagina's tellend verhaal door Jose Gonzalez en Archie Goodwin. Verder een artikel uit het vampierdossier van Luis Vigil, getiteld: 'Knoflook, kruizen en wijwater'. 'Paranoia' is het schrikwekkende verhaal van een man wiens geest in bezit wordt genomen door vreemde wezens (vervaardigd door Luis Garcia en Steve Keates). Tot slot het te veel op effect berekende verhaal 'Minra' door Felix Mas en Ed Newsome. Er wordt teveel met kleuren gehannest terwijl het verhaal achterwege blijft. Fernando Fernandez zorgt dan nog voor een horrorverhaal uit de Middeleeuwen: 'Het Verhoor'. Een edelman moet zich verantwoorden (vruchteloos) voor zijn heulen met de duivel. Prijs voor 48 pagina's kleurenstrips op hoogglanspapier f 2,50. Een uitgave van Semic Intermerc, Brouwersgracht 97, Amsterdam.

KRAAIENLUST

WILLY LOHMAN

ZACHT ADEMT EEN VROEGE ZOMER OVER HET EEUWENOUDE KRAAIENHOVE..

HET IS LANG GELEDEN DAT IK ZOVEEL MALSE KRUIDEN HEB KUNNEN VERGAREN.

AARDIG VAN JE GRIZELDA, DAT JE VOER VOOR MIJN PROEFKONIJNEN HEBT GEHAALD...

HET SPIJT ME LUCIUS, MAAR DEZE KRUIDEN ZIJN VOOR MIJN HONGERIGE BEELDEN...

HOE KON IK OOK ZO DOM ZIJN IETS ANDERS TE VERONDERSTELLEN !

MYA, IK HEB VERSE KRUIDEN... MAAR DIE KRIJGEN ZE ALS TOETJE, ALS ZE DE REST OPHEBBEN...

DE BEELDEN ZIJN ERG HONGERIG LIJKT HET...

O MYA, WAT HEB JE NOU GEDAAN ?

1

productie en copyricht ger v. wulften

JE HAD HEM NIETS MOGEN GEVEN... DAAR KOMT ALLEEN MAAR NARIGHEID VAN...

HIJ DIENT DE VRUCHTBAARHEID... MAAR HIJ WORDT ZO ONSTUIMIG ALS JE HEM MET KRUIDEN PRIKKELT...

GUT, WEET IK VEEL... IK DACHT DAT HET NET ZOIETS WAS ALS DAT MANNETJE IN BRUSSEL...

FULBERT, J'D MOET WAT GROENVOER HALEN VOOR MIJN PROEFKONIJNEN... BLIJF NIET TE LANG WEG, IK HEB JE DAARNA NODIG.

WIL JE ME NIET STOREN GRIZELDA, IK BEN MET BELANGRIJK WERK BEZIG.

WAT BEN JE TOCH VAN PLAN MET DIE HAZEN EN KONIJNEN LUCIUS ?

O, EH NIETS... IK PROBEER UIT TE ZOEKEN WAAR DIE ENORME VIRILITEIT BIJ KNAAGDIEREN PRECIES ZETELT...

NOU JA, LUCIUS HEEFT ZIJN HANDEN VOL... DAN HEB JE DE MINSTE LAST VAN HEM...

WAT ZAL MEESTER LUCIE NOU WEER MET MIJ WILLEN UITSPOKEN..?. ZO KRIJG IK NOOIT RUST...

2

JONGE KLAVER EN PAARDEBLOEMEN ZOALS U VROEG EN WAT MOET IK VERDER NOG DOEN, MEESTER LUCIE?

IK HEB EEN STOF ONTWIKKELD UIT HET HERSENAANHANGSEL VAN RAMMEN... WAARVAN IK ERG VEEL VERWACHT.

MAAR IK WIL DE UITWERKING OP DE MENS BEKIJKEN... MAAK JE ARM EENS BLOOT...

HET IS MIJ BEST, DE VORIGE KEER HEB IK DRIE DAGEN LEKKER GESLAPEN... DAT WAS NOG EENS RUSTIG...

IK WEET NIET OF HET DEZE KEER OOK ZO ZAL GAAN... WE ZULLEN WEL ZIEN...

IK HEB ZO'N RAAR GEVOEL IN MIJN HOOFD, IK MOET MAAR EVEN GAAN LIGGEN... WAT IS ER MIJA ?

ACH FULBERT, IK HEB MIJN SPONS LATEN VALLEN... WIL JE HEM EVEN AANGEVEN ?

WILLY HAMPANN

FULBERT ! WAT IS ER ? JE KIJKT ZO ANDERS...

NEE, FULBERT, GA WEG !

GRRRRR!

FULBERT, NEE... GA NAAR HUIS! IK HEB NOG ZOVEEL TE DOEN!

GROTE GENADE... MYA IS GESTRUIKELD, EN MOET JE FULBERT NOU EENS ZIEN... DIT IS TOCH TE GEK...

MYA, LIEF KIND... HEEFT FULBERT JE... BEN JE ERG GESCHROKKEN?

OCH, ACH, IK LAP DIE RAMEN MORGEN WEL VERDER...

LUCIUS, ZEG NOU NOOIT MEER DAT MIJN BEELDEN NIETS VOORSTELLEN... EENTJE HEEFT ZICH MEESTER GEMAAKT VAN FULBERT EN...

IK HEB HET GEZIEN GRIZELDA, HET WAS FRAPPANT, IK HAD NIET GEDACHT DAT MIJN VINDING ZO'N UITWERKING HAD...

HET KAN GEEN KWAAD AF EN TOE WAT KRUID TE BRANDEN VOOR DEZE, MEVROUW GRIZELDA HOEFT NIET ALLES TE WETEN...

WILLY LOHMANN